

Rakennusviraston julkaisut 2013

Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisut 2013:1
Roihuvuoren japanilaisvaikutteinen puisto, hoito- ja
kehittämissuunnitelma 2013–2027
ISBN 978-952-272-388-8 (painettu versio), ISBN 978-952-272-
389-5 (verkkoversio)

Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisut 2013:2
Helsingin katupuurivit vuosina 2010–2011 – puurivien ja
kujanteiden uudistaminen ja täydennysistuttaminen
ISBN 978-952-272-399-4 (painettu versio), ISBN 978-952-272-
400-7 (verkkoversio)

Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisut 2013:3
Lehtisaaren, Kuusisaaren ja Kaskisaaren
aluesuunnitelma 2013–2022
ISBN 978-952-272-401-4 (painettu versio), ISBN 978-952-272-
402-1 (verkkoversio)

Lehtisaaren, Kuusisaaren ja Kaskisaaren aluesuunnitelma 2013–2022

Julkaisija: Helsingin kaupungin rakennusvirasto
Vastuuhenkilö: Jere Saarikko, puh. 310 39857
Teksti: Jere Saarikko ja Markus Holstein (luonnonhoito) – Helsingin kaupungin rakennusvirasto
Riikka Ger ja Eeva Rapola – FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy
Visualisointi: Jere Saarikko, Markus Holstein, Mari Jyrkiäinen ja Eeva Rapola
Taitto: Mari Jyrkiäinen – FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy
Kartat: © Kaupunkimittausosasto, Helsinki (016/2013)
Muut kuvat: Jere Saarikko, Eeva Rapola ja Else Kaloinen
ISBN: 978-952-272-401-4 (painettu versio), 978-952-272-402-1 (verkkoversio)
ISSN: 1238-9579
Tulostus: Kopio Niini Oy
Painos: 70 kpl

LEHTISAAREN, KUUSISAAREN JA KASKISAAREN ALUESUUNNITELMA 2013–2022

Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisut 2013:3

TIIVISTELMÄ

Suunnitelman hyväksyminen

Suunnitelma esiteltiin katu- ja puisto-osaston johtoryhmälle 15.11.2012. Yleisten töiden lautakunta hyväksyi suunnitelman 11.12.2012 ohjeellisenä noudatettavaksi.

Suunnitelman laatiminen ja osallistuminen

Aluesuunnitelman tarkoituksena on kehittää Lehtisaaren, Kuusisaaren ja Kaskisaaren yleisiä alueita kymmenvuotiskaudella 2013-2022. Suunnitelma koskee katu- ja puistoalueiksi kaavoitettuja yleisiä alueita.

Aluesuunnitelma on rakennusviraston työväline katu- ja puistoverkostojen ylläpitämiseksi tasapuolisesti koko Helsingin alueella. Suunnitelma on tarveselvitys, johon on kirjattu alueelliset korjaus- ja muutostarpeet. Suunnitelmassa tarkastellaan yleisten alueiden kuntoa, palveluiden senhetkistä tilaa sekä parantamistarpeita alueen käyttäjiä kuunnellen. Suunnitelmassa esitetään katu- ja puistoalueiden ylläpidon, peruskorjauksen, uudisrakentamisen ja rakennusviraston tarjoamien palveluiden tavoitetaso, toimenpidetarpeet sekä toimenpiteiden kiireellisyysjärjestys. Suunnitelmaa toteutetaan käytettävissä olevien määrärahojen puitteissa.

Katualueet

Katualueiden suunnittelussa pyritään toimivaan, kestäväan, viihtyisään ja esteettömään kokonaisratkaisuun. Suunnittelussa otetaan huomioon kaupungin linjaukset ja kunnossa pidon vaatimukset. Pyrkimyksenä on käyttää alueen luonteeseen sopivia ratkaisuja. Suunnittelualueen kadut ovat pääosin rakenteellisesti hyvässä kunnossa. Katualueiden suunnittelussa ja kunnostustöissä pyritään säilyttämään saarille ominaiset arvokkaat männyt, joista useat kasvavat katualueiden reuna-alueilla. Kuusisaarella yleisenä ongelmana on tonttikasvillisuus ja pensasaidat, jotka levittäytyvät kapeille jalkakäytävillä.

Peruskorjaus- ja uudisrakentamishankkeeksi on esitetty Kuusisaarentien alikulkua, joka on ahtauden vuoksi toiminnallisesti heikko. Alikulun valaistus on myös puutteellinen ja kuivatuksessa on pahoja ongelmia.

Viheralueet

Viheralueilla tavoitteena on vahvistaa varsin monipuolista, monimuotoista ja toimivaa kokonaisuutta. Myös historiallisten arvojen säilyminen pyritään turvaamaan. Viheralueiden tulee tarjota asukkaille mahdollisuus ulkoilla turvallisessa ja esteettömässä ympäristössä. Eri-ikäisten käyttäjien tarpeet otetaan huomioon. Turvallisuuteen ja esteettömyyteen kiinnitetään erityistä huomiota palvelutalon ympäristössä sekä Hiidenkiukaanpuistossa, jota käyttäjäkyselyn mukaan alueen vanhempi väestö eniten suosii. Levähdyspaikkoja tarvitaan nykyistä enemmän. Lapsiperheiden tarpeet otetaan huomioon huolehtimalla leikkipaikkojen turvallisuudesta. Viheralueiden käytettävyyttä parannetaan uusimalla ja lisäämällä puistojen ja metsäalueiden kalusteita ja varusteita sekä täydentämällä, vahvistamalla ja osin leventämällä alueiden reitistöä. Reitistön leventämistä ei saa tehdä komean puuston kustannuksella.

Peruskorjaus- ja uudisrakentamishankkeiksi on esitetty Hiidenkiukaanpuiston portaiden uusimista, koira-aitauksen perustamista sekä jalankulku- ja pyöräilyverkoston kehittämistä. Kunnostushankkeiksi on valittu kohteita, joiden toiminnallisuudessa ja/tai turvallisuudessa sekä paikoin ulkoasussa on parannettavaa. Kolme suunnittelualueen puistikoista, Hiidenkiukaanpuiston leikkipaikka sekä Liljasaaren tykkitien siltamuurirakenteen kohta on valittu kunnostuksen kohteiksi. Niiden lisäksi tiettyjen ulkoilureittien ja polkujen vahvistaminen sekä puistokalusteiden ja ajoesteiden uusiminen tai/ja lisääminen.

Luonnonhoito

Luonnonalueiden pinta-alasta n. 78 % on metsäisiä tai ainakin osittain puustoisia. Kehityskaarensa loppupuolella olevia tai sitä lähestyviä metsiä on selkeästi enemmän kuin nuoria metsiä ja taimikoita.

Osa hoidon piirissä olevista metsistä on sellaisessa kunnossa, että varsinaisia metsänhoidollisia hakkuutoimenpiteitä ei suunnitelmakaudella tarvita. Niissä voidaan kuitenkin tehdä pienimuotoisia maisemaan ja turvallisuuteen liittyviä toimenpiteitä. Nuoremmissa ja puustoltaan kehityskelpoisissa metsiköissä puustoa kehitetään harventamalla tiheimpiä alueita. Vanhoissa sekametsissä uudistuminen pyritään pääasiassa aikaan saamaan luontaisesti huonokuntoista järeää puustoa väljentämällä ja alle kehittyvää taimikkoa hoitamalla.

Metsän uudistamistarve olisi jo useilla alueilla ilmeinen, mutta uudistaminen maisemallisesti herkillä alueilla, kuten rantojen, kallioiden tuntumassa, katujen ja reittien varsilla sekä hoidetumpien puistojen ja

piha-alueiden yhteydessä on hyvin haasteellista. Toimenpiteet on suunniteltava hyvin pienipiirteisesti, jotta maisema säilyisi jotakuinkin yhtenäisenä ja jäljelle jäävä kasvillisuus kestäisi muuttuneita olosuhteita.

Puistometsissä, katujen ja reittien varsilla sekä asutuksen lähellä puuston hoitotoimenpiteitä harkitaan tapauskohtaisesti erikseen.

Hakkuutoimenpiteiden ohella pienpuustonhoito on tärkeä osa luonnonalueiden hoitoa. Pieniltä alueilta vesakko voidaan poistaa maiseman parantamiseksi kokonaan.

Aukiot ja näkymät pyritään säilyttämään avoimina pienpuustoa poistamalla ja alueita säännöllisesti niittämällä. Ruovikoituvilla ranta-alueilla pyritään ylläpitämään merkittävimpiä näkemäsektoreita erillisen ruovikoiden niitto-ohjelman puitteissa.

Kaikkien toimenpiteiden yhteydessä oleellista on niiden rajaaminen luontoon ja maisemaan sopiviksi.

Luonnon monimuotoisuuden huomioon ottaminen on lähtökohtana kaikelle toiminnalle suunnittelualueella ja yleisemmin koko Helsingin kaupungin omistamilla alueilla. Ympäristökeskuksen luontotietojärjestelmään tallennetut arvokkaat kasvillisuuskohteet sekä suunnittelun yhteydessä todetut luonnon arvokohteet kuuluvat hoitoluokituksestaan arvonniitty- tai arvometsäluokkaan. Ne joko säästetään luonnonmukaisina tai hoidetaan luontoarvoja korostaen. Vastaavasti on omiksi kuvioiksi rajattu museokohteet, eli Lehtisaarissa kaksi pronssikautista muinaishautaa.

Erillisiksi kuvioiksi rajattuja luonnonarvokohteita on yhteensä n. 1,5 ha (10 kuviota). Ne ovat pääasiassa tuoreita tai kosteita lehtoja. Kalkkipaadenpuistossa on lisäksi vetinen korpilaikku sekä sen vieressä pieni vaahterikko. Alueella on arvokohteiden lisäksi myös muita luontoalueita kuten esim. kallioalueita, rantametsiä tai varsinaisten luonnonarvokohteiden lähialueita, jotka jäävät osittain toimenpiteiden ulkopuolelle.

Kauempana asutuksesta sijaitsevia luonnonmukaisempia metsiköitä jätetään vähemmälle hoidolle. Niissä ylläpidetään lähinnä vain merkittävimpiä reitinvarsia sekä tehdään mahdollisesti luontoarvoja turvaavia toimenpiteitä. Tällainen kohde on esimerkiksi Hiidenkiukaanpuistossa sijaitseva parin hehtaarin laajuinen kallioiden välinen metsänotko, joka on myös merkitty mahdolliseksi Metso-suojeluohjelmaan soveltuvaksi alueeksi.

Toimenpiteiden yhteydessäkin pyritään säästämään riittävästi eriasteista lahoavaa puuainesta lahottajaeliöstölle. Kaikkia kuolleita tai huonokuntoisia puita ei ole tarve poistaa ja kaadettavista puista osa jätetään metsään maalahopuiksi. Puuston eri-ikäisrakennetta ja monilajisuutta pyritään aina mahdollisuuksien mukaan ylläpitämään. Hoidetummillekin alueille säästetään tiheikköjä linnustolle ja eläimistölle. Myös lintujen pesimäajan rauhoittaminen uudistus- ja harvennushakkuilta huhtikuulta heinäkuun loppuun turvaa luonnon monimuotoisuutta.

Luonnon monimuotoisuuden ja maiseman yksityiskohtiin kiinnitetään huomiota kaikkialla muuallakin kuin ennalta todetuilla arvokohteilla, viime kädessä vielä maastossa toimenpiteiden toteutuksen yhteydessä.

Rahoitustarve

Aluesuunnitelmatyössä tehtyjen selvitysten perusteella Lehtisaaren, Kuusisaaren ja Kaskisaaren yleisten alueiden rahoitustarve on noin miljoona euroa. Katujen osuus tästä on noin 317 000 euroa, puistojen noin 617 000 euroa ja luonnonalueiden noin 37 000 euroa. Suunnitelmaa toteutetaan olevien määrärahojen puitteissa.

SAMMANDRAG

Godkännande av planen

Planen presenterades för gatu- och parkavdelningens ledningsgrupp 15.11.2012. Nämnden för allmänna arbeten godkände 11.12.2012 planen som ska följas som riktgivande plan.

Utarbetande av planen och deltagande

Syftet med områdesplanen är att utveckla de allmänna områdena på Lövö, Granö och Svedjeholmen under tioårsperioden 2013-2022. Planen gäller de allmänna områden som är planerade till gatu- och parkområden.

Områdesplanen är ett redskap för Byggnadskontoret för att upprätthålla ett gatu- och parknät som är rättvist fördelat över hela Helsingfors stads område. Planen är en behovsutredning i vilken områdesvisa behov av reparationer och ändringar har skrivits in. I planen granskas de allmänna områdenas skick, det aktuella läget inom servicen samt förbättringsbehoven med beaktande av användarnas åsikter. I planen beskrivs målnivån för underhåll, grundförbättring och nyanläggning av gatu- och parkområden samt för de tjänster som erbjuds av byggnadskontoret, deras åtgärdsbehov och hur brådskande åtgärderna är. Planen förverkligas inom ramen för de anslag som finns till förfogande.

Gatuområden

Vi planeringen av gatuområden strävar man till att nå en fungerande, hållbar, trivsamt och hinderfri helhetslösning. Vid planeringen beaktas stadens linjedragningar och kraven på underhåll. Målet är att utnyttja lösningar som lämpar sig för området art. Gatorna i planområdet är strukturellt sett huvudsakligen i gott skick. Vid planering av och underhållsarbeten i gatuområden är målet att bevara de för öarna karakteristiska värdefulla tallarna, av vilka ett flertal växer i gränsområdena mellan gatorna. Ett allmänt problem på Granö är att tomtvegetation och häckar breder ut sig till de smala trottoarerna.

Ett grundförbättrings- och nybyggnationsprojekt som föreslagits är underfarten på Granö som nu fungerar dåligt på grund av det knappa utrymmet. Belysningen i underfarten är också bristfällig och torrläggningen har stora brister.

Grönområden

Syftet är att stärka den synnerligen mångsidiga, variationsrika och fungerande grönområdeshelheten. Syftet är att också trygga de historiska värdena. Grönområdena ska kunna erbjuda invånarna möjlighet att idka friluftsliv i en trygg och tillgänglig miljö. De behov som finns i olika åldersgrupper beaktas. Särskild uppmärksamhet ska fästas vid säkerheten och tillgängligheten kring servicehuset och i Jätterösparken som enligt användarenkäten är mest omtyckt av äldrebefolkningen i området. Det behövs mera viloplatsar än i nuläget. Barnfamiljernas behov beaktas genom att se till att lekplatserna är trygga. Grönområdenas användbarhet förbättras genom att förnya och utöka möblerna och utrustningen i parker och skogsområden samt genom komplettering, förstärkning och delvis breddning av lederna i området. Lederna får inte breddas på bekostnad av det ståtliga trädbeståndet.

Som projekt för grundrenovering och nyanläggningar har föreslagit att trapporna i parken förnyas, en hundinhägnad byggs samt att nätet för gång- och cykeltrafikleder utvecklas. För istandsättning har sådana objekt valts ut som bör förbättras med tanke på funktionaliteten och/eller säkerheten och ställvis utseendemässigt. Tre av planområdets parker, Jätterösparkens lekplats samt bromurskonstruktionen på Liljeholmen har valts ut som objekt som ska istandsättas. Utöver detta behöver vissa friluftsleder och stigar förstärkas och parkmöbler och körhinder förnyas och/eller utökas.

Naturvård

Av naturområdenas totalareal är ca 78 % skog eller åtminstone delvis trädbevuxen. Det finns betydligt mera skog som närmar sig slutet av sin utvecklingscykel än ungskog och plantbestånd.

En del av skogarna som omfattas av skogsvård är i sådant skick att egentliga avverkningsåtgärder inte är nödvändiga under planeringsperioden. Där kan emellertid vidtas mindre åtgärder med tanke på landskapet och för att förbättra tryggheten. Skogsområden där trädbeståndet är yngre utvecklas genom att gallra de tätaste områdena. När det gäller gamla blandskogar strävar man i huvudsak till få gallra bland grova träd i dåligt tillstånd och skapa rum för plantorna som växer upp under dem.

Det är uppenbart att det redan finns ett behov att förnya skogen, men det är synnerligen utmanande att förnya skog på landskapligt känsliga områden som stränder, i närheten av berg, längs gator och andra leder samt i anslutning till mer välskötta parker och gårdsplaner. Åtgärderna

måste planeras småskaligt för att landskapet ska bevaras någorlunda helt och för att den återstående vegetationen ska tåla de ändrade förhållandena.

I parkskogar, längs gator och leder samt i närheten av bebyggelse ska skötselåtgärderna övervägas skilt från fall till fall.

Förutom avverkningsåtgärderna utgör skötseln av småträdsbeståndet en viktig del av vården av naturområden. På små områden kan slyet helt röjas bort för att förbättra landskapet.

Målet är att öppna platser och utsiktsplatser ska hållas öppna genom att avlägsna småträd och regelbundet slå gräset. På vassbevuxna strandområden strävar man till att hålla de viktigaste siktplatserna öppna med hjälp av ett särskilt program för röjning av vass.

Det är viktigt att i samband med alla åtgärder se till att de avgränsas så att de passar in i naturen och landskapet.

Utgångspunkten för all verksamhet på planområdet, och allmänt taget i hela det område som ägs av Helsingfors stad, är att naturens mångfald beaktas. De värdefulla vegetationsobjekt som har registrerats i miljöcentralens naturdatasystem samt de värdefulla naturobjekt som observerats i samband med planeringen hör till sin skötselklassificering till värdefulla ängar eller skogar. De bevaras i naturtillstånd eller sköts så att deras naturvärden betonas. På motsvarande sätt har museiobjekten betecknats, eller med andra ord två bronsåldersgravar på Lövö, avgränsats.

De värdefulla naturobjekt som betecknats separat omfattar totalt ca 1,5 ha (10 beteckningar). De är i huvudsak friska eller fuktiga lundar. I Kalkstensparken finns dessutom ytterligare ett litet fuktområde och intill det en liten lönnunge. På området finns utöver de värdefulla objekten också andra naturområden som t.ex. bergområden, strandskogar och närområden till de egentliga värdefulla naturområdena, av vilka de förstnämnda delvis blir utanför åtgärderna.

Skogsdungar i naturligare tillstånd som ligger längre bort från bosättningen kommer att bli föremål för mindre vård. I dessa områden sköts närmast bara kanterna längs de viktigaste lederna och vidtas eventuella åtgärder för att trygga naturvärdena. Ett sådant objekt är t.ex. den ett par hektar stora skogiga sänkan mellan bergen i Jätterösparken, vilken också har betecknats som ett område som eventuellt är lämpat att ta in i skyddsprogrammet Metso.

I samband med åtgärderna strävar man till att bevara tillräckligt med olika slags förmultnad ved för förmultningsorganismerna. Alla träd som är döda eller i dåligt skick behöver inte avlägsnas och av de träd som fällt lämnas en del kvar för att förmultna på marken. Man försöker alltid i mån av möjlighet bevara trädbeståndet så att det innehåller träd av olika åldrar och arter. Också på de mera skötta områdena bevaras täta dungar för fågel- och djurfaunan. Naturens mångfald tryggas också genom att inte utföra förnyelse- och gallringsavverkningar från april till slutet av juli då fåglarnas häckningstid pågår.

Också på alla andra områden än de som på förhand konstaterats vara värdefulla fästs uppmärksamhet vid naturens mångfald och detaljer i landskapet, i sista hand ännu i samband med att åtgärder ska genomföras i terrängen.

Finansieringsbehov

På basen av de utredningar som gjorts inom områdesplaneringen uppgår finansieringsbehovet för de allmänna områdena på Lövä, Granö och Svedjeholmen till ca en miljon euro. Gatornas andel av detta är ca 317 000 euro, parkernas ca 617 000 euro och andelen för naturområdena ca 37 000 euro. Planen förverkligas inom ramen för de befintliga anslagen.

SISÄLLYSLUETTELO

I JOHDANTO	13
1.1 ALUESUUNNITELMAT YLEISTEN ALUEIDEN KEHITTÄMISEN TYÖVÄLINEENÄ	13
1.2 TYÖRYHMÄ	13
1.3 SUUNNITTELUALUE	15
1.3.1 SUUNNITTELUALUEEN RAJAUS JA YLEISKUVAUS	15
1.4 SUUNNITTELUPROSESSI JA ASUKAS- JA SIDOSRYHMÄYHTEISTYÖ	16
2 LÄHTÖKOHDAT	19
2.1 KAAVATILANNE JA ALUEEN NYKYINEN MAANKÄYTTÖ	19
2.2 SUUNNITTELUUN VAIKUTTAVAT AJANKOHTAISET HANKKEET	20
2.2.1 ASEMAKAAVOITUS- JA LIIKENNESUUNNITTELUHANKKEET	20
2.2.2 MUUT SUUNNITTELUUN VAIKUTTAVAT HANKKEET	20
2.3 ARVOKKAAT JA SUOJELLUT KOHTEET	21
2.3.1 ARVOKKAAT JA SUOJELLUT KULTTUURIYMPÄRISTÖKOHTEET	21
2.3.2 ARVOKKAAT JA SUOJELLUT LUONTOKOHTEET	23
2.4 KÄYTTÄJÄKYSÉLYN TULOKSET JA ASUKASPALAUTE	25
2.5 YLEISTEN ALUEIDEN KUNTO	29
2.5.1 KATUJEN JA ULKOILUREITTIEN KUNTO	29
2.5.2 RAKENNETTUIEN VIHERALUEIDEN KUNTO	33
2.5.3 LUONNONHOIDON ALUEIDEN NYKYTILA	34
3 SUUNNITELMA	39
3.1 YLEISTEN ALUEIDEN KEHITTÄMINEN	39
3.1.1 SUUNNITTELUALUEEN YLEISTAVOITTEET JA KEHITTÄMISPERIAATTEET	39
3.2 TUOTTEITA JA PALVELUITA KOSKEVAT TAVOITTEET JA OHJEET	43
3.2.1 JALANKULKU- JA PYÖRÄILYREITIT	43
3.2.2 TOIMINNALLISET ALUEET	47
3.2.3 VALAISTUS	49
3.2.4 MATERIAALIT	49
3.2.5 KALUSTEET JA VARUSTEET	50
3.2.6 RAKENNETUN YMPÄRISTÖN KASVILLISUUS	51
3.2.7 VESIALUEET, HULE- JA PIENVEDET SEKÄ TULVASUOJELU	53
3.2.8 ARVOYMPÄRISTÖT	54
3.2.9 ALUEIDEN KÄYTTÖ JA TAPAHTUMAHALLINTA	54
3.2.10 JULKINEN TAIDE JA MUISTOMERKIT	55

3.3 YLLÄPITO.....	55
3.3.1 YLLÄPIDON PAINOPISTEALUEET	55
3.3.2 KATUJEN YLLÄPITO.....	57
3.3.3 KATUVIHERALUEIDEN YLLÄPITO.....	57
3.3.4 RAKENNETTUJEN VIHERALUEIDEN YLLÄPITO	59
3.3.5 LUONNONHOITO	59
3.3.6 PUHTAANAPITO	61
3.3.7 LUMILOGISTIIKKA	61
3.4 ESITETYT PERUSKORJAUS- JA UUDISRAKENTAMISHANKKEET	65
3.4.1 HANKKEIDEN YLEISKUVAUS JA KIIREELLISYYSJÄRJESTYS	65
3.4.2 KATUALUEIDEN PERUSKORJAUS- JA UUDISRAKENTAMISHANKKEET	66
3.4.3 VIHERALUEIDEN PERUSKORJAUS- JA UUDISRAKENTAMISHANKKEET.....	67
3.5 ESITETYT KUNNOSTUSHANKKEET	71
3.4.1 HANKKEIDEN YLEISKUVAUS JA KIIREELLISYYSJÄRJESTYS	71
3.4.2 VIHERALUEIDEN KUNNOSTUSHANKKEET	72
3.6 JATKOSELVITYS JA -SUUNNITTELUTARPEET	76
4 RAHOITUSTARVE	77
4.1 KOKONAISSRAHOITUSTARVE	77
4.2 ESITETTYJEN HANKKEIDEN KUSTANNUKSET.....	77
4.3 YLLÄPITO- JA HOITOKUSTANNUKSET	78
LÄHTEET	79
LIITTEET	
KUVAILULEHTI	

I JOHDANTO

I.1 Aluesuunnitelmat yleisten alueiden kehittämisen työvälineenä

Aluesuunnitelman tarkoituksena on kehittää Lehtisaaren, Kuusisaaren ja Kaskisaaren yleisiä alueita kymmenvuotiskaudella 2013-2022. Suunnitelma koskee katu- ja puistoalueiksi kaavoitettuja yleisiä alueita.

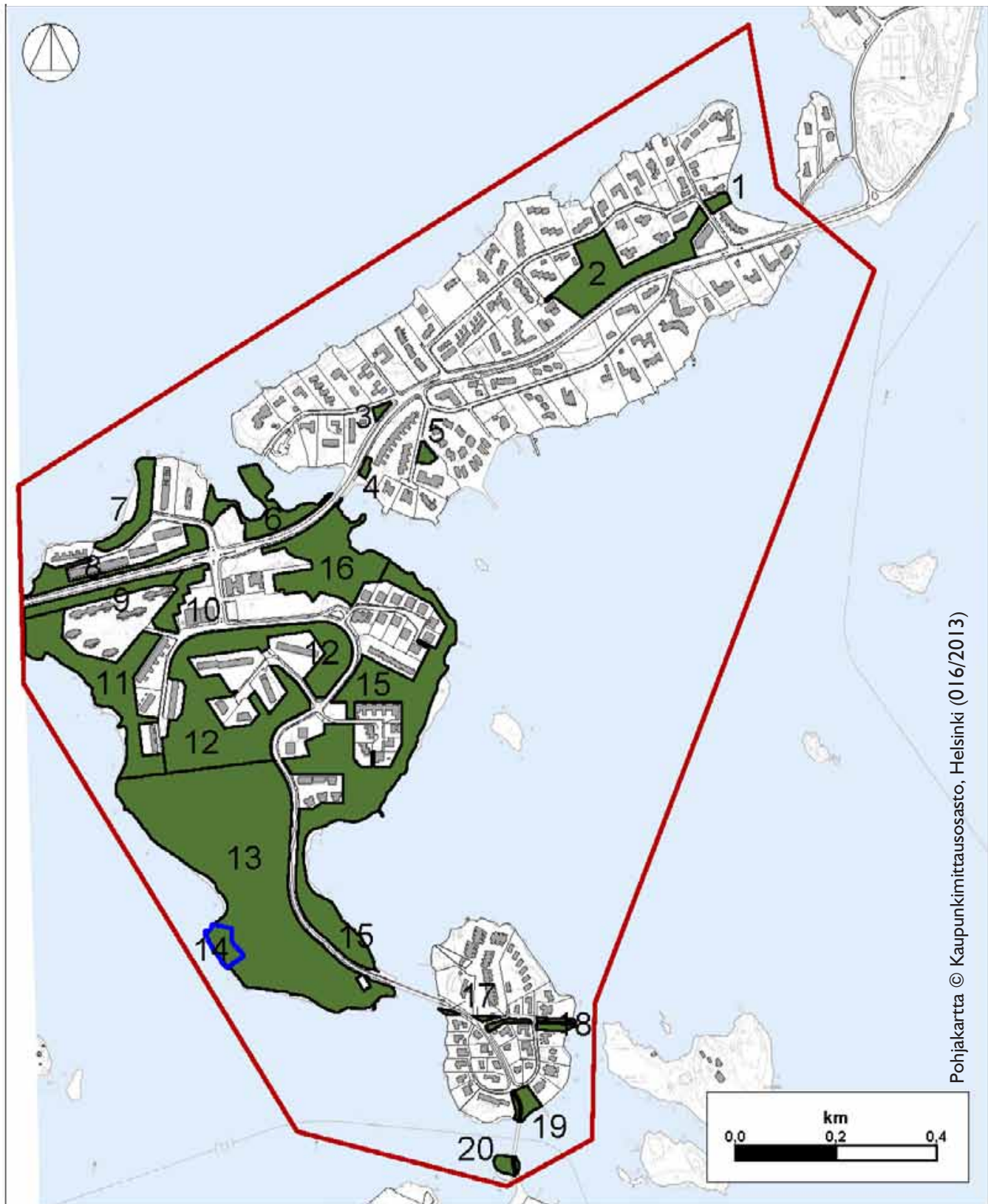
Aluesuunnitelma on rakennusviraston työväline katu- ja puistoverkostojen ylläpitämiseksi tasapuolisesti koko Helsingin alueella. Suunnitelmassa esitetään yleisten alueiden eli katu- ja puistoalueiden ylläpidon, peruskorjauksen, uudisrakentamisen ja rakennusviraston tarjoamien palveluiden tavoitetaso, toimenpidetarpeet sekä toimenpiteiden kiireellisyysjärjestys. Lisäksi aluesuunnitelman avulla kohdennetaan ylläpidon ja rakentamisen määrärahoja. Suunnitelmat laaditaan alueen asukkaita kuunnellen. Yhteistyön tavoitteena on koota havaitut tarpeet, erilaiset toiveet ja ideat tavoitesuunnitelmaksi.

I.2 Työryhmä

Aluesuunnitelman laadintaprosessista vastasi aluesuunnittelija Jere Saarikko. Suunnitteluinsinööri Marko Jylhänlehto toimi asiantuntijana erikoisalanaan kadut ja tekninen suunnittelu. Metsäsuunnittelija Markus Holstein laati luonnonhoidon osuuden. Vuorovaikutustilaisuuksista ja tiedottamisesta vastasi projektisuunnittelija Tarja Lahin. Suunnitelman laatimisessa konsulttina oli FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy. FCG:n työryhmään kuuluivat projektipäällikkö, maisema-arkkitehti Riikka Ger, maisema-arkkitehti Eeva Rapola, suunnitteluhortonomi Else Kaloinen ja avustavissa tehtävissä sekä taittajana maisema-arkkitehti Mari Jyrkiäinen. Konsultin laadunvarmistajana toimi maisema-arkkitehti Eeva Eitsi.

Suunnittelu on tehty yhteistyössä muiden hallintokuntien ja keskeisten sidosryhmien kanssa. Suunnittelun aikana hankkeeseen ovat osallistuneet Helsingin kaupunkisuunnitteluvirastosta arkkitehti Tuomas Eskola, arkkitehti Anu Kuutti, liikenneinsinööri Olga Bernitz ja liikenneinsinööri Niko Palo, Helsingin kaupungin ympäristökeskuksesta Raimo Pakarinen ja rakennusviraston projektisuunnittelija Jyrki Ulvila, esteettömyysasiantuntija Pirjo Tujula sekä kasvillisuusasiantuntija Satu Tegel. Suunnittelutyössä ovat lisäksi olleet mukana rakennusvirastosta projektipäällikkö Päivi Islander ja suunnitteluharjoittelija Jenni Kesulahti. Helsingin seurakuntayhtymästä yhteistyössä on ollut mukana ympäristömestari Päivi Kiviniemi ja Vantaan seurakunnista kiinteistökehitysjohtaja Olavi Jaskara. Suunnitelmaluonnos lähetettiin kommentoitavaksi myös liikuntavirastoon.

Suunnittelalueeseen kuuluvat viheralueet

Pohjakartta © Kaupunkimittausosasto, Helsinki (01/6/2013)

- suunnittelalueen raja / planeringsområdets gräns
- asemakaavan mukaiset viheralueet / stadsplaneeliga grönområden
- uimarannaksi kaavoitettu alue / område som har planlagts till simstrand

I.3 Suunnittelualue

I.3.1 Suunnittelalueen rajaus ja yleiskuvaus

Suunnittelualue sijaitsee Läntisessä suurpiirissä Helsingin länsirajalla. Suunnittelualueeseen kuuluvat Lehtisaari, Kuusisaari ja Kaskisaari. Suunnittelualueen asukasmäärä on vuonna 2012 noin 1700.

Suunnitelma koskee katu- ja viheralueiksi kaavoitettuja yleisiä alueita. Suunnittelualueella on rakennusviraston hoidossa olevia yleisiä alueita yhteensä noin 35 hehtaaria. Katuja on 25 kappaletta, joiden pinta-ala on noin 13,8 hehtaaria, josta katuviheraluetta on noin 5,2 hehtaaria. Asemakaavan mukaisia viheralueita on noin 34 hehtaaria, joista 13 hehtaaria on Vantaan seurakuntien ja Helsingin seurakuntayhtymän hallinnoimaa aluetta. Tiettyjä yleisiä luonnonhoidon tavoitteita on määritelty myös seurakuntien hallinnoimille viheralueille. Viheralueita on noin 190 m² asukasta kohden. Rakennettujen puistojen osuus viheralueista on noin 4 hehtaaria. Kaupungin vastuulla olevaa luonnonhoitoaluetta (metsät, kalliot, niityt, rannat) on n. 17 ha.

Lehtisaaren pohjoisosassa, Kuusisaarentien eteläpuolella on alueita, joiden osalta asemakaavamuuks on hiljattain vahvistunut ja joiden suunnittelu ja rakentaminen ovat parhaillaan käynnissä. Nämä alueet on inventoitu muita alueita kevyemmin tai jätetty kokonaan inventoimatta.

Suunnittelualueeseen kuuluvat viheralueet:

1. Kuusisaarensalmen puistikko
2. Kuusisaarentien puisto
3. Kuusisaarenpolun puistikko
4. Lehtisaarensalmen puistikko
5. Kuusisaarenkujan puistikko
6. Liljasaarenpuisto
7. Liljasaarentien rantakaista
8. Kuusisaarentien pohjoispuolen suojametsikkö ja Liljasaarentien puistikko
9. Kuusisaarentien eteläpuolen suojametsikkö
10. Olli Kivisen polun puisto
11. Hiidenkiukaanpuisto, luoteisosa
12. Hiidenkiukaanpuisto, pohjoisosa
13. Hiidenkiukaanpuisto, eteläosa
14. Lehtisaaren uimaranta
15. Kalkkipaadenpuisto
16. Pyhän Laurin puisto
17. Saarihuhdantien puistokaistat
18. Saarihuhdanpolun puisto
19. Laukkaniemensalmen puisto
20. Laukkaluoto

suunnittelualueen raja / planeringsområdets grän

1.4 Suunnitteluprosessi ja asukas- ja sidosryhmäyhteistyö

Suunnitelman laadinta aloitettiin käyttäjäkyselyllä syksyllä 2009 asukkaiden havaintojen ja tarpeiden kartoittamiseksi. Kyselyitä lähetettiin kotitalouksiin yhteensä 850 kappaletta. Vastausprosentti oli 27. Maastokartoitukset tehtiin syksyllä 2010 ja keväällä 2011. Maastoinventointi teki puisto- ja katualueiden osalta aluesuunnittelija Jere Saarikko. Metsäsuunnittelija Markus Holstein inventoi luonnonhoidon alueet kesäkaudella 2010. Suunnitelmaosuuden laadinta aloitettiin keväällä 2011. Suunnitelmaluonnos esiteltiin yleisölle 26.3.2012 järjestetyssä vuorovaiikutustilaisuudessa, missä oli mahdollista antaa rakennusviraston asiantuntijoille palautetta. Kaikkia suunnittelun vaiheita oli mahdollista seurata ja materiaalia kommentoida myös rakennusviraston Internet-sivujen kautta koko suunnittelutyön ajan. Luonnonhoidon osuus esiteltiin kaupunginhallituksen nimeämälle luonnonhoidon työryhmälle 16.5.2012.

Katualueiden osalta kartoituksessa on otettu huomioon suunnittelualueen kaikki kadut, aukiot ja katuviheralueet. Huomiota kiinnitettiin päällysteiden, reunatukien ja katukasvillisuuden kuntoon, kuivatukseen, painumiin, ylläpitoon, esteettömyyteen ja turvallisuuspuutteisiin. Lisäksi tarkasteltiin kalusteiden ja valaistuksen kuntoa ja riittävyttä. Siltoja ja alikulkuja on tarkasteltu katuverkon osana pinnoitteiden, toimivuuden ja turvallisuuden kannalta.

Puistoalueiden osalta kaikki rakennetut puistoalueet käytiin läpi silmämääräisesti havainnoiden. Havaitut ongelmat kirjattiin ylös, merkittiin kartalle ja valokuvattiin kokonaisrahoitustarpeen laskemista ja kunnostuskohteiden määrittelyä varten. Luonnonmukaisilla viheralueilla kiinnitettiin huomiota yleisesti viheralueverkoston kattavuuteen, jatkuvuuteen ja toimivuuteen sekä pinnoitteiden ja kalusteiden kuntoon. Tarvekartoituksen havainnot tallennettiin paikkatietona Helsingin kaupungin käyttämään koordinaatistoon.

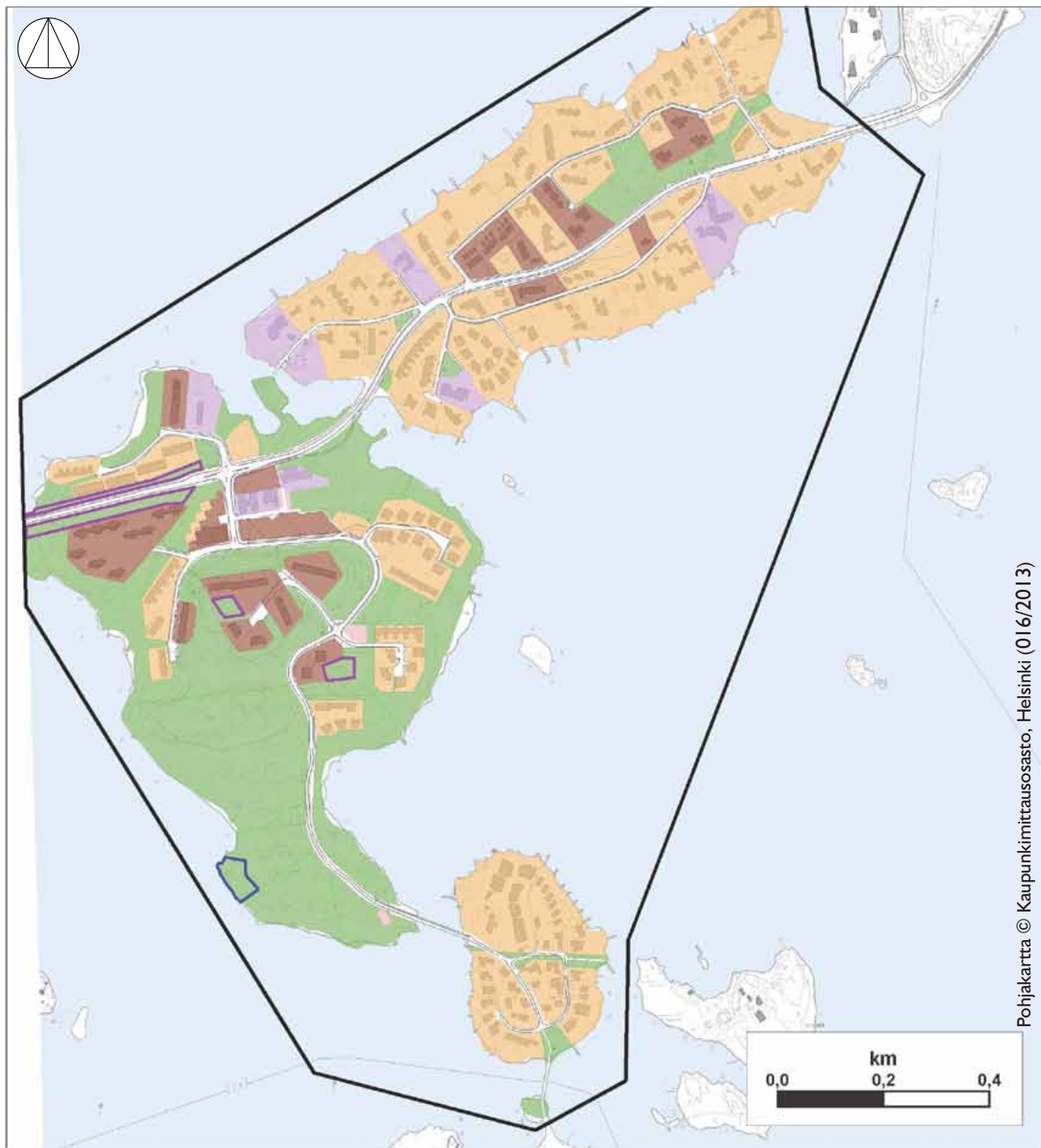
Luonnonhoidon alueilla tehtiin nykytilan inventointi kesän 2010 aikana ja se tallennettiin rakennusviraston suunnittelutoimiston paikkatietomuotoiseen metsätietojärjestelmään. Samalla maastossa määriteltiin myös luonnonhoidon alustavat toimenpidetarpeet.

Suunnitelman kokonaisrahoitustarve on määritelty hankeosalaskennan tarkkuudella Fore-järjestelmään. Hankeohjelmakohteiksi valituista hankkeista on tehty Fore-järjestelmään hankeohjelmat (Scope) ja kustannusarviot (HOLA).

Tärkeänä osana suunnitteluprosessia on ollut yhteistyö ja vuorovaikutus suunnittelijoiden, osallisten ja asukkaiden välillä. Hallintokuntien edustajia on kuultu prosessin eri vaiheissa. Asukkailla on ollut mahdollisuus seurata suunnittelun etenemistä ja vaikuttaa suunnitelmaan käyttäjäkyselyn tai Internet-sivujen kautta sekä asukastilaisuudessa. Muun muassa seuraavien hankkeiden taustalla ovat asukkaiden toiveet: koira-aitauksen rakentaminen alueelle, Kuusisaarentien alikulun kunnostaminen/uusiminen ja käytävien kehittäminen.

Suunnitelma esiteltiin katu- ja puisto-osaston johtoryhmälle 15.11.2012. Yleisten töiden lautakunta hyväksyi Lehtisaaren, Kuusisaaren ja Kaskisaaren aluesuunnitelman vuosille 2013–2022 ohjeellisena noudatettavaksi 11.12.2012.

Maankäyttö suunnittelualueella

Pohjakartta © Kaupunkimittausosasto, Helsinki (016/2013)

	viheralue		autopaikkojen alue
	rivi- ja pientalojen alue		suoja- ja erityisviheralue
	kerrostalojen alue		uimaranta-alue
	yleisten rakennusten alue		

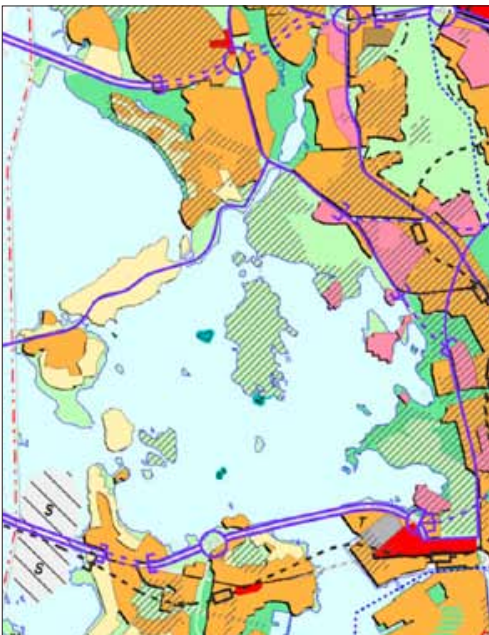
Lähde: KSV, ajantasa-asemakaava

2 LÄHTÖKOHDAT

2.1 Kaavatilanne ja alueen nykyinen maankäyttö

Ote Uudenmaan maakuntakaavasta.

Ote Helsingin yleiskaavasta 2002 Seurasaareselän alueelta.

Suunnittelualue on kokonaan asemakaavoitettu. Suurin osa maapinta-alasta on varattu asuinrakentamiseen, josta pääosa on pientalovaltaisista. Kerrostalokorttelit ovat keskittyneet lähinnä Lehtisaaren keskiosiin. Suunnittelualueella asuu noin 1700 asukasta (v. 2012).

Helsingin yleiskaavassa 2002 suurin osa suunnittelualueen viheralueista on osoitettu virkistysalueiksi. Kuusisaari ja Kaskisaari on osoitettu kokonaan pientalovaltaisiksi alueiksi. Kuusi- ja Lehtisaaren läpi kulkeva Kuusisaarentie on merkitty pääkaduksi.

Lehtisaarella on edelleen pääosin voimassa Olli Kivisen laatima, vuonna 1961 vahvistettu asemakaava. Alkuperäisen asemakaavan ratkaisu perustuu pistokatuja ympärille koottuihin tiiviisiin rakennusryhmiin, jotka on sijoitettu maastoon ajan orgaanista suunnitteluihannetta mukailleen. Rannat ja saaren eteläosa on varattu virkistysalueeksi. Vapaat näkymät saaren sisäosista merelle kuuluivat asemakaavan keskeisiin tavoitteisiin.

Lehtisaaren pohjoisosaan vahvistui uusi asemakaava vuonna 2008. Kaava mahdollistaa 180 uuden asunnon, kivijalkaliiketeilojen, ala-asteen ja päiväkodin rakentamisen. Asemakaavan toteutumisen myötä Lehtisaaren väkiluku kasvaa noin 450 asukkaalla.

Kuusisaarella on voimassa noin 30 eri asemakaavaa. Alueen ensimmäinen, vuonna 1956 vahvistettu asemakaava on vielä voimassa katu- ja puistoalueilla sekä muutamilla tonteilla. Pääosa Kuusisaaren tonteista on merkitty asuinrakentamiseen, joko erillisten tai kytkettyjen pientalojen korttelialueeksi.

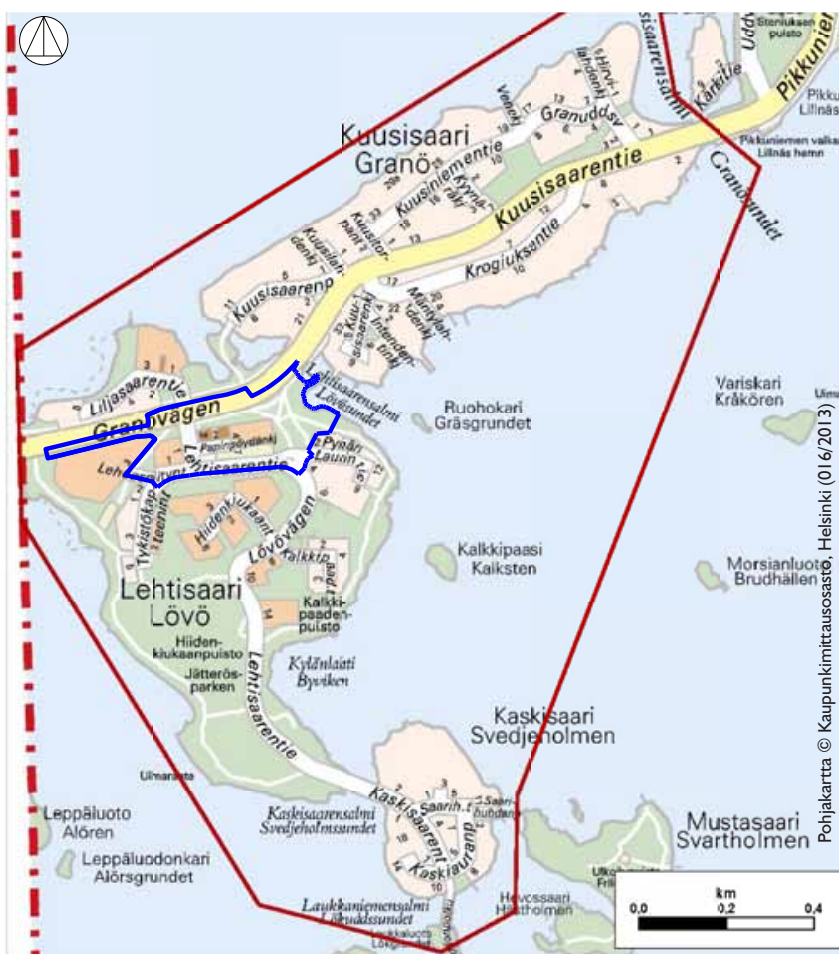
2.2 Suunnitteluun vaikuttavat ajankohtaiset hankkeet

2.2.1 Asemakaavoitus- ja liikennesuunnitteluhankkeet

Kaupunkisuunnitteluvirastossa on vireillä asemakaavan muutos Mustasaaren ympäristöön. Kaavamuutoksen sisällön kannalta oleellinen asia on, rakennetaanko Kaskisaaren ja Mustasaaren välille jalankulkua ja pyöräilyä palveleva silta. Asemakaavan muutoksen valmistelua jatketaan kaupunkisuunnitteluvirastossa vasta siltakysymyksen ratkettua.

2.2.2 Muut suunnitteluun vaikuttavat hankkeet

Rakennusviraston investointiohjelmassa on vuonna 2008 vahvistuneen Lehtisaaren pohjoisosan asemakaavan muutoksen mukaisten yleisten alueiden suunnittelu ja toteuttaminen.

Ajankohtaiset suunnitteluhankkeet

— suunnittelualueen raja

— vahvistuneen asemakaava-alueen raja:
ko. asemakaavan mukaiset katu- ja puistoalueet
ovat suunnitteilla rakennusvirastossa

2.3 Arvokkaat ja suojellut kohteet

2.3.1 Arvokkaat ja suojellut kulttuuriympäristökohteet

Alueen vanhin asutus, maatila talousrakennuksineen on sijainnut Lehtisaaren Kylänlahden pohjukassa. Nykyään saarilla olleesta aiemmasta maatalous- ja huvila-asutuksesta ei ole rakennuksia jäljellä, mutta maastossa on edelleen nähtävissä muun muassa Kylänlahden lähellä sijainneen Gyllenbögelin huvilan vanhan terassoidun puutarhan jäänteet sekä kulttuurikasvillisuutta. Saaret on kaavoitettu ja rakennettu pääasiassa 1950-luvulta alkaen, rakentamisen pääpaino on ollut 1960-70-luvuilla.

Pronssikautiset rökkiöt

Lehtisaarella sijaitsee kaksi rauhoitettua kiinteää muinaisjäännöstä. Kallioiden lakialueella sijaitsee pronssikautisia rökkiöitä Kalkkipaaden ja Hiidenkiukaanpuistojen sekä kerrostalojen pihapiirien välisillä alueilla.

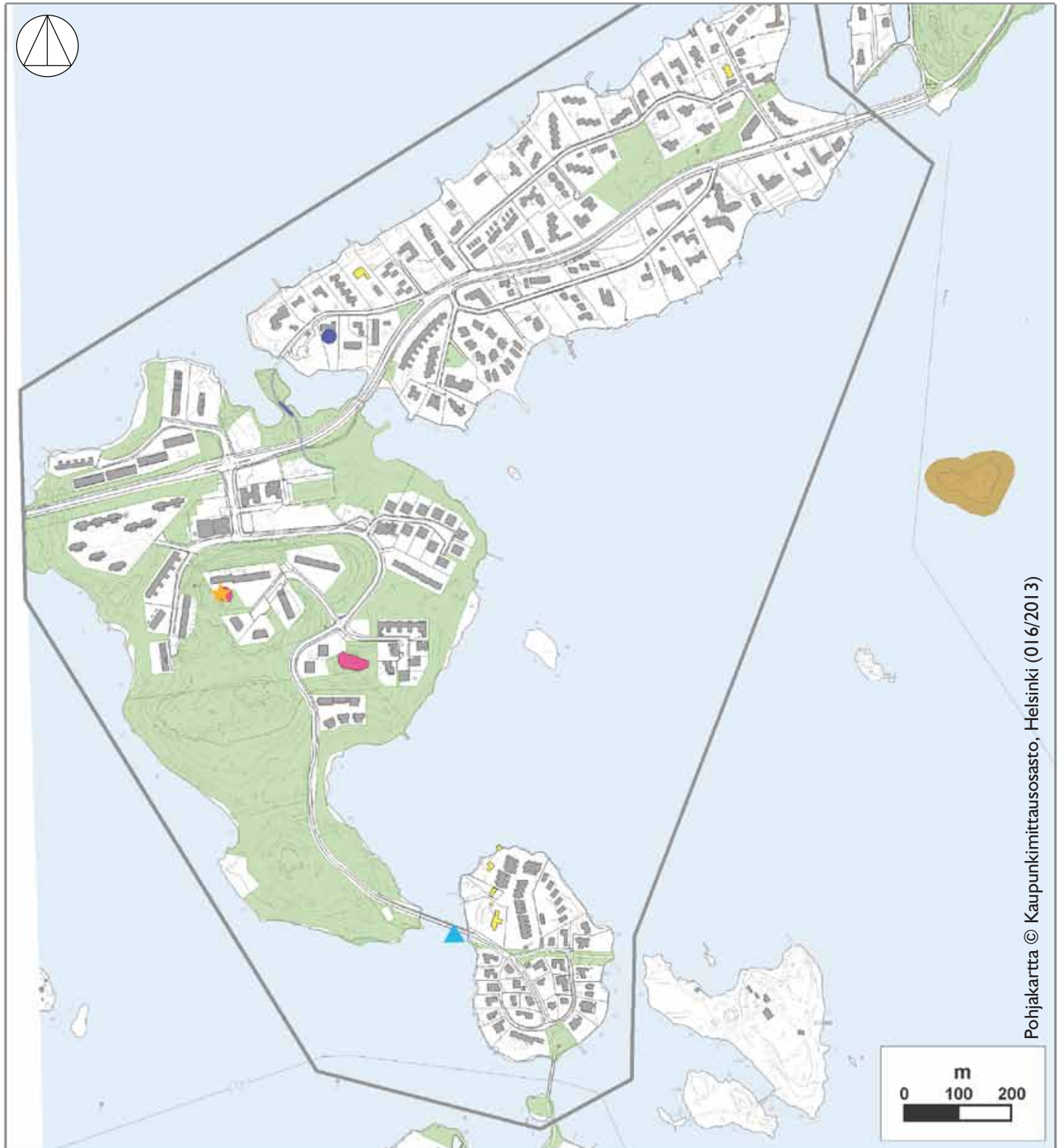
Hylky

Lehtisaaren ja Kaskisaaren välisessä salmessa sijaitsee veden alainen laajalle alueelle hajonnut, ajoittamaton puualuksen hylky. Hylky on määritetty kiinteäksi muinaisjäännekseksi.

Krimin sodan aikainen tykkitie

Krimin sodan (1853-55) aikana rakennettiin Munkkiniemestä Lauttasaareen tieyhteys siltoineen Kuusisaaren, Lehtisaaren, Kaskisaaren ja Laukkasaaren kautta. Tieyhteys toimi osana Suomenlinnan rintamaa. Nykyisen Lehtisaarentien linjaus noudattelee saaren eteläosassa vanhaa tielinjausta. Asemakaavassa suojeltuja Tykkitien säilyneitä kivisiä siltarakenteita on Kuusisaarentien pohjoispuolella Liljasaarella. Tykkitien siltamuurirakenteessa kasvaa tällä hetkellä koivuja.

Suojellut ja merkittävät rakennetun ympäristön kohteet

Pohjakartta © Kaupunkimittausosasto, Helsinki (016/2013)

★	Muinaisjäänös (Museovirasto)	■	Asemakaavalla suojeltu rakennus
■	Muinaisjäänösalue (Museovirasto)	■	Asemakaavalla suojeltu alue
▲	Hylky (Museovirasto)	■	Muu asemakaavalla suojeltu kohde

Maisemakulttuuri

Helsingin yleiskaavan 2002 mukaisia arvokkaita maisemakulttuurikohteita suunnittelualueella ovat Kuusisaaren ja Kaskisaaren asuntoalueet. Saarien asuntoalueet ovat kaavoitushistoriallisesti ympäristöarvoiltaan kiinnostavia ja alueita, jolla on erityinen merkitys puutarhakulttuurin kannalta. Kuusisaaren kulttuurihistoriallisesti arvokkaita kohteita ovat 1930-luvulta peräisin olevat huvilat puutarhoineen ja luonnonkivimuurineen. Lisäksi Kuusisaaren arvokohteisiin lukeutuu pientaloja ja rivitaloja 1950-70-luvuilta. Vanhimmat rakennukset ovat Gyllenbergin huvila vuodelta 1938 ja asemakaavassa suojeltu Kuusisaarenpolku 3:n huvila vuodelta 1940. Lisäksi Kaskisaaren pohjoispäässä sijaitsevan 1950-luvun huvilarakennuksen ympäristö on puistomainen kokonaisuus.

2.3.2 Arvokkaat ja suojellut luontokohteet

Arvokkaat lintukohteet

1. Kuusisaaren puisto on linnustollisesti arvokas kohde, arvoluokka III.
2. Lehtisaarensalmen ympäristö on linnustollisesti arvokas kohde, arvoluokka III. Salmen rannoilla tärkeän elinympäristön muodostaa vanhahko sekapuusto, tervalepikot sekä rehevä pensas- ja aluskasvillisuus. Alueella esiintyy runsas lehtimetsän peruslinnusto ja lisäksi mm. kultarinta, mustapääkerttu, satakieli, leppälintu, silkkiuikku, sinisorsa ja ruokokerttunen.
3. Kalkkipaadenpuiston lehti-sekametsäalue on linnustollisesti arvokas kohde, arvoluokka II. Puistossa tärkeän elinympäristön muodostaa vanhahko sekapuusto, tervalepikot, lahopuut sekä runsas pensas- ja aluskasvillisuus. Alueella esiintyy runsas perussekametsälinnusto ja lisäksi mm. pikkutikka, kultarinta, satakieli, luhta- ja viitakerttunen ja mustapääkerttu.

Arvokas kasvikohteet

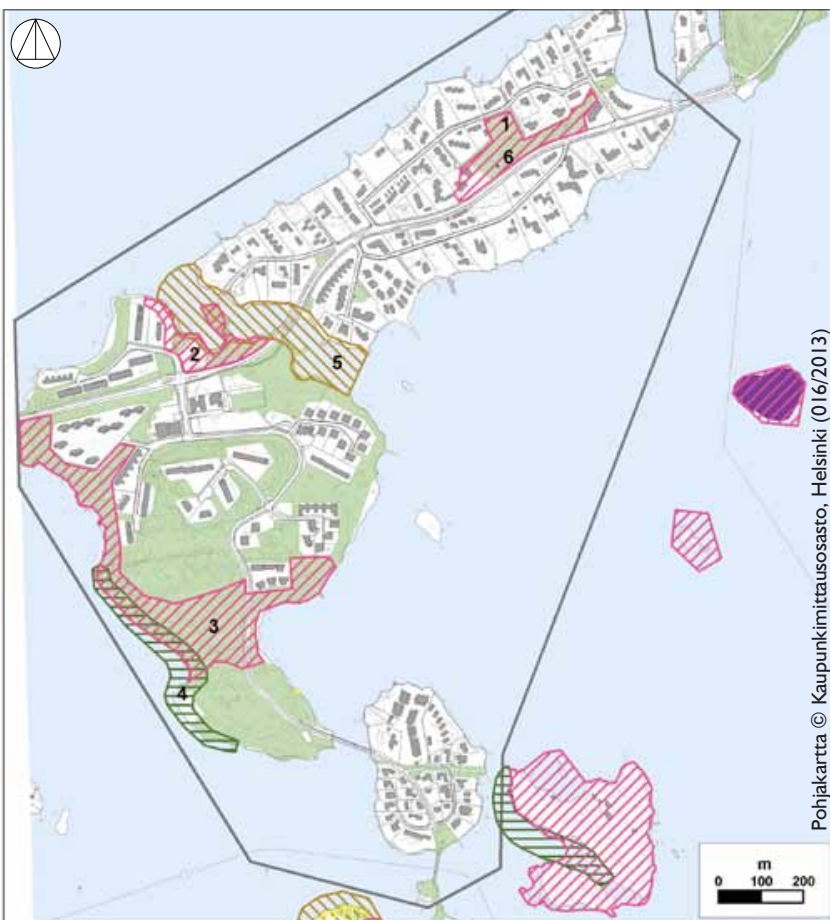
4. Lehtisaaren lounaisrannan Hiidenkiukaanpuiston ranta-alue on kasvillisuudeltaan arvokas kohde, arvoluokka III. Alueella on somerikko-, niitty- ja kasautumisrannoilla edustava merenrantakasvisto, pieniä rantakallioita sekä järeäpuustoista lehtomaista metsää. Puistossa on komeita tervaleppiä, vanhoja kilpikaarnamäntyjä ja ”paksukaarnakoivuja”.

Arvokas lepakkoalue

5. Lehtisaarensalmen ympäristö on tärkeä lepakkoalue, arvoluokka II. Lepakot viihtyvät Salmen alueella, jossa on sovelias rantapuusto ja avoin vesialue. Tykkkien siltarakenteet on havaittu lepakkojen pesimäalueeksi. Lepakoiden elinympäristön säilyttämiseksi vesialue tulisi säilyttää avoimena ja siltojen alusia ei tulisi valaista liikaa.

Lähde

6. Kuusisaaren puistossa, Kuusisaarentien pohjoispuolen läheisyydessä sijaitsee lähde, joka on rakennettu kaivoksi.

Tiedot Helsingin ympäristökeskuksen luontotietojärjestelmästä

Arvokkaat luontokohteet ja luonnonsuojelukohteet

	arvokas lintukohde (1, 2, 3)
	arvokas kasvikohte (4)
	arvokas lepakkoalue (5)
	lähde (6)
	luonnonsuojelualue
	arvokas geologinen kohde

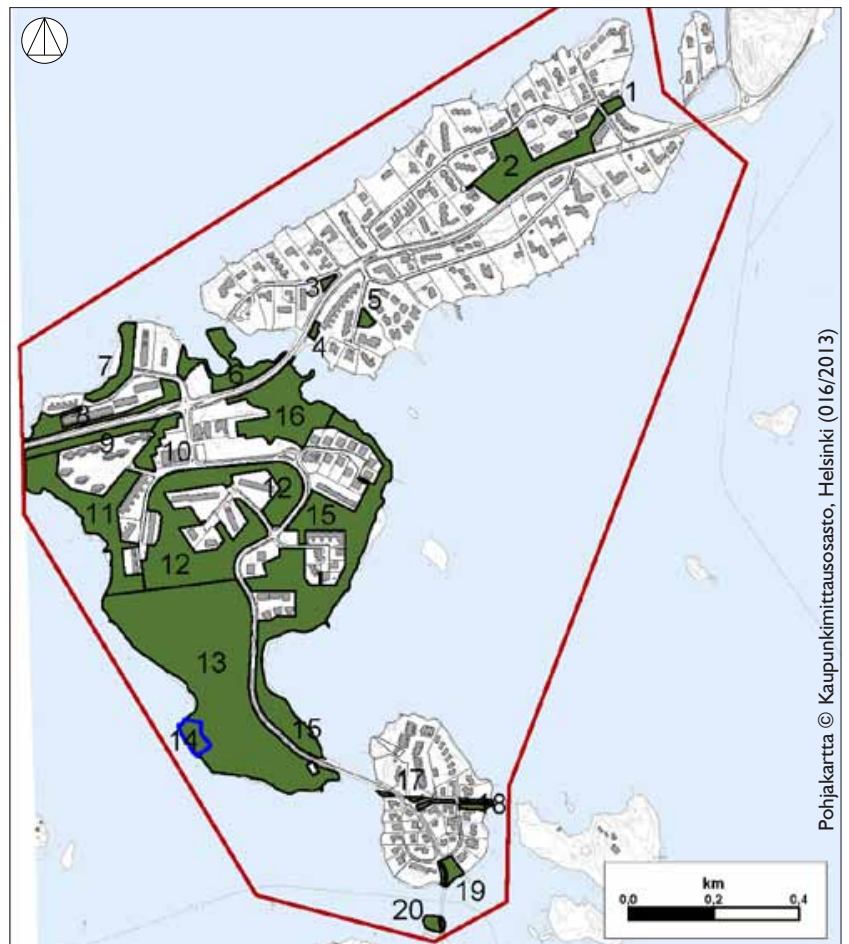
2.4 Käyttäjäkyselyn tulokset ja asukaspalaute

Käyttäjäkysely

Aluesuunnitelman laatiminen aloitettiin käyttäjäkyselyllä. Kyselylomake jaettiin alueen kaikkiin talouksiin syksyllä 2009. Vastauksia saatiin yhteensä 232. Vastausprosentti oli 27%. Alueen nuorempi väestö vastasi kyselyyn keskimääräistä vähemmän. Käyttäjäkyselyn tulokset ovat toimineet suunnitelman laatimisen lähtötietoina.

Arvot

Maisemallisesti ja näkymiltään miellyttävimpänä sekä luonnonarvoiltaan selvästi tärkeimpänä enemmistö vastaajista piti aluetta 13. Historiallisesti merkittävimmäksi koettiin alue 12. Hiljaisuutta ja rauhaa tarjosi selvän enemmistön mielestä alue 13. Toiseksi sijoittui alue 15. Suunnitelualueen ”helmenä” pidettiin aluetta 13.

Lehtisaari–Kuusisaari–Kaskisaari
-käyttäjäkyselyn viheraluekartta

Ongelmat

Viheralueista epäsiisteimmiksi ja roskaisimmiksi koettiin alueet 16 ja 11. Kaduista ja toreista eniten mainintoja epäsiisteystensä ja roskaisuudesta saivat Kuusisaarentie ja Lehtisaarentie. Lähinnä huonosta valaistuksesta tai huonosta näkyvyydestä johtuvaa turvattomuutta koettiin eniten alueilla 13 ja 15 sekä Lehtisaarentiellä. Rauhattomimpana ja meluisimpana viheralueena pidettiin aluetta 9.

Hoito

Vastaajien mielestä suunnittelualan yleisistä alueista on huolehdittu kohtalaisen hyvin, erityisesti puistoista. Tyytymättömmimpiä vastaajat olivat luontoalueiden hoitoon. Talvikunnossapidon tason koettiin olevan huono valtaosassa kohteita. Erityisesti Lehtisaarentiellä auraus ja liukkauden torjunta eivät vastanneet odotuksia. Huonosti hoidettua kasvilisuutta on vastaajien mielestä eniten alueilla 13 ja 15.

Kunnostustarpeet

Katualueista kiireisimmin kunnostusta ja hoitotoimia vaativana pidettiin Lehtisaarentietä. Viheralueista alueiden 15, 13 ja 11 arvioitiin tarvitsevan kiireisimmin kunnostusta. Liian vähäisestä kalusteiden määrästä saivat eniten mainintoja Lehtisaarentien ohella alueet 15 ja 13. Kahta jälkimmäistä pidettiin myös viheralueista puutteellisesti valaistuna.

Käyttö

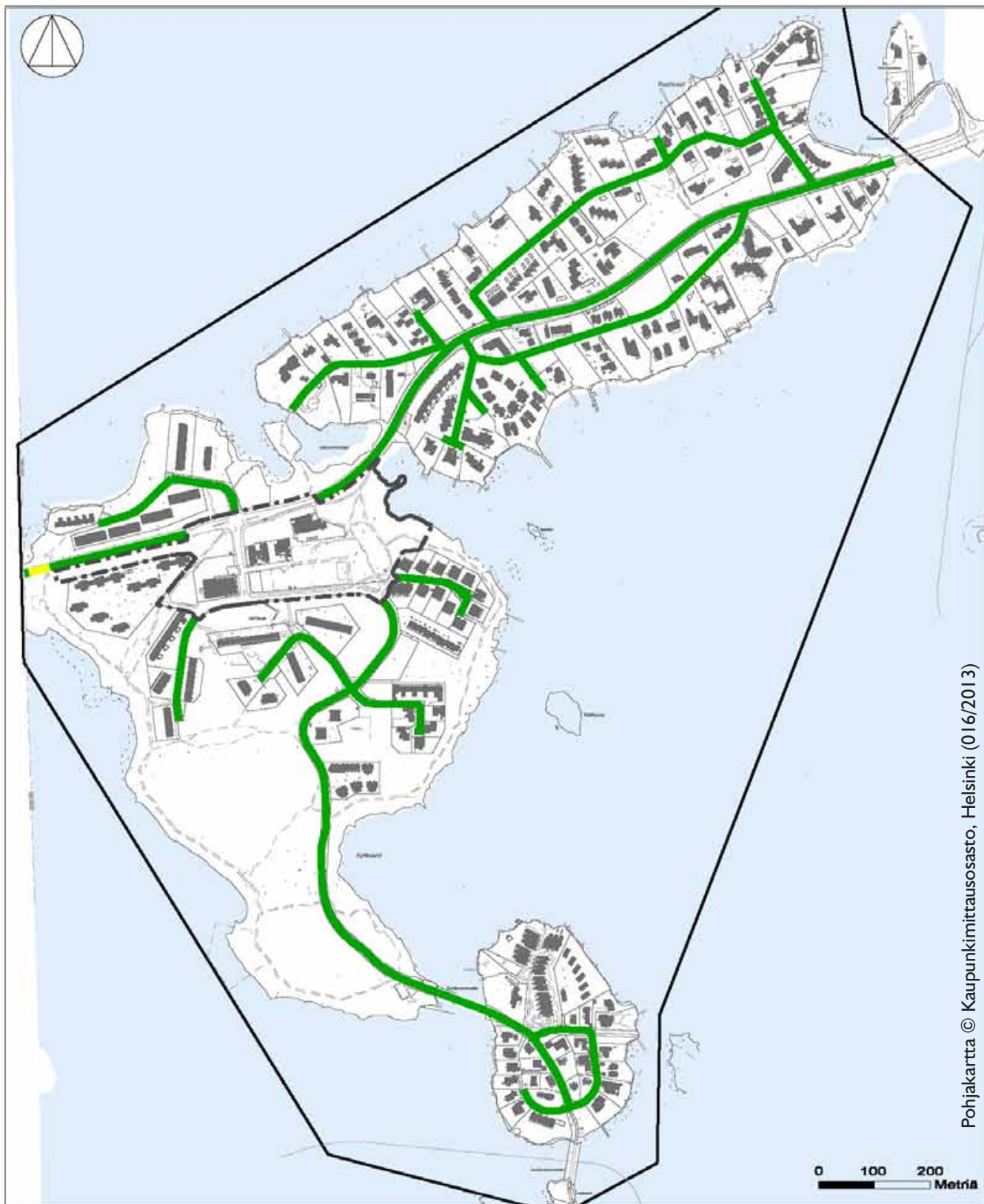
Kyselyyn vastanneet käyttivät eniten alueita 13 ja 15. Kyselyn mukaan nuorten arvioitiin käyttävän eniten aluetta 16 ja vanhusten alueita 13 ja 11. Kokonaisuutena käytetyin alue oli 13. Viheralueista paras kohtaauspaikka oli enemmistön mielestä alue 16. Katualueista mukavimmaksi kohtaauspaikaksi nousi Papinpöydänkuja. Enemmistön mielestä kevyen liikenteen reitit ovat enimmäkseen riittävän tasaisia ja helppokulkuisia kaikkia käyttäjiä ajatellen. Vähän yli puolet vastaajista koki, että suunnittelualueella on riittävästi leikki- ja toimintamahdollisuuksia lapsille. Hienoinen enemmistö kyselyyn vastanneista ei halua enempää lahopuita ja tiheikköjä suunnittelualan metsiin. Koira-aitauksen tarve jakoi vastaajien mielipiteet. Vastaajista 39 % oli sitä mieltä, että suunnittelualueelle tarvitaan koira-aitaus. Vastaajista 35 % oli ajatusta vastaan.

Asukaspalaute

Kyselypalautteessa vastaajat kertoivat kokevansa turvattomuutta lähinnä liikenteestä, erityisesti pyöräilijöistä, johtuen. Lisäksi avoimessa palautteessa turvattomuuden kokemiseen liittyen nousi esiin huono valaistus ja heikko näkyvyys. Kalusteita toivottiin lisää – erityisesti kiinteitä penk-

kejä, roska-astioita ja erillisiä koiranjätösastioita. Myös kukkivia pensaita toivottiin lisää. Osa vastaajista toivoi hidasteita katualueelle, osa vastusti niitä. Kuitenkin kävi ilmi, että esimerkiksi Lehtisaarentiellä ajetaan liian kovaa. Esitettiin pyörätien rakentamista Lehtisaarentien yhteyteen tai nykyisen sorapintaisen jalankulkijoille tarkoitetun raitin muuttamista kevyen liikenteen raitiksi kunnostamalla se asfalttipintaiseksi. Esitettiin myös pyöräilyn kieltämistä rantakäytävällä. Pyöräilyn suhteen toiveet olivat ristiriitaisia. Oleskelualueiden valaistuksessa nähtiin myös parantamisen varaa. Esimerkiksi leikkipaikan nykyinen valaistus on huono ja kuntoilupaikalla ei ole valaistusta laisinkaan. Monet vastaajista arvosivat melko luonnontilaisiksi jätettyjä viheralueita ja toivoivat, että viheralueet saisivat säilyä pitkälti nykyisen kaltaisina. Osa vastaajista oli puolestaan sitä meiltä, että alueen viheralueet on jätetty lähes hoidotta. Kyseiset vastaajat olivat pettyneitä siihen, että huonokuntoisen ja epäsiistin kasvillisuuden annetaan rehottaa. Muutamien vastaajien mielestä alueen yleissiisteys kaipasi kohennusta. Katujen ja raittien varsilta haluttiin rikkakasvit kuriin. Toivottiin, että jalkakäytävillä ja kaduille ulottuvaa kasvillisuutta leikattaisiin. Uimarannan kunnostamista, siistinä pitämistä ja varustelutason nostoa toivottiin.

Katujen kuntoluokitus

Pohjakaartta © Kaupunkimittausosasto, Helsinki (016/2013)

1 - toimiva

--- Lehtisaaren pohjoisosan asemakaavan muutosalue

2 - kunnostettava

2.5 Yleisten alueiden kunto

Kuntokartoituksessa on tarkasteltu jo rakennettujen ja olevien katu- ja ulkoilureittien sekä viheralueiden kuntoa jakaen suunnittelualueen kohteet kolmeen kuntoluokkaan:

Kuntoluokka	Kriteerit
1. Toimiva	Kohde on moitteettomassa kunnossa tai siellä on enintään pieniä puutteita, jotka ovat hoidettavissa ylläpidon keinoin.
2. Kunnostettava	Kohteessa on selkeitä puutteita, joiden korjaaminen ei sisälly vuositulauksiin vaan se vaatii lisärahoituksella tehtäviä kunnostuksia.
3. Peruskorjattava	Kohteen käyttötarkoitus muuttuu tai kohteessa on vakavia puutteita, joiden korjaaminen vaatii rahoitusta ja suunnittelua.
Kunnostus- ja peruskorjaustarpeiden kustannusarviot ovat osa kokonaisrahoitustarvetta	

Kuntoluokitus ja luokkien kriteerit

2.5.1 Katujen ja ulkoilureittien kunto

Kadut

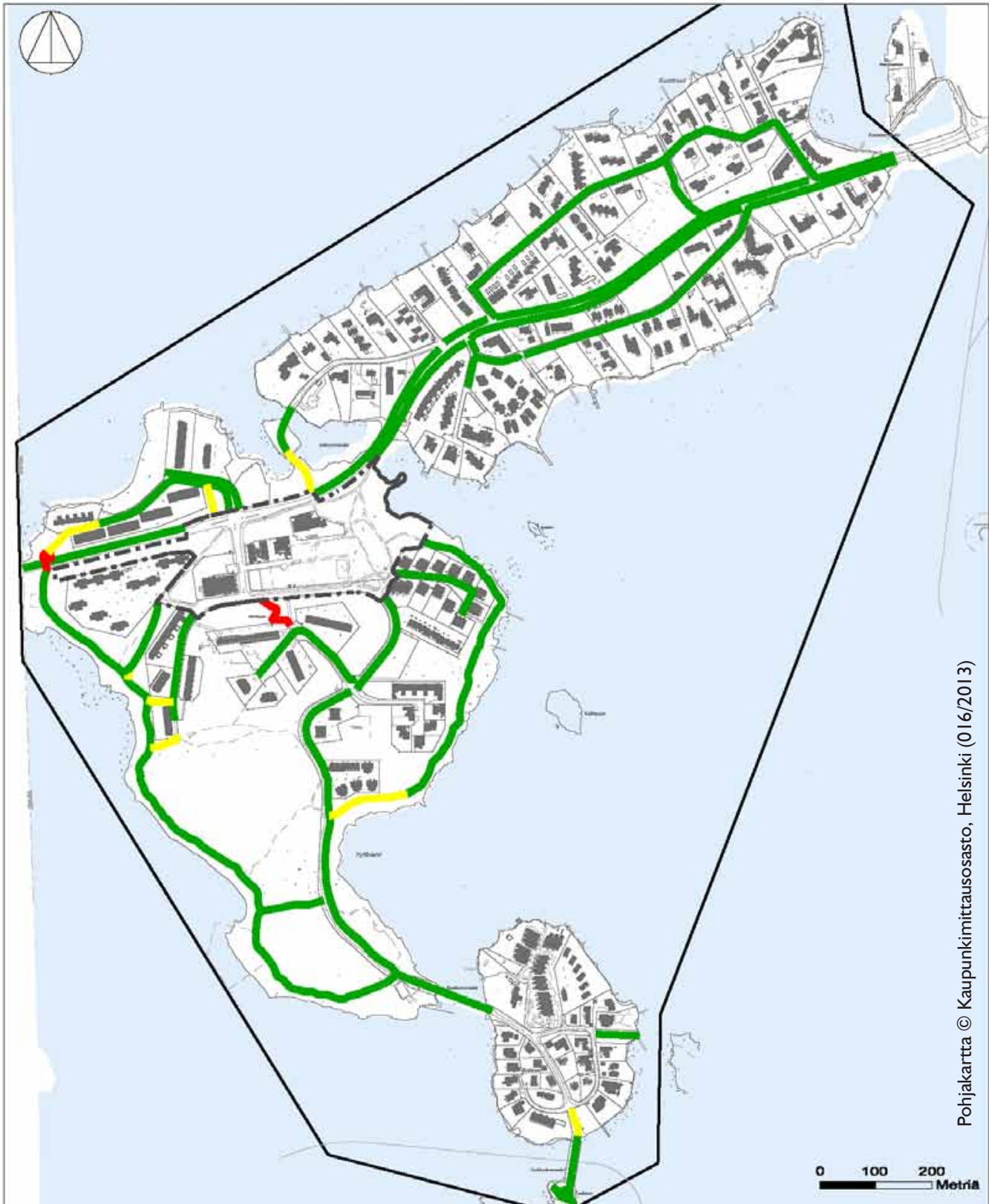
Suunnittelualueen katuverkosto on muodoltaan orgaaninen. Ajouradan reunoilla nurmi- tai metsäalueen rajalla ei yleensä ole reunatukea aikakaudelle tyypilliseen tapaan. Ajouradat on erotettu jalkakäytävistä ja keskisaarekkeista graniittisilla reunatuilla.

Suunnittelualueen kadut ovat pääosin rakenteellisesti hyvässä kunnossa. Pintavaurioita ja painumia on paikoin havaittavissa, mutta ei hälyttävässä määrin. Maastoinventointien aikana alueella havaittiin käynnissä olevien rakennustöiden aiheuttamia vaurioita ja työnaikaisia järjestelyjä. Osa kaduista liittyy suoraan tonttien asfalttipintaisiin pihoihin. Paikoin pinta-vedet valuvat tontilta suoraan kadulle tai kadulta tontille.

Kuusisaareissa yleisenä ongelmana on tonttikasvillisuus ja pensasaidat, jotka vaikeuttavat liikkumista paikoitellen kaventamalla hieman yli metrin levyisiä jalkakäytäviä entisestään.

Katuympäristössä käytettyjä materiaaleja ovat asfaltti ja pysäkeillä betonikivi. Reunatuet ovat pääsääntöisesti punaista graniittia. Katualueilla on käytetty paikoin avo-ojakuivatusta.

Jalankulku- ja ulkoilureitistön kuntoluokitus

— 1 - toimiva

- - - Lehtisaaren pohjoisosan asemakaavan muutosalue

— 2 - kunnostettava

— 3 - uusittava

Kaskisaaren kaduilla ei ole jalkakäytäviä ja ajoradat liittyvät nurmialueisiin ilman reunakiviä. Katujen reunoille on asennettu maakiviä ajamisen estämiseksi nurmialueille.

Kuusisaarentien alikulku on ahtauden vuoksi toiminnallisesti heikko. Myös valaistus on puutteellinen ja kuivatuksessa on pahoja ongelmia, kun sadetta kertyy alikulun pohjalle ajoittain runsaastikin.

Katuviheralueet

Kuusisaarentien koivukujanne on suhteellisen nuori ja varsin hyväkuntoinen, joskin juuristoalueen nurmi on paikoitellen painunut istutuskuoppien kohdilta. Muut suunnittelualueeseen kuuluvat rakennetut katuviheralueet ovat pääosin hyväkuntoisia.

Luonnonalueisiin rajautuvilla katuviheralueilla olisi sen sijaan siistimisen varaa. Siltojen penkereet, etenkin ladotut siltaluiskat ovat epäsiistejä itsestään kylväytyneen kasvillisuuden vuoksi.

Ulkoilureitit

Ulkoilureitit ovat pääosin moitteettomassa kunnossa. Korjauksen tarpeessa on käytäväjaksoja, joilla on painumia tai joissa on eroosion aiheuttamia pintavaurioita. *Hiidenkiukaanpuiston pohjoisosan maastoportaat* ovat peruskorjauksen tarpeessa. *Kuusisaarentien alikulku* on toiminnallisesti huono ja käytävä alituksen kohdalla on huonokuntoinen.

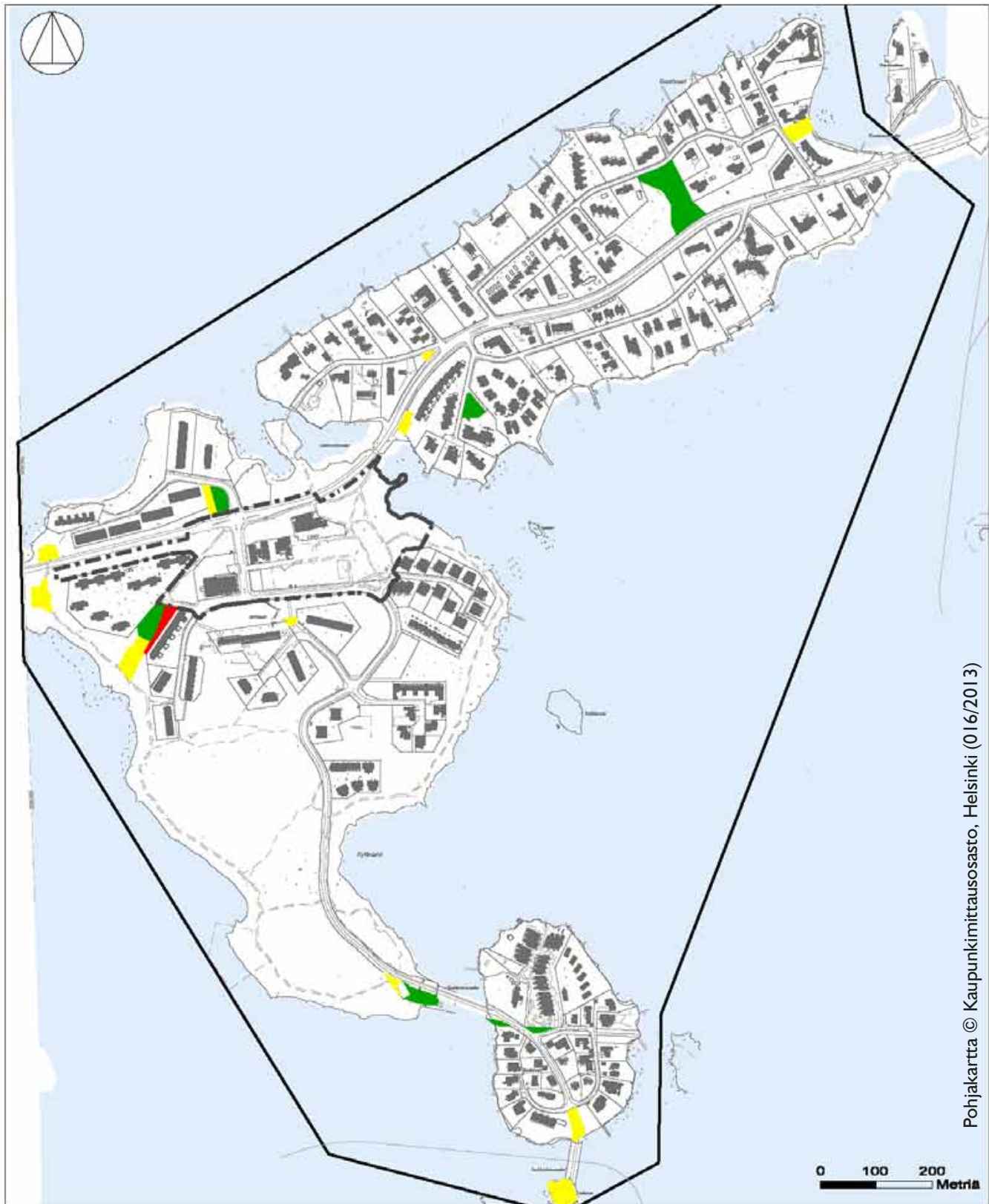

Kuusisaarentien alikulkutunneli

Kuusisaarentien koivukujanne

Rakennettujen viheralueiden kuntoluokitus

Pohjakaartta © Kaupunkimittausosasto, Helsinki (016/2013)

1 - toimiva

--- Lehtisaaren pohjoisosan asemakaavan muutosalue

2 - kunnostettava

3 - uusittava

Hiidenkiukaanpuiston portaat

Kuusisaarenpolun puistikko

Kuusiniementien puistikko

Laukkaluoto

2.5.2 Rakennettujen viheralueiden kunto

Lehtisaaren keskeisimmät puistot – Pyhän Laurin puisto sekä nykyisen ostoskeskuksen länsipuolelle sijoittuva puisto - kuuluvat Lehtisaaren pohjoisosaan valmistuneeseen asemakaavan muutosalueeseen. Kyseiset puistot on rajattu kuntokartoituksen ulkopuolelle, koska niiden suunnittelu ja toteuttaminen ovat jo rakennusviraston investointiohjelmassa. Hiidenkiukaanpuiston leikkipaikan välineistö on osittain uusimisen tarpeessa. Leikkipaikan ja Lehdesniityn välisen alueen laajahko terijoensalavaistutus on iän myötä tullut huonokuntoiseksi. Kuusisaarentien alikulun pohjoispuoleinen käytävä on hyvin jyrkkä, kasvillisuus on epäsiistiä ja kulkupintojen rajat epämääräisiä.

Kuusisaaren keskellä sijaitsevan puiston rakennettu osa ja Kuusisaarenkujan puistikko ovat varsin hyväkuntoisia. Sen sijaan muissa Kuusisaaren pienissä puistikoissa on kunnostustarvetta. Etenkin kaupunkikuvallisesti keskeisellä paikalla sijaitseva Kuusisaarenpolun puistikko on kunnostuksen tarpeessa: kasvillisuus on epäsiistissä kunnossa ja nurmipinnat rikkoutuneet nurmikolle ajon vuoksi. Myös Kuusiniementien ja Lehtisaarensalmen puistikot kaipaavat pintojen korjaamista ja kasvillisuuden siistimistä.

Kaskisaarella Laukkaluodonpolun viereiset istutusalueet ovat osittain kunnostuksen tarpeessa ja Laukkaluodonpolun ajoesteet ovat kunnostuksen tai uusimisen tarpeessa.

Laukkaluodon hopeapajurivi on huonokuntoinen ja rannassa on eroosiovaurioita.

2.5.3 Luonnonhoidon alueiden nykytila

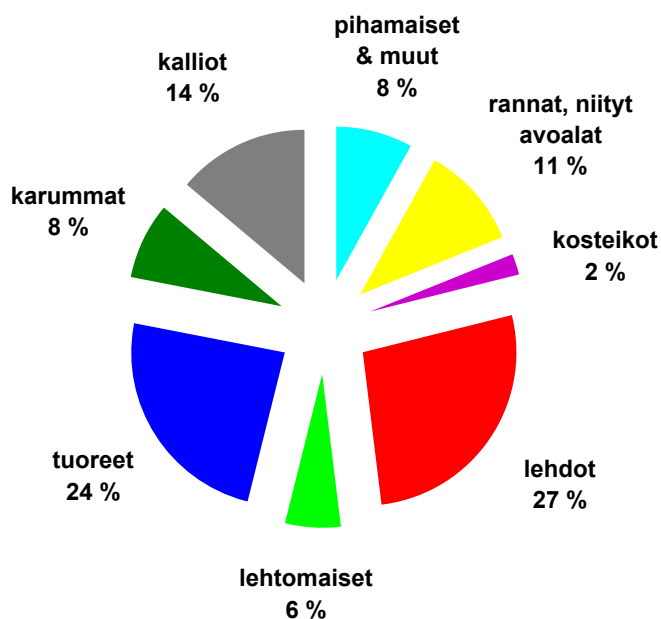
Saarten viheralueiden yhteenlaskettu pinta-ala on n. 34 ha. Tästä n. 21 ha on Helsingin kaupungin hoitovastuulla ja loput 13 hehtaaria seurakuntien omassa hoidossa. Kaupungin hoitovastuulla olevista viheralueista 80 % eli n. 16,7 ha on erilaisia luontoalueita, metsiä, kallioita, rantoja tai muita avoimia tai puoliavoimia alueita. Luonnonalueet ovat pääosin keskittyneet asutuksen ympärille rannoille tai vaihteleviksi kaistaleiksi asutuksen ja katujen väliin. Seurakuntien oma hoitoalue ei sisälly kaupungin luonnonhoitosuunnitelmaan, joten sitä ei huomioida yhteenvetotiedoissa.

Luontoalueiden sijainti

	ha	%
Kuusisaarella, Kuusisaarentienpuistossa	1,7 ha	10 %
Lehtisaarella, Kuusisaarentien varressa	1,2 ha	7 %
Lehtisaaren keskellä	6,2 ha	37 %
Lehtisaarella pääosin rantojen tuntumassa	7,5 ha	45 %
(+ Lehtisaaren eteläosa seurakuntien hoidossa, n. 13 ha)		

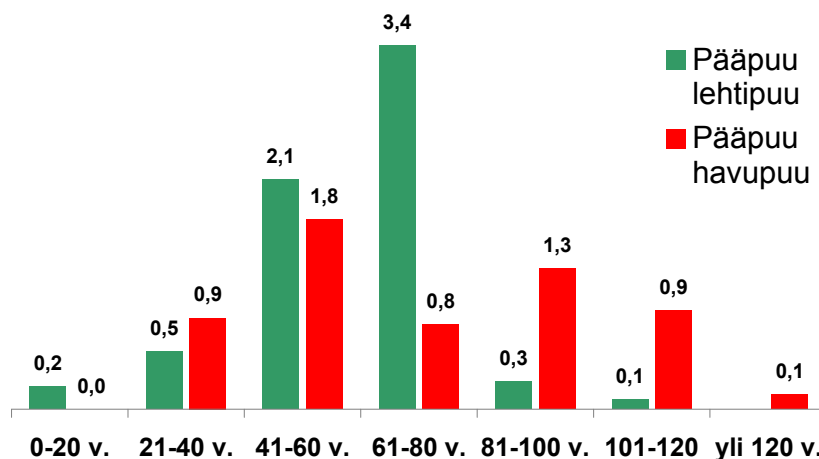
Kasvupaikat

Luontoalueiden kasvupaikat vaihtelevat paljaista kallioista rinteiden keskivanteisiin vyöhykkeisiin sekä rinteiden alaosien, notkelmien ja tasamaiden rehevämpiin, paikoin kosteisiin kasvupaikkoihin. Pihamaisiksi muuntuneille alueille ja avoimille rannoille ei ole erikseen inventoitu kasvupaikkatyyppiä. Kasvupaikat jakautuvat melko tasaisesti, mutta keskimäärin rehevämpiä alueita on jonkin verran karuja enemmän.

Puusto

Luonnonalueiden pinta-alasta n. 78 % on metsäisiä tai ainakin osittain puustoisia. Puusto muodostaa rehevämmillä alueilla lehtimetsää tai lehtipuuvaltaista sekametsää. Muutamilla alueilla on vielä rehevöpohjaisia kuusivaltaisia alueita, mutta niissäkin pikkuhiljaa kuusten ikääntyessä ja heikentyessä lehtipuusto valtaa alaa. Rantojen tuntumassa on monin paikoin tervaleppävyöhykkeitä. Mäntyvaltaisia ovat lähinnä karummat, kallioalueiden yhteyteen sijoittuvat metsiköt. Niissäkin on runsaasti lehtipuustoa männikön lomassa. Jaloja lehtipuita on suunnittelualueella jonkin verran. Jalopuuvaltaisia metsiköitä on ainoastaan kaksi. Niistä toinen on jalopuumetsänä arvokas luontokohde. Sekapuustona jalopuita on 7 kuviolla. Lisäksi yksittäin tai pieninä ryhminä jaloja lehtipuita tai niiden taimia on jopa 48 kuviolla. Puistojen ja pihojen yhteydessä on paikoin muutamia vierasperäisiä havupuita. Puoliavoimilla alueilla ja puistometsissä puusto muodostuu pääasiassa vanhoista yksittäispuista sekä vaihtelevista puustoryhmistä. Rajaus luonnonalueen sekä pihojen ja puistojen välillä on monin paikoin varsin epäselvä.

Puuston ikäluokat

Puuston ikä- ja kehitysluokkajakaumista voi huomata, että kehityskaarensa loppupuolella olevia tai sitä lähestyviä metsiä on selkeästi enemmän kuin nuoria metsiä ja taimikoita. Ainoastaan alle kymmenesosa metsäisistä alueista on puustoltaan nuorta tai nuorehkoa, kun taas pitkälti yli puolet metsästä on jo vanhaa ja metsätermin uudistuskypsyytiän ylittänyttä.

Puuston kunto on varsinkin vanhojen kuusikoiden ja kookkaiden koi-
vujen osalta paikoin heikentymässä. Puita kuolee silkkää vanhuuttaan
ja toisaalta luontaisen heikentymisen ja ympäristötekijöiden yhteisvai-
kutuksesta. Myrskytuhot ja viime vuosikymmenen kuivat kesät vaativat
veronsa. Vanhaa puustoa olisi syytä uudistaa, jotta alueelle tulevaisuu-
denkin tarpeita varten kehittyisi uusia elinvoimaisia metsiköitä.

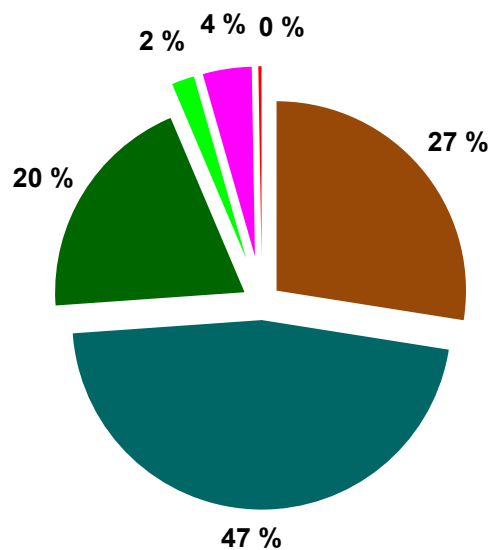
Suunnittelualueelle on myös laajalti tyypillistä puuston kerroksellisuus.
Metsissä on yleensä vallitsevan puuston ja puulajin lisäksi paljon erilaista
sekapuustoa, sekä kookkaita, vanhoja, aiemman puusukupolven yksi-
löitä, että monen kokoista nuorempaa puustoa, taimiryhmiä, vesakkoa
ja pensaikkoo. Myös kerroksellisissa metsissä kehittyvä nuori puusto
vaatisi lisätilaa, jotta se voisi jatkossa muodostaa kehityskelpoista uutta
metsää vanhan tilalle.

Luonnon monimuotoisuus ja suojele

Suojelu- tai erityisarvot perustuvat pääosin yleisiin säädöksiin tai suosi-
tuksiin (luonnonsuojelulaki, metsälaki, metsien sertifiointi) tai aiemmin
todettuihin luontoarvoihin (ympäristökeskuksen luontotietojärjestel-
män uhanalaisten tai harvinaisten lajien esiintymät, arvoniityt, linnustol-
lisesti merkittävät alueet).

Ympäristökeskuksen luontotietojärjestelmään tallennetut arvokkaat
kasvillisuuskohteet sekä suunnittelun yhteydessä todetut luonnon arv-
okohteet kuuluvat hoitoluokitukseltaan arvoniity- tai arvometsäluok-
kaan. Ne joko säästetään luonnonmukaisina tai hoidetaan luontoarvoja
korostaen. Kohteet ovat luonnonhoitosuunnitelmassa selkeästi muista
erottuvina omina kuvioina, joissa on perustietojen lisäksi tiedot luon-
toarvoista, suojelun perusteista, viitteet tietolähteisiin sekä kuvaukset
mahdollisista toimenpiteistä. Vastaavasti on omiksi kuvioiksi rajattu mu-
seokohteet, eli Lehtisaarella kaksi pronssikautista muinaishautaa.

Erillisiksi kuvioiksi rajattuja luonnonarvokohteita on yhteensä n. 1,5 ha
(10 kuviota). Ne ovat pääasiassa tuoreita tai kosteita lehtoja. Kalkki-
paadenpuistossa on lisäksi vetinen korpilaikku sekä sen vieressä pieni
vaahterikko. Pienialaisempia luontoarvoja merkitään luonnonhoito-
suunnitelmaan myös pistemäisinä kohteina. Ne näkyvät kartoilla sekä
ympäröivän luontokuvion tiedoissa. Tähän tapaan on merkitty mm.
muutamia huomattavia puuyksilöitä sekä pienialainen kotkansiipikas-
vusto.

- eri-ikäinen metsikkö (3,1 ha)
- vanha metsikkö (5,1 ha)
- keski-ikäinen/varttunut metsikkö (2,2 ha)
- nuori metsikkö (0,2 ha)
- taimikko järeän puuston alla (0,5 ha)
- taimikko (0,03 ha)

Puuston kehitysluokat

Kallion lakialuetta Lehtisaarella

Lehtisaaren läntinen raitti

Laajemmille alueille ulottuvista luonnonarvoista, kuten arvokkaiksi luokitelluista lintu- ja lepakkoalueista tulee suunnitelmakuvioille kohteen tunnistetiedot ja viite luontotietojärjestelmään. Mahdolliset erityisolosuhteet luonnonhoidon suhteen huomioidaan jo toimenpiteitä suunniteltaessa. Luonnonarvokohteen tapaan huomioidaan myös museo-kohteet, kuten linnoituslaitteet.

Alueella on arvokohteen lisäksi myös muita luontoalueita kuten esim. kallioalueita, rantametsiä tai varsinaisten luonnonarvokohteen lähi-alueita, jotka jäävät osittain toimenpiteiden ulkopuolelle tai mahdolliset toimenpiteet ovat hyvin pienimuotoisia, lähinnä yksittäisten vaarallisten puiden poistoa tai reittien ylläpitoa. Hoito voi myös liittyä luonnonarvojen kohentamiseen kuten lehtokasvillisuuden, pensaston tai vaikkapa jalopuuston kehittämiseen. Kauempana asutuksesta sijaitsevia luonnonmukaisempia metsiköitä jätetään vähemmälle hoidolle. Niissä ylläpidetään lähinnä vain merkittävimpiä reitinvarsia sekä tehdään mahdollisesti luontoarvoja turvaavia toimenpiteitä. Tällainen kohde on esimerkiksi Hiidenkiukaanpuistossa sijaitseva parin hehtaarin laajuinen kallioiden välinen metsänotko, joka on myös merkitty mahdolliseksi Metso-suoje-luohjelmaan soveltuvaksi alueeksi.

Luonnon monimuotoisuuden ja maiseman yksityiskohtiin kiinnitetään huomiota kaikkialla muuallakin kuin ennalta todetuilla arvokohteilla, viime kädessä vielä maastossa toimenpiteiden toteutuksen yhteydessä. Maastoon pyritään säästämään riittävästi eriasteista lahoavaa puuainesta lahottajaeliöstölle. Kaikkia kuolleita tai huonokuntoisia puita ei ole tarve poistaa ja kaadettavista puista osa jätetään metsään maalahopuiksi. Puuston eri-ikäisrakennetta ja monilajisuutta pyritään aina mahdollisuuksien mukaan ylläpitämään. Hoidetummillekin alueille säästetään tiheikköjä linnustolle ja eläimistöille. Myös lintujen pesimäajan rauhoittaminen uudistus- ja harvennushakkuilta huhtikuulta heinäkuun loppuun turvaa luonnon monimuotoisuutta.

Luonnonalueiden hoitoluokitus

Luonnonalueet luokitellaan mm. sijainnin, luonnonominaisuuksien ja alueiden käyttötarkoitusten mukaan ylläpidon laatua ohjaaviin hoitoluokkiin. Viheralueiden hoitoluokitukseen saatiin uudet valtakunnalliset ohjeet vuonna 2007. Alla olevaan taulukkoon on koottu alueiden jakautuminen hoitoluokituksen mukaan. Luokituksen mukainen teemakartta on suunnitelman liitteenä.

<u>Hoitoluokan koodi ja nimi</u>	<u>kuv</u>	<u>ha</u>	
B1	Maisemapelto	-	- ...ei tällä suunnittelualueella
B2	Käyttöniitty	1	0,1 niittymäinen alue Hiidenkiukaanpuiston luoteisosassa kentän ja piha-alueen välissä
B3	Maisemaniitty	-	- ...ei tällä suunnittelualueella
B4	Avoin alue, näkymä	13	1,5 pienet luontaiset aukiot esim. reittien varsilla, jotkin kalliot ja ranta-alueet
B5	Arvoniitty	4	0,6 tällä suunnittelualueella niittymäistä merenrantaa
C1	Lähimetsä	57	9,0 metsäiset lähialueet, joille ei ole määritelty erityiskäyttötarkoituksia
C1.1	Puistometsä	13	1,9 tällä suunnittelualueella paikoin puistojen ja piha-alueiden yhteydessä
C1.2	Lähivirkistysmetsä	-	- ...ei tällä suunnittelualueella
C2	Ulkoilu- ja virkistysmetsä	-	- taajamien ulkopuolella, ...ei tällä suunnittelualueella
C2.1	Ulkoilumetsä	-	- taajamien ulkopuolella, ...ei tällä suunnittelualueella
C2.2	Retkeilymetsä	-	- taajamien ulkopuolella, ...ei tällä suunnittelualueella
C3	Suojametsä	6	1,1 Kuusisaarentien varressa
C4	Talousmetsä	-	- ...ei käytössä Helsingin kaupungin alueilla
C5	Arvometsä	6	0,9 metsäiset luonnonarvokohteet, tällä suunnittelualueella pääosin rantalehtoja
E	Erytisyalue	11	1,3 tällä suunnittelualueella pysäköintiaukio, muuntamo sekä puiston puolelle jatkuvia pihoja
S	Suojelualue	2	0,3 tällä suunnittelualueella kaksi suojeltua muinaishautaa
R	Maankäytön muutosalue	-	- suunnittelualueen muutoskohteille on merkitty tuleva hoitoluokitus
0	Hoidon ulkopuolella	-	- ...ei tällä suunnittelualueella

3 SUUNNITELMA

3.1 Yleisten alueiden kehittäminen

3.1.1 Suunnittelualueen yleistavoitteet ja kehittämisperiaatteet

Lehtisaaresta Seurasaarenselälle avautuva näkymä

Tavoitteena on viihtyisä, turvallinen ja kestävä ympäristö. Viheralueiden osalta tavoitteena on vahvistaa varsin monipuolista, monimuotoista ja toimivaa kokonaisuutta. Viheralueiden tulee tarjota asukkaille mahdollisuus ulkoilla turvallisessa ja esteettömässä ympäristössä. Eri-ikäisten käyttäjien tarpeet otetaan huomioon. Esteettömyyteen ja turvallisuuteen tulee kiinnittää erityistä huomiota tulevan palvelutalon ympäristössä sekä Hiidenkiukaanpuistossa (alueet 11 ja 13), joita käyttäjäkyselyn mukaan alueen vanhempi väestö eniten suosii. Levähdyspaikkoja tarvitaan myös nykyistä enemmän. Lapsiperheiden tarpeet otetaan huomioon huolehtimalla leikkipaikkojen turvallisuudesta ja käytettävyydestä. Suunnitelmassa esitetään asukkaiden toivoman koira-aitauksen rakentamista alueelle. Toimivan, kestävän, viihtyisän ja esteettömän kokonaisratkaisun ohella suunnittelussa tulee pyrkiä turvaamaan historiallisten arvojen säilyminen.

Viheralueet

Viheralueiden käytettävyyttä parannetaan uusimalla ja lisäämällä puistojen ja metsäalueiden kalusteita ja täydentämällä sekä osin leventämällä alueiden reitistöä. Reitistön leventämistä ei saa tehdä komean puuston kustannuksella.

Viheralueiden perusparannuksen yhteydessä tarkistetaan myös kunkin kohteen valaistuksen kunto. Puistojen ja muiden viheralueiden valaistus uusitaan tarvittaessa kohteiden peruskorjauksen yhteydessä. Oleskelualueiden ja leikkipaikkojen valaistukseen kiinnitetään erityistä huomiota.

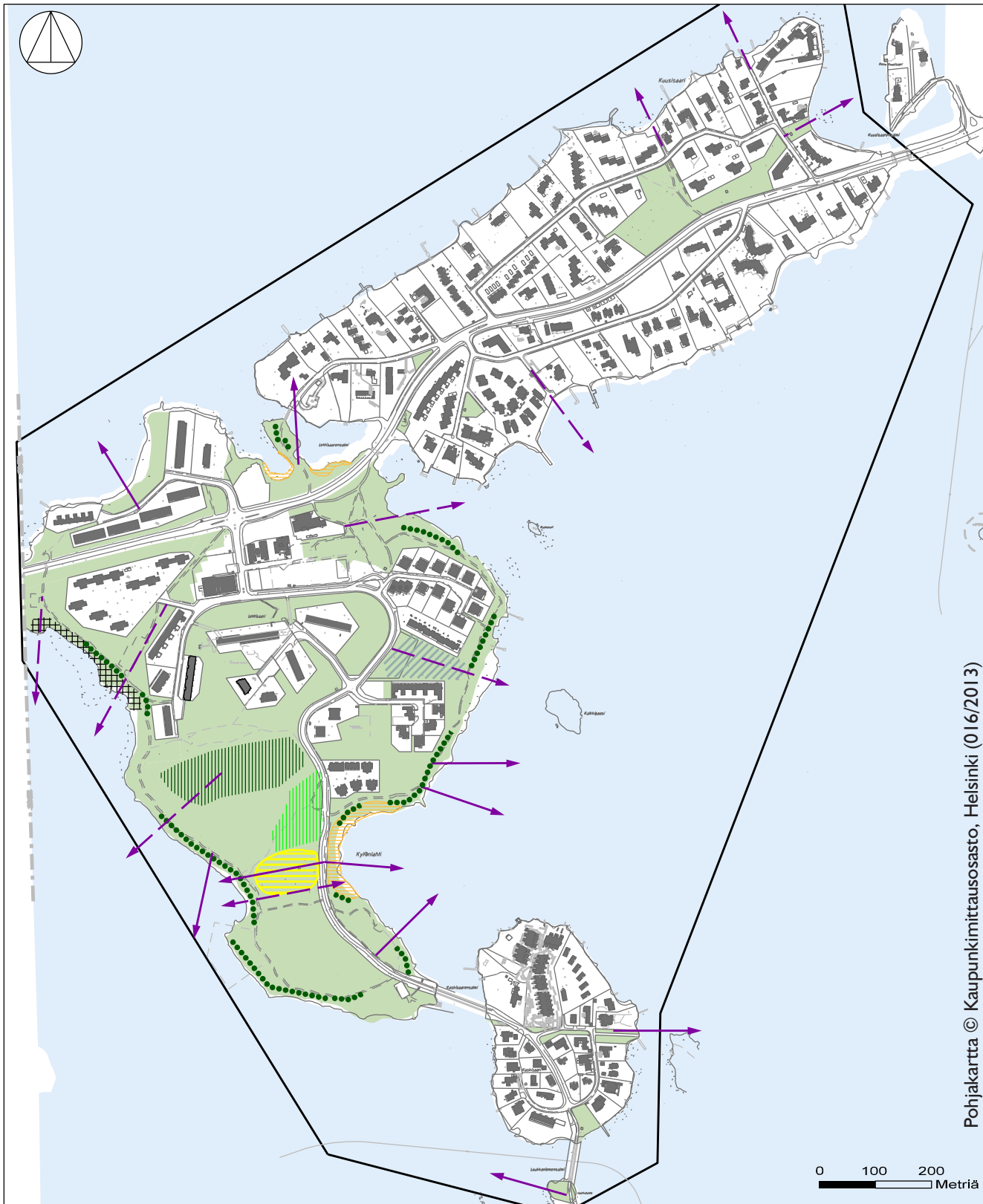
Katualueet

Katualueiden suunnittelussa pyritään niin ikään toimivaan, kestäväan, viihtyisään ja esteettömään kokonaisratkaisuun. Suunnittelussa otetaan huomioon kaupungin linjaukset ja kunnossapidon vaatimukset. Pyrkimyksenä on käyttää alueen luonteeseen sopivia ratkaisuja. Tämä tulee ottaa huomioon muun muassa pintamateriaalien, kasvilajien, kalusteiden ja varusteiden valinnoissa. Alueen katuverkko on toimiva ja kattava. Yleiset pysäköintipaikat ovat katujen varsilla. Ulkoilijoita palveleva pysäköintialue sijaitsee Lehtisaaren kärjessä Kaskisaaren sillan vieressä. Mer-

Puisto- ja metsäalueiden kalusteita on tarve uusia

Maisemanhoidon tavoitteet

—▶ avattava näkymä —▶ säilytettävä näkymä 40 herkkä lakipuusto	●●●●● arvokasta ja komeaa rantapuustoa aluskasvillisuuden kurissapito, maisemanhoitohakkuu esiinotettava kulttuurikasvillisuus	puuston harvennus tavoitteena avara/läpinäkyvä metsä avoimena hoidettava niitty puuston harvennus säilyttäen tervalepät ruovikon niitto

Lehtisaarentien varressa ei ole pyörätietä

Ruovikkoaluetta Lehtisaaren pohjoisosassa

kitty pyörätie sijoittuu Kuusisaarentien pääkadulle. Puutteena on, ettei Lehtisaarentien kokoojakadun varteen sijoitu pyörätietä etenkin kun Lehtisaaren kautta kulkee vilkas pyöräliikenne ympäri vuoden. Kuusisaarella jalkakäytävät ovat paikoin erittäin kapeita ja pensasistutukset peittävät ne kesäisin. Katualueiden suunnittelussa ja kunnostustöissä pyritään säilyttämään saarille ominaiset arvokkaat honkapuut, joista useat kasvavat katualueiden reuna-alueilla.

Luonnonalueet

Luonnonhoitosuunnitelmat laaditaan Helsingin kaupungin luonnonhoidon linjauksen mukaisesti. Linjaus määrittelee luonnonhoidon yleiset tavoitteet seuraavasti:

- Asuinympäristöt ovat viihtyisiä, kestäviä ja turvallisia, ja ne lisäävät asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia
- Ulkoiluympäristö on toimiva ja elämyksellinen
- Luonnonympäristön maisemakuva on korkealaatuinen ja omaleimainen.
- Luonnon monimuotoisuus on otettu huomioon ja luonnonsuojelualueiden arvot säilytetty.
- Metsäiset viheralueet ovat elinvoimaisia ja kestäviä ja niiden olemassaolo turvataan myös tulevaisuudessa.
- Niityt ja pellot ovat monimuotoisia.
- Liikenneväylien ympäristöä hoidetaan huomioiden sekä suoja- että maisema-vaikutukset.

Linjauksen perustavoitteiden lisäksi on tällä alueella syytä kiinnittää erityistä huomiota myös mm. seuraaviin asioihin:

- Luonnonalueiden ja hoidetumpien puistoalueiden ylläpidon yhteensovittaminen
- Meren läheisyyden huomioiminen
- Piha-alueisiin rajautuvien alueiden hoito

Suunnittelualueen ominaispiirteet

Suunnittelualueen vaalittavia ja vahvistettavia ominaispiirteitä ovat monipuoliset ja vaihtelevat maastonmuodot, puustoinen ja kallioinen luonnonmaasto sekä meren läheisyys. Meren läsnäoloa tulee paikoitellen tuoda paremmin esille. Pienten metsiköiden ja rantaniittyjen säästäminen on suunnittelualueella olennaista. Vielä jäljellä olevia saaristolunnon piirteitä tulee vaalia. Vanhoja puuyksilöitä tulee säästää ja tuoda paikoin paremmin näkyville. Entisiä kulttuurivaikutteita voisi myös siellä täällä korostaa. Alueelta löytyy Lehtisaarella sijainneen Gyllenbögelin

Jalankulku- ja ulkoilureitistön kehittäminen

— tavoitteellinen esteettömyyden perustason reitti

— puuttuva valaistus

- - - - - kehitettävät jalankulku- ja ulkoilureitit

— uusittava valaistus, valaistus osin puutteellinen ja valaisimilla epäyhtenäinen ilme

○ kunnostettava valaistus (alikulku, leikkipaikka, risteys)

huvilan terassoidun puutarhan jäänteet sekä siihen liittyvää vanhaa kulttuurikasvillisuutta ja puustoa, kaksi pronssikautista hautaröykkiötä sekä Krimin sodan aikainen tykkitie. Rantojen tulee säilyä yleisessä käytössä joko hoidettuna puistona tai luonnonalueena. Turvallisuutta tulee parantaa muun muassa valaistusta lisäämällä ja pyöräilyongelman ratkaisemisella.

Väestöennuste

Suunnittelualueen asukasmäärä on vuonna 2012 noin 1700. Väestöennusteen mukaan Lehtisaaren ja Kuusisaaren väkiluku kasvaa kymmenen vuoden sisällä yhteensä 472 henkilöllä. Arvio vaikuttaa alimitoitetulta, sillä Lehtisaaren pohjoisosan asemakaavan toteutuessa väkiluku kasvaa siltä osin noin 450 asukkaalla. Asukasmäärän lisääntymisen myötä aiheutuvat muutostarpeet yleisillä alueilla otetaan huomioon kyseiseen asemakaava-alueeseen kuuluvilla alueilla. Esimerkiksi Pyhän Laurin puistoon on suunnitteilla leikkipaikka ja jäädytettävä pelikenttä.

Maankäytön muutokset

Lähitulevaisuuden maankäytön muutokset tapahtuvat Lehtisaaren pohjoisosan asemakaava-alueella, jossa on varauduttu kehittämään yleisiä alueita nykyistä korkeatasoisemmiksi ja monipuolisemmiksi. Kaavalla on turvattu nykyiset saaren rantoja seuraavat kävelyreitit ja säilytetty kaava-alueen itäosassa oleva laaja rantapuisto.

3.2 Tuotteita ja palveluita koskevat tavoitteet ja ohjeet

3.2.1 Jalankulku- ja pyöräilyreitit

Tavoitteena on soveltaa esteettömän ympäristön suunnittelun ja rakentamisen ohjeita mahdollisuuksien mukaan. Reitti Munkkiniemestä Lauttasaareen on määriteltävä tavoitteelliseksi perustason esteettömäksi reitiksi. Suunnittelualueen osalta tämä tarkoittaa jalankulkureittiä Kuusisaarentie-Lehtisaarentie- Kaskisaarentie. Reitillä tulee noudattaa annettuja esteettömyyden suosituksia. Jalankulku- ja pyöräillä tulee mieluiten erottaa jalankulku ja polkupyöräily toisistaan. Lisäksi suojateiden kohdalla tulisi olla matalat reunatuet ja linja-autopysäkkien kohdalla varoitusraita. Reitin valaistuksessa kiinnitetään huomiota suojateiden ja liittymien valaistukseen muun muassa Lehtisaarentien kevyen liikenteen ylityskohdilla.

Pyöräliikenteen pääverkko 2020, tavoitetila

— pääreitti

○ nykyinen alikulku/ silta

— aluerajaus

Pyöräliikenneverkoston määrittely
joulukuussa 2011, KSV/ Niko Palo

Tarkastelualueelle sijoittuu yksi jalankululle ja pyöräilylle varattu alikulku: Kuusisaarentien alittava tunneli. Kyseinen alikulku on matala, ahdas ja epäesteettisen näköinen. Ahtaudesta ja huonosta näkyvyydestä johtuen alikulku on vaarallinen. Alikulkuun liittyy myös kuivatusongelma. Alikulun pohjalla ei ole kaivoa ja sateella sinne kertyy vettä.

Pyöräilijät käyttävät jalankulkijoille tarkoitettuja kapeita reittejä

Ulkoilureitistön ongelmista mainittakoon paikoitellen kapeus, heikko valaistus, pyöräilijöiden suuret nopeudet ja paikka paikoin liettyneet kohdat. Monissa risteyskohdissa on huono näkyvyys. Yleisenä ongelmana on, että pelkästään jalankululle tarkoitettuja kapeita reittejä käyttävät myös monet pyöräilijät.

Jalankulkureitit

Lehtisaaren itä- ja etelärannalla on pelkästään jalankululle varattuja raitteja, jotka ovat hyvin kapeita. Myös Lehtisaarentien rinnalla, saaren eteläosassa, kulkeva sorapintainen raitti on tarkoitettu ainoastaan jalankulkijoille. Puistokäytävät ovat pääsääntöisesti kivituhka- tai sorapintaisia. Kadusta graniittisella reunakivellä erotetut jalkakäytävät ovat asfalttia, samoin rakennettuun ympäristöön sijoittuvat kevyen liikenteen reitit. Lehtisaaren eteläisintä jalankulkijoille tarkoitettua raittia ei ole valaistu. Lehtisaarentien rinnalla, joskin siitä hieman irrallaan, kulkevalla sorapintaisella raitilla ei ole omaa valaistusta. Katuvalaistus on kadun toisella puolella, eikä kunnolla valaise raittia. Saaren itärantaa kulkevan jalankulkuraitin valaistus on heikko. Myöskään länsirantaa kulkevan raitin valaistus ei ole kaikilta osin riittävä. Jalankulkureittien varrella on paikoitellen liettyneitä kohtia ja raitit kaipaavat vähintäänkin niiltä osin kunnostusta. Esimerkiksi Lehtisaaren itärantaa kiertävän kapean reitin sorapinnoite on lähes kauttaaltaan kulunut pois. Yleisenä ongelmana on, että monet pyöräilijät eivät noudata puomeja eivätkä ajokielto-merkkejä, vaan käyttävät jalankululle varattuja kapeita reittejä. Harva pyöräilijä ymmärtää ajokielto-merkin koskevan myös pyöräilyä.

Kapea jalankulkuraitti Lehtisaaren itäosassa

Pyöräilyreitit

Suunnittelualueen kautta kulkee muutamia suosittuja ja vilkkaasti liikennöityjä pyöräilyreittejä, jotka on pääkaupunkiseudun pyöräilykartassa luokiteltu pääreiteiksi. Yksi reiteistä kulkee Kuusisaarentien viera Kuusisaaren ja Lehtisaaren kautta Espooseen. Toinen reitti kiertää Lehtisaaren länsirantaa pitkin yhtyen Lehtisaarentiehen, joka toimii pyöräverkoston osana. Kyseistä reittiä käyttävät muun muassa Kaskisaaren kautta pyöräilevät lauttasaarelaiset. Kolmas reitti kulkee Pyhän Laurin puiston kautta yhtyen Lehtisaarentiehen jo varhaisessa vaiheessa. Kyseinen reitti kulkee siis valtaosan matkaa Lehtisaarentietä myöten, joka toimii pyöräilyverkon osana.

Suunnittelualueen kautta kulkee myös opastettu maisemareitti. Kuusisaassa maisemareitti kulkee Kuusiniementien ja Kuusisaarenpolun kautta jatkuen Liljasaaren kautta Lehtisaareen. Lehtisaassa reitti jatkuu Kuusisaarentien viertä alikulun kautta Lehtisaaren läntiselle rantaraitille yhtyen myöhemmin Lehtisaarentiehen, Kaskisaarentiehen ja Laukkaluodonpolkuun.

Osa käyttäjistä kokee Lehtisaarentien pyöräilyreitit osana turvattomaksi. Ajonopeudet ovat joidenkin käyttäjien mukaan suurehkot, katualue kapeahko, autoliikenne lisääntynyt ja reitti vilkkaassa pyöräilykäytössä. Lehtisaarentien ja Lehtisaaren länsirantaa kulkevan kevyen liikenteen raitin yhtymäkohdassa näkyvyys on huono.

Lehtisaaren länsirantaa kauniisti myötäilevä reitti on kapeudesta johtuen ongelmallinen ottaen huomioon pyöräilijöiden suuret nopeudet ja sen, että raittia käyttävät myös jalankulkijat ja koiran ulkoiluttajat. Lisäksi raitin valaistus on heikohko ja muutamissa risteyskohdissa näkyvyys ei ole kovin hyvä. Raitin levennys olisi ainakin osalla matkaa tarpeen. Raittia ei kuitenkaan saa leventää hienon rantapuuston kustannuksella. Erityisesti männyt ja tervalepät tulee säästää.

Muista ongelmakohdista mainittakoon Lauttasaaresta Kaskisaareen tulevan sillan päässä oleva ”veräjä” eli ajoeste, joka on vaarallinen, sillä kummastakin suunnasta alamäkeen tulevat pyöräilijät ahtautuvat samaan pienehköön rakoon ja usein välissä on vielä jalankulkijakin koiran kanssa tai ilman.

Kuusisaarentien alikulutunneli on ahtaudesta ja huonosta näkyvyydestä johtuen vaarallinen ja uusimisen tarpeessa. Vähintäänkin näkyvyyttä ja valaistusta tulisi parantaa kyseisen alikulun yhteydessä.

Valaistusta olisi syytä parantaa erityisesti puistokäytävien risteyskohdissa, liittymissä ja muissa vaarapaikoissa, joihin Kuusisaarentien alikulutunnelikin lukeutuu.

Liljasaassa ulkoilureitin osana toimivan tykkietien siltamuurirakenteessa kasvaa koivuja ja koivut ovat liikutelleet muurissa olevia kiviä. Asiaan olisi syytä puuttua, ettei tilanne pääse pahenemaan ainakaan nykyisestä.

Portaat

Hiidenkiukaanpuistossa olevat portaat, jotka johtavat Lehtisaarentieltä Hiidenkiukaantien kerrostaloille, ovat huonossa kunnossa. Portaat ja niihin liittyvä kaide kaipaavat pikaista uusimista.

Vaarallinen ajoeste

Tykkietien siltamuurirakenteessa kasvavat koivut

Lehtisaaresta Kaskisaareen johtavan sillan kupeessa Lehtisaarentien molemmin puolin on kestopuiset portaat. Kun portaiden uusiminen tulee ajankohtaiseksi, ne korvataan luiskilla.

3.2.2 Toiminnalliset alueet

Leikkipaikka

Suunnittelualueen leikkipaikka sijoittuu Lehtisaaren länsiosaan Hiidenkiukaanpuiston yhteyteen. Leikkipaikan varustelu on seuraavanlainen: alueelta löytyy muun muassa matala torniliuku, pyörimistankoja, jousseläimiä, hiekkalaatikko, keinuteline, jossa on rengasistuimen lisäksi vauvanistuini, mobilus (keinuva ja kallistuva vipukeinu) ja katos. Lisäksi on muutamia penkkejä. Leikkipaikan valaistus on puutteellinen, sillä puistoalueella ei ole omia valaisimia lainkaan. Leikkipaikkaan ei kohdistu suuria kehitystarpeita, sillä Pyhän Laurin puistoon on tulossa uusi leikkipaikka. Hiidenkiukaanpuiston leikkipaikka ei esimerkiksi tarvitse aitausta ympärilleen.

Koira-aitaus

Suunnittelualueella ei ole nykyisin koira-aitausta. Lähimmät koira-aitaukset sijaitsevat noin kolmen kilometrin päässä Lauttasaaressa ja Meilahdessa. Koira-aitaukselle on asukaskyselyn perusteella selvästi kysyntää, joskin myös vastustusta löytyy. Asukasyhdistys on tehnyt aloitteen koira-aitauksen rakentamisesta Lehtisaareen. Aluesuunnittelun yhteydessä on tarkasteltu useita eri sijaintivaihtoehtoja. Pyhän Laurin puisto ja lentopallokentän paikka eivät tarkastelussa osoittautuneet mahdollisiksi paikoiksi. Koira-aitausta suunnitellaan Lehtisaaren eteläkärkeen.

Pyhän Laurin puistosuunnitelma
(Pöyry Finland Oy)

Uimaranta Lehtisaassa

Uimaranta ja kuntoilupaikka

Lehtisaaren lounaisrannalle kävelyraitin varteen sijoittuu valvoton uimaranta. Uimarannan yhteydessä ei ole kalusteita, varusteita eikä rakennelmia. Aluetta ei ole valaistu, eikä valaistusta tarvita. Muutama penkki olisi tervetullut.

Läheltä Lehtisaaren uimarantaa löytyy kuntoilupaikka. Aluetta ei ole valaistu. Iltakäyttöä silmällä pitäen valaistus olisi tarpeellinen.

Uimaranta on Liikuntaviraston hallinnassa ja kuntoilupaikkaa hallinnoi Rakennusvirasto.

3.2.3 Valaistus

Ympärivuotiseen toimintaan tarkoitettut alueet tulee valaista kunnolla. Viheralueiden valaistuksessa kiinnitetään erityistä huomiota puistokäytävien risteysten, liittymien ja muiden vaarapaikkojen valaistukseen. Oleskelualueiden ja leikkipaikkojen valaistukseen tulee kiinnittää myös erityistä huomiota. Oleskeluun tarkoitetuilla alueilla valaisimet voivat olla katualueiden valaisimia korkealaatuisempia. Valaisinmallien ja pylvästyypin valinnassa noudatetaan Helsingin Energian linjauksia. Samoja valaisinmalleja tulee kuitenkin käyttää johdonmukaisesti aluekokonaisuuksien yhteydessä. Tällä hetkellä suunnittelualueella on käytetty liian monia erityyppisiä valaisinmalleja. Rakennetuilla alueilla ja luonnonmukaisemmilla alueilla voidaan käyttää eri tyyppiä. Rakennetut alueetkin voidaan jakaa kahteen eri luokkaan: ”keskusta-alue” ja muut asuinalueet.

3.2.4 Materiaalit

Reunakivien materiaalina käytetään graniittia. Mahdollisissa hidasteissa käytetään graniittinoppakiveä. Puistokäytävät ja luonnonmukaisilla alueilla kulkevat ulkoilureitit ja polustot pidetään kivituhkapintaisina. Katualueisiin liittyvät jalkakäytävät ja jalankulku- ja pyöräilyreitit ovat pääsääntöisesti asfalttia. Lehtisaaren pohjoisosan asemakaava-alueella palvelutalon, senioriasuntojen ja seurakuntakodin läheisyydessä pintamateriaalien tulee olla laadukkaita ja Lehtisaaren Pohjoisosan lähiympäristön suunnitteluohjeen mukaan helppokulkuisia eikä sateellakaan liukkaita, käytetään esim. betonikiveä tai sileää luonnonkiveä. Asemakaava-alueella pinnoitteiden tulee olla muutoinkin laadukkaita. Tuki- ja muurit rakennetaan korkeatasoisista ”aidoista” materiaaleista esimerkiksi massiiviluonnonkivistä.

3.2.5 Kalusteet ja varusteet

Suunnittelualueella noudatetaan kalusteiden ja varusteiden osalta Helsingin kaupunkikalusteohjetta. Suunnittelualan kohteet lukeutuvat osin luonnonalueisiin, osin asuinalueisiin.

Penkit

Rantaraittien varressa on liian vähän penkkejä tällä hetkellä. Erityisesti vanhempaa väestöä silmällä pitäen levähdyspaikkoja tarvitaan säännöllisin välimatkoin. *Luonnonmukaisilla alueilla* ja niihin liittyvillä puistoalueilla käytetään HKR:n metsäpenkkiä. Pääsääntöisesti penkki varustetaan yhdellä välikäsinojalla. Väriä käytetään puuosien osalta RAL 7039, Quartz Grey ja metalliosissa RAL 7021 Black Grey.

Katu ja viheralueilla käytetään pääsääntöisesti HKR:n peruspenkkiä (D3) ja samaa sarjaa olevaa perustuolia (D4). Puuosien osalta väriyksenä on vaalea Helsinki-vihreä TVT 172M, metalliosat ovat ruostumatonta terästä. *Asema-kaava-alueen aukioilla* puuosien osalta väriyksenä on RAL 7021 Black Grey, metalliosat ovat ruostumatonta terästä. Palveluasuntojen, senioritalon ja seurakuntakodin läheisyydessä penkeissä ja tuoleissa täytyy olla käsinojat.

Roska-astiat

Suunnittelualueella on tällä hetkellä liian vähän roska-astioita. Niitä tarvitaan erityisesti rantaraittien varteen. Roska-astioiden väriä käytetään suunnittelualueella RAL 7021 Black Grey. Alueella pyritään käyttämään syväkeräysastioita.

Pyörätelineet ja runkosuojat

Pyörätelineiden ja runkosuojien väriä käytetään suunnittelualueella RAL 7021 Black Grey.

Pollarit

Lehtisaaren pohjoisosan asemakaava-alueella käytetään kivipollaria. Myös muulta osin asuinalueilla suositellaan käyttämään kivipollaria. Luonnonmukaisilla alueilla käytetään puupollaria, väriä RAL 7021 Black Grey. Pollareiden heijastimena käytetään hopean väristä raitaa.

Ajoesteet

Jalankululle tarkoitettujen raiteiden yhteydessä olevat puomit ovat paikotellen epäkunnossa. Ne tulee korjata tai uusia. Lauttasaaresta Kasikisaareen tulevan sillan päässä oleva ”veräjä” eli ajoeste koetaan nykyisenlaisena vaaralliseksi ja tulee myös suunnitella uudelleen. Jos pyöräily

on puomien takaisella osuudella kielletty, puomeihin lisätään kyltit, joissa on polkupyörän kuva ja sen päällä rasti.

Kyltit

Kaikki pyöräilijät eivät ymmärrä jalankulkijoille tarkoitettujen raittien yhteydessä olevaa ”ajoneuvolla ajo kielletty” –liikennemerkkiä. Puomien yhteyteen tarvitaan selkeät kyltit, joista ilmenee, että pyöräily on kyseisellä osuudella kielletty. Esimerkiksi epävirallinen merkki, jossa polkupyörän päälle on vedetty rasti, on riittävän selkeä ja toimiva.

3.2.6 Rakennetun ympäristön kasvillisuus

Suunnittelualueella noudatetaan kasvillisuuden osalta Helsingin kaupunkikasvioppaan linjausta.

Lehtisaarentien varressa oleva vanha lehmus

Rantaraittien varrella kasvavaa komeaa puustoa vaalitaan, erityisesti kauniita vanhoja mäntyjä ja tervaleppiä. Lehtisaarentien varressa kasvavat vanhat lehmukset säilytetään. Lehtisaaren selänteen etelärinteessä kasvavaa historialliseen puutarhaan liittyvää vanhaa kulttuurikasvillisuutta vaalitaan, otetaan paremmin esille ja tarvittaessa vahvistetaan.

Suunnittelualueelta löytyy yksi sopiva kohta, joka soveltuu hyvin niityksi kunnostamista varten. Se sijoittuu Lehtisaaren kapeimpaan kohtaan Lehtisaarentien ja läntisen rantaraitin väliin. Kyseisellä alueella on ainakin vielä 1950-luvulla ollut pelto. Aluetta on ehdotettu kunnostettavaksi niityksi jo Maisemasuunnittelu Hemgårdin laatimassa Lehtisaaren maisema- ja viheralueselvityksessä, joka on peräisin vuodelta 2002. Kohta on suhteellisen avoin jo valmiiksi ja sitä voidaan harventaa lisää, kunhan huolehditaan, että tervalepät säilyvät.

Käyttöviheralueiden lajivalikoimassa suositetaan kukkivia tai lehdistöltään, syysväriltään, hedelmystöiltään tai marjoiltaan näyttäviä lajeja. Suojaisilla paikoilla voidaan kokeilla harvinaisia lajeja.

Katualueilla jalkakäytäviin rajautuen tulisi käyttää joko matalia, lumen painoa kestäviä lajeja tai vaihtoehtoisesti kapeakasvuisia keskikorkeita lajeja. Matalat angervolajit ovat esimerkiksi käyttökelpoisia. Tällä hetkellä Kuusisaaressa on muutamien katujen tai katuosuuksien varrella ongelmana leveäkasvuiset pensaat, jotka työntyvät muutenkin varsin kapeille jalkakäytävälle vieden kohtuuttomasti tilaa.

Suhteellisen matalien, siistien muurien edessä on suositeltavaa käyttää matalia pensaslajeja, jotteivät muurit täysin peity kasvillisuuden taakse. Korkeampien muurien edustalla voidaan käyttää keskikorkeita pensaslajeja.

3.2.7 Vesialueet, hule- ja pienvedet sekä tulvasuojelu

Hule- ja pienvedet

Helsingin kaupungin hulevesistrategian (HKR 2008) mukaisesti tavoitteena on parantaa hulevesien hallintaa edistämällä tarkoituksenmukaisten ja ympäristöön sopivien ratkaisujen käyttöä sekä lisätä huleveden hyötykäyttöä esimerkiksi puistojen ja viheralueiden rakentamisessa. Ensisijaisesti hulevesiä imeytetään ja viivytetään syntypaikallaan, josta ne johdetaan hidastaen ja viivyttäen pintajohtamisjärjestelmillä ojien, notkelmien ja painanteiden kautta kosteikkoihin tai hulevesilampiin. Huleveden ja vastaanottavien vesistöjen hyvän laadun turvaamiseksi ja vesistöjen rehevöitymisen ehkäisemiseksi hulevesien haitta-ainepitoisuuksia voidaan vähentää muun muassa katujen hyvällä puhtaanapidolla ja koirien jätösten keräämisen tehostamisella. Lisäksi puisto- ja viheralueiden hoidossa tulee käyttää mahdollisimman vähän maanparannusaineita, lannoitteita ja torjunta-aineita. Viheralueiden hoito-ohjeistuksella esim. hoitoluokituksen kautta voidaan vaikuttaa lannoitteiden ja torjunta-ainesten käyttöön.

Lampi Lehtisaassa

Ranta-alueilla kasvaa runsaasti ruovikkoa

Lehti-, Kuusi- ja Kaskisaarten alue on pääosin kalliomaaperää, jossa hulevesiä voidaan viivyttaa pienissä ojissa ja painanteissa ja ohjata puistoalueiden luonnonmaaston alavimpiin osiin, kuten kosteikkoihin ja vanhoihin pelto-ojiin ennen niiden päätymistä mereen. Alueilla ei ole ollut havaittuja hulevesitulvia (HKR 2011) eikä roskia kerääviä ongelma- paikkoja. Lehtisaarensalmen Pyhän Laurin puistoon (viheralue 16) on kaavamuutoksessa esitetty purouoman yhteyteen varaus hulevesilammelle/kosteikolle. Ranta-alueilla säilytetään monivuotiset ja kerrokselliset kasvillisuuden peittämät suojavyöhykkeet, jolloin voidaan vähentää ympäröiviltä maa-alueilta tulevaa ravinteiden huuhtoutumista vesistöön. Kunnossapidossa kiinnitetään huomiota rantojen erodoitumisen estämiseen.

Lehtisaaren Hiidenkiukaanpuiston ja kalliolaen kerrostalojen välissä (viheralue 12) sijaitsee pieni lampi, joka on merkittävä makeanveden saantipaikka eliöstölle. Lammen ja sen ympäristön siisteydestä ja roskattomuudesta huolehtiminen parantavat lammen veden hygieenisyyttä ja myös viihtyisyyttä. Lammen vesialuetta voidaan hieman suurentaa ylitteään kasvillisuuden harvennuksella.

Kuusisaaren Kuusiniementien ja Kuusisaarentien välisen puistoalueen (viheralue 2) luontaista kosteikkopainannetta voidaan kehittää kasvillisuuden hoitotoimenpiteillä. Samalla puistoalueella sijaitsee lähde, joka on rakennettu kaivoksi.

Vesialueet

Lehtisaari-Kuusisaaren ja Lehtisaari-Kalkkipaaden umpeen kasvavien ranta-alueiden ruovikkojen niitto on ollut aikaisemmin ruovikko-ohjelmassa. Näkymien ja käytön kannalta tärkeät vesialueet pyritään pitämään avoimena. Esimerkiksi uimarannan edustalla ja Lehtisaaren itäranalla Kylänlahden ympäristössä on olennaista pitää vesialueet riittävän avoimena. Liljasaaren ympäristössä ranta-alueiden maltillinen ruovikoituminen sallitaan mutta pidetään kuitenkin huoli, etteivät ranta-alueet pääse ruovikoitumaan liikaa.

Tulvasuojelu

Helsingin tulvastrategian 2010 mukaisia tulvavaara-alueita sijaitsee Kasvisaaren, Kuusisaaren ja Lehtisaaren matalilla ranta-alueilla. Yleisillä alueilla mm. Hiidenkiukaanpuiston ja Pyhän Laurin puiston alavimmat alueet ovat tulvavaara-alueita.

Helsingin kaupunki hoitaa yleisten alueiden kuten katujen ja puistojen tulvasuojelua sekä vastaa laajempien alueiden tulvasuojelun suunnittelusta ja rakentamisesta.

Kiinteistöt vastaavat alueidensa tulvasuojelusta ja järjestävät vedenpoistojärjestelmän (hulevesiviemärointi) sekä salaojituksen. Jos kiinteistö sijaitsee sellaisella paikalla tai korkeusasemalla, että meri tai muu tulvavesi voi nousta kiinteistölle, on kiinteistön vastuulla varautua tulvimiseen.

3.2.8 Arvoympäristöt

Rakennusviraston määrittelemiä arvoympäristöjä ei ole suunnittelualueella.

3.2.9 Alueiden käyttö ja tapahtumahallinta

Aluekeräyspisteet

Katusuunnitelmassa ja lähiympäristösuunnitelmassa aluekeräyspiste on osoitettu Lehtisaarentien varteen Lehtesniityntien risteyksen ja Pyhän Laurin tien ristyksen välimaastoon portaiden itäpuolelle. Aluekeräyspisteiden tulisi olla ulkoasultaan hillittyjä ja katukuvaan sopivia.

Kotikeräyspaperin keräyspiste sijaitsee nykyisellään Kuusisaareissa Kuusisaarentien ja Kuusisaarenpolun välisessä puistikossa Didrichsenin taidemuseon ja muiden arvorakennusten läheisyydessä. Keräyspisteen sijainti on epäsopiva museon opastaulun vieressä.

Energijakeen keräyspiste ja postin jakelulaatikko Liljasaarentien puistikossa

Liljasaarentien ja Kuusisaarentien välisessä puistikossa sijaitsee liiankin näkyvällä paikalla postin jakelulaatikko ja siihen liittyvät keräyslaatikot. Postin jakelulaatikon pyritään löytämään vähemmän näkyvä kohta puistikon pohjoisreunalta tai kadun vastakkaiselta puolelta.

3.2.10 Julkinen taide ja muistomerkit

Katu- ja puisto-osaston hallinnoimilla yleisillä alueilla ei ole taideteoksia tai muistomerkkejä. Kuusisaarella Didrichsenin taidemuseon pihapiirissä sijaitsee veistospuisto, jossa on useita veistoksia 1960-2000-luvuilta.

Taideteoksilla on mahdollista nostaa rakennetun ympäristön ja julkisen tilan laatua ja arvoa sekä lisätä asukkaiden viihtyvyyttä ja sitoutumista omaan elinympäristöönsä. Suunnittelualueelle voitaisiin lisätä julkista taidetta. Helsingin kaupungin taidemuseo vastaa taideteosten hankkimisesta, sijoittamisesta ja hoidosta. Mahdollisten julkisten taideteosten sopivia sijoituspaikkoja ovat pienet puistikot Kuusisaarentien varrella:

- Kuusisaarella Kuusisaarentien ja Kuusisaarenpolun välinen puistikko Didrichsenin taidemuseon läheisyydessä
- Lehtisaaren keskustan risteysalueen viereinen Kuusisaarentien ja Liljasaarentien välinen puistikko

Lisäksi suosittu rantareitti voisi toimia taidepolkuna, jonka varrella on teoksia. Sopivia taiteen sijoituspaikkoja on esim. Laukkaluoto.

3.3 Ylläpito

3.3.1 Ylläpidon painopistealueet

Suunnittelualueella katuviheralueiden ylläpitoon tulee kiinnittää erityistä huomiota. Luonnonalueisiin rajautuvien jalkakäytävien vierustat ovat paikoitellen siivottoman näköisiä rikkakasvien ynnä muiden toisarvoisten rakennettuun kaupunkiympäristöön huonosti sopivien kasvien työntyessä katualueelle. Jalankulku on myös Kuusisaarella paikka paikoin vaikeutunut pensasistutusten levittäytyessä kapeille jalkakäytävillä. Myös ulkoilureittien ylläpitoon tulee panostaa, jotta välttyään raittien lätäköitymiseltä.

3.3.2 Katujen ylläpito

Ylläpito pidetään sovitulla tasolla myös suunnittelualueen reuna-alueilla. Kuluneet katumerkinnät maalataan uudestaan ennen kuin ne ovat hävinneet täysin näkyvistä. Valaistusta parannetaan karsimalla säännöllises-

Katujen ylläpitoluokat ja ja ulkoilureittien talvihoito

Katualueiden ylläpitoluokitus

- ylläpitoluokka 1
- ylläpitoluokka 3

Ulkoilureittien talvihoito

- kunnossapitoluokka A
- kunnossapitoluokka B

ti kasvillisuutta valaisimien välittömästä läheisyydestä. Esteettömyyden perustason alueilla noudatetaan esteettömyyssuunnitelmissa annettuja suosituksia. Ylläpidolle kuuluvat korjaukset suoritetaan viipymättä puutaiden ilmaannuttua, jotta alueiden yleisilme säilyy hoidettuna.

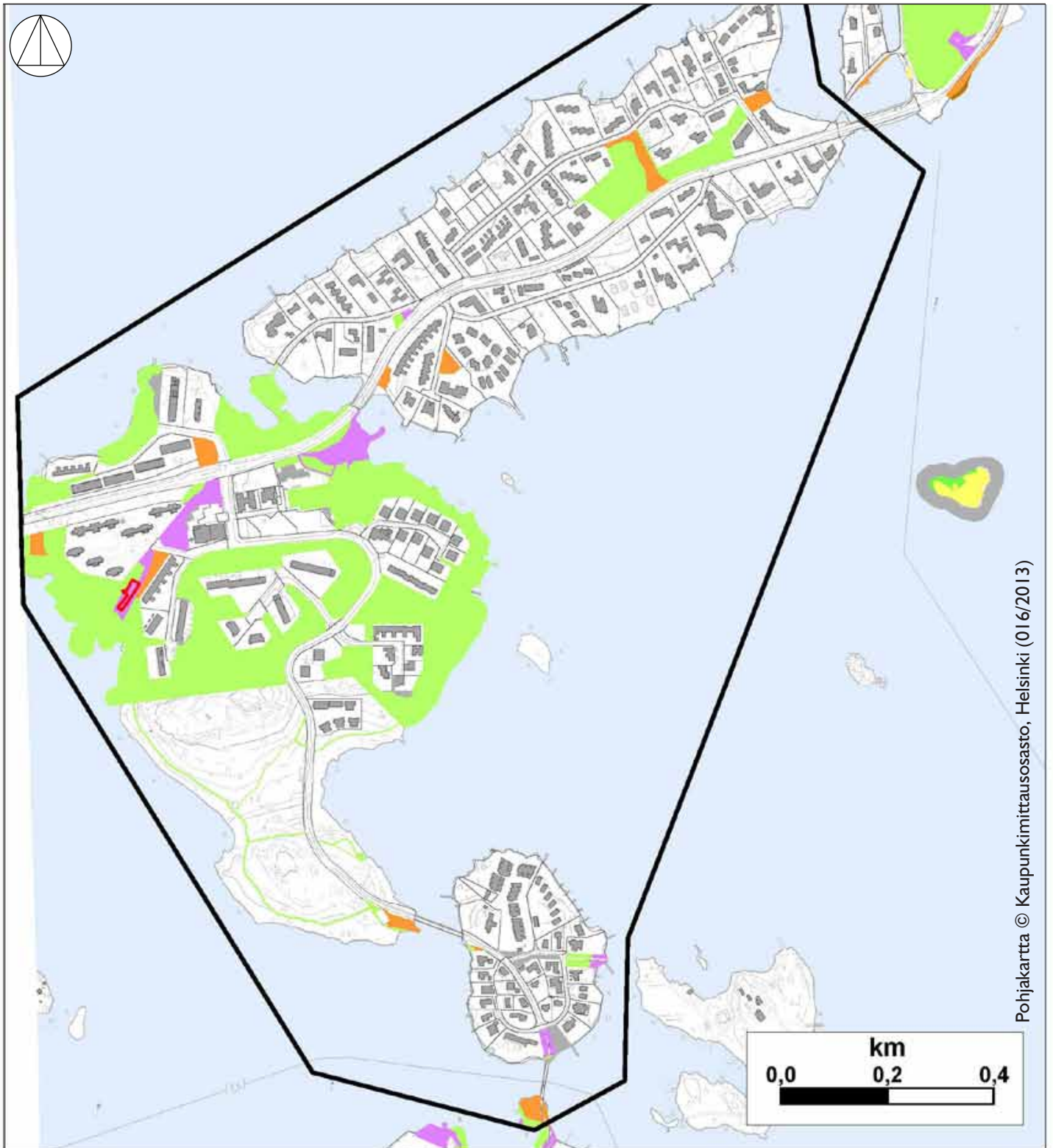
3.3.3 Katuviheralueiden ylläpito

Katuviheralueita tulee hoitaa säännöllisesti, jotta yleisilme säilyy siistinä. Näkemäalueiden riittävään avoimuuteen tulee kiinnittää huomiota, ettei liikenneturvallisuus pääse vaarantumaan. Katualueelle, lähinnä jalakäytävälle, levittäytyviä pensasistutuksia leikataan tarpeen mukaan. Huolehditaan siitä, etteivät nokkoset, vadelmat ym. rikkakasvit pääse työntymään katualueelle. Kiveykset ja istutukset pidetään rikkaruohottomina. Kunnostustöissä otetaan huomioon katualueilla kasvavat komeat männyt sekä muut vanhat ”arvopuut” ja varotaan vahingoittamasta niitä. Kuolleet kujannepuut pyritään korvaamaan uusilla. Katuviheralueilla on suuri kaupunkikuvallinen merkitys. Kuusisaarentien koivurivin painumat tulee korjata.

3.3.4 Rakennettujen viheralueiden ylläpito

Viheralueita tulee hoitaa säännöllisesti. Ylläpito pidetään sovitulla tasolla myös vähemmän käytetyillä viheralueilla. Kulkureitit ja muut kovat pinnat pidetään rikkaruohottomina. Ulkoilureittien ylläpitoa tehostetaan, jotta vältetään reittien lätäköitymiseltä ja ennalta ehkäistään vesierosiota. Kunnostustöissä otetaan huomioon rantaraittien välittömässä läheisyydessä kasvavat komeat, vanhat puut ja varotaan vahingoittamasta niitä. Puistokäytävien risteyskohdissa pidetään näkemäalueet riittävän avoimina. Uimaranta-alueen ruovikoita raivataan säännöllisesti. Kuusisaaren merelle johtavien katujen päistä säilytetään avoin näkymä merelle. Ylläpidolle kuuluvat korjaustoimenpiteet suoritetaan viipymättä ongelmien ilmaannuttua, jotta kohteiden yleisilme pysyy hoidettuna.

Viheralueiden hoitoluokat, v. 2012

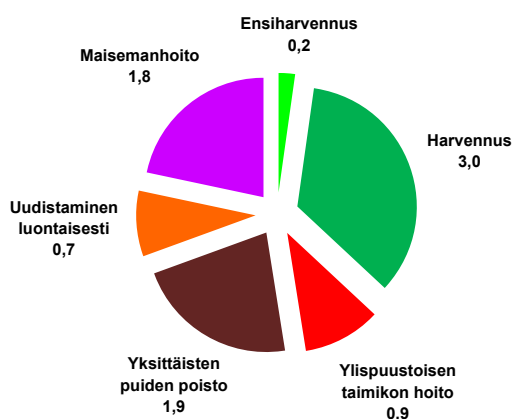

	A2 käyttöviheralue		B2 maisemaniitty
	A3 käyttö- ja suojaviheralue		H1 hoidon ulkopuolella oleva alue
	C1 lähimetsä		L2 leikkipaikka

3.3.5 Luonnonhoito

Aukiot ja näkymät pyritään säilyttämään avoimina pienpuustoa poistamalla ja alueita säännöllisesti niittämällä. Pienten metsäaukuiden, joita ei pyritä säilyttämään avoimina, annetaan metsittyä luontaisesti mahdollisesti taimikkoa istutuksin täydentäen. Ruovikoituvilla ranta-alueilla pyritään ylläpitämään merkittävimpiä näkemäsektoreita erillisen ruovikoiden niitto-ohjelman puitteissa.

Osa hoidon piirissä olevista metsistä on joko luonnostaan tai vielä edellisten toimenpiteiden jäljiltä sellaisessa kunnossa, että varsinaisia metsänhoidollisia hakkuutoimenpiteitä ei suunnitelmakaudella tarvita. Niissä voidaan kuitenkin tehdä pienimuotoisia, lähinnä maisemaan ja turvallisuuteen liittyviä toimenpiteitä. Tällaisia ovat esim. yksittäisten huonokuntoisten ja vaarallisten puiden poistaminen, reittien ylläpito ja maiseman avaamiseksi tehtävä pienpuustonhoito.

Ehdotetut hakkuut 10-vuotiskaudella

Nuoremmissa ja puustoltaan kehityskelpoisissa metsiköissä puustoa kehitetään harventamalla tiheimpiä alueita, jotta puiden latvukset ja juuristo saavat kasvaessaan tarvitsemaansa lisätilaa.

Metsän uudistamistarve olisi jo useilla alueilla ilmeinen, mutta uudistaminen maisemallisesti merkityksellisillä alueilla, kuten rantojen, kallioiden tuntumassa, katujen ja reittien varsilla sekä hoidetumpien puistojen ja piha-alueiden yhteydessä on hyvin haasteellista. Toimenpiteet on suunniteltava hyvin pienipiirteisesti, jotta maisema säilyisi jotakuinkin yhtenäisenä ja jäljelle jäävä puusto sekä kehitettävä taimikko kestäisivät jatkossa mm. maaston kulutusta sekä vaihtelevia sää- ja tuulioloja.

Lehtipuuvaltaisilla kohteilla, joilla puusto on kerroksellista, voidaan puustoa kehittää säännöllisin väliajoin harventaen ja yksittäisiä vanhempia puita poistaen. Kullakin harvennuskerralla säästetään myös alle kehittyvää nuorta puustoa avarampiin kohtiin, jolloin puusto tavallaan jatkuvasti uudistuu ilman laajempia, maisemaa muuttavia uudistushakkuuta. Vanhoissa sekametsissä uudistuminen pyritään pääasiassa aikaansaamaan luontaisesti järeää huonokuntoista puustoa väljentämällä, alle kehittyvää taimikkoa hoitamalla ja luonnontaimikkoa istuttaen täydentämällä. Kuusikoissa luontainen uudistaminen tulisi aloittaa väljentämällä järeän puuston lomaan tilaa valolle ja kehittyville taimille hyvissä ajoin, ennekuin puusto kauttaaltaan huonokuntoista.

Puistometsissä, katujen ja reittien varsilla sekä asutuksen lähellä puuston hoitotoimenpiteitä harkitaan tapauskohtaisesti erikseen. Huonokuntoisia puita joudutaan usein maisema- ja turvallisuussyistä poistamaan.

Osa tällaisista toimenpiteistä merkitään luonnonhoitosuunnitelmaankin, joko yksittäisten puiden poistamisena tai maisemanhoitona. Tämä vääristää hiukan suunnitelman toimenpidemääriä, sillä pinta-ala lasketaan aina koko kuviolle, vaikka kyse olisikin vain yhden tai muutaman puun poistamisesta.

Vesakoituminen ja maisemien umpeutuminen, sekä metsän alla, että avoimemmillä alueilla tapahtuu rehevän kasvualustalla nopeasti. Vesakkoa kehittyy karummillekin alueille aivan kallioita myöten, missä se usein kuolee ajan mittaan kuivuuteen ja rumentaa monen mielestä maisemaa. Hakkuutoimenpiteiden ohella pienpuustonhoito on tärkeä osa luonnonalueiden hoitoa. Se sisältyy lisätoimenpiteenä lähes kaikille hakkuukuvioidelle, mutta sitä tehdään paikoin myös muilla alueilla. Pienpuustonhoidon tavoitteena on pääasiassa poistaa maisemaa peittävää ja huonokuntoista vesakkoa kehityskelpoisia taimia, taimiryhmiä, jaloja lehtipuita ja pensaita säästään. Alueille jätettävästä pienpuustosta pyritään jatkossa kehittämään sekä taimikkoa uutta metsää muodostamaan että maisemaan sopivaa ”välikerroksen” puustoa järeämmän puuston alle. Pieniltä alueilta vesakko voidaan poistaa maiseman parantamiseksi kokonaan.

Kaikkien toimenpiteiden yhteydessä oleellista on niiden rajaaminen luontoon ja maisemaan sopiviksi. Luonnonhoitosuunnitelman kuviointi on tehty hyvin pienpiirteisesti kasvupaikat, puusto, maisema, maastonmuodot, muut ympäristötekijät sekä ihmistoiminta huomioiden. Suunnitelmakuvioiden kertyi 113 kpl. Kuvioiden keskikoko on näin ollen vain n. 0,15 ha. Pienimmät yksittäiset kuviot ovat muutaman aarin suuruisia ja suurinkin vain n. 0,5 ha. Kuviokohtaisia toimenpiteitä suunniteltaessa on myös huomioitu ympäröivän alueen hoito. Todettu hoitotarve ei yksin ohjaa toimenpidesuunnittelua vaan toiminta yksittäisellä kuviolla sovitetaan koko metsikön tasolle naapurikuvioiden toimenpiteet ja niiden toteutusajankohdat huomioiden.

3.3.6 Puhtaanapito

Asukaskyselyn mukaan viheralueista roskaisimmaksi ja epäsiisteimmäksi koettiin alueet I6 ja I1 eli Lehtisaaren koillisosa ja Hiidenkiukaanpuiston länsiosa. Katualueista roskaisimpana ja epäsiisteimpänä pidettiin Kuusisaarentietä ja Lehtisaarentietä. Pyritään saamaan roskaamista kuriin lisäämällä roska-astioiden määrää ja kokoa.

Puistoalueilla esiintyy paikoin asukkaiden sinne viemiä puutarhajättekasoja. Puutarhajäte maatuu hitaasti, vähentää alueen virkistyskäyttöarvoa, rehevöittää metsän kasvillisuus pohjaa ja voi aiheuttaa vieraiden kasvilajien leviämistä ympäristöön. Puutarhajätteen läjittäminen viheralueille on kielletty yleisissä jätehuoltomääräyksissä.

3.3.7 Lumilogistiikka

Lumen vastaanottoaikat

Helsingissä on kahdeksan vakituista lumenvastaanottoaikkaa, joista seitsemän sijaitsee maalla ja yksi merialueella. Suunnittelualuetta lähimmät lumenvastaanottoaikat ovat Maununneva ja Hernesaari (kartan nro 1 ja 2), jotka sijaitsevat noin 9 kilometrin päässä. Vakituisten lumenvastaanottoaikkojen lisäksi kaupungissa on noin 20 väliaikaista lumenvastaanottoaikkaa, joita otetaan tarvittaessa käyttöön riippuen kunkin vuoden lumimäärästä. Suunnittelualuetta lähimmät väliaikaiset lumenvastaanottoaikat ovat Munkkiniemenrannan pohjoispää (3) ja Pikkuniemenvalkama (4).

Lumen kasaupaikat

Suunnittelualueella on yksi yli 400 m²:n suuruinen lumen välivarastoinnin kriteerit täyttävä lumenkasaupaikka. Se on Lehtisaaren eteläosan LP-alue (5), josta lumet on kuljetettava pois ennen sulamista.

Muut lumitilat

Lunta voidaan aurata pienehköjä määriä katujen varsille silloin, kun kyse ei ole tontista. Liikenteen näkemäalueet ja pelastusreitit on kuitenkin pidettävä vapaina. Lunta ei myöskään saa aurata alueille, joilla on helposti vaurioituvia rakenteita tai arvokasta puutarhakasvillisuutta. Mahdollisille hulevesijärjestelyjen takia vapaina pidettäville alueille ei myöskään saa kasata lunta.

Lumilogistiikka

Lumenkasauspaikkojen esivalmistelu- ja jälkityöt

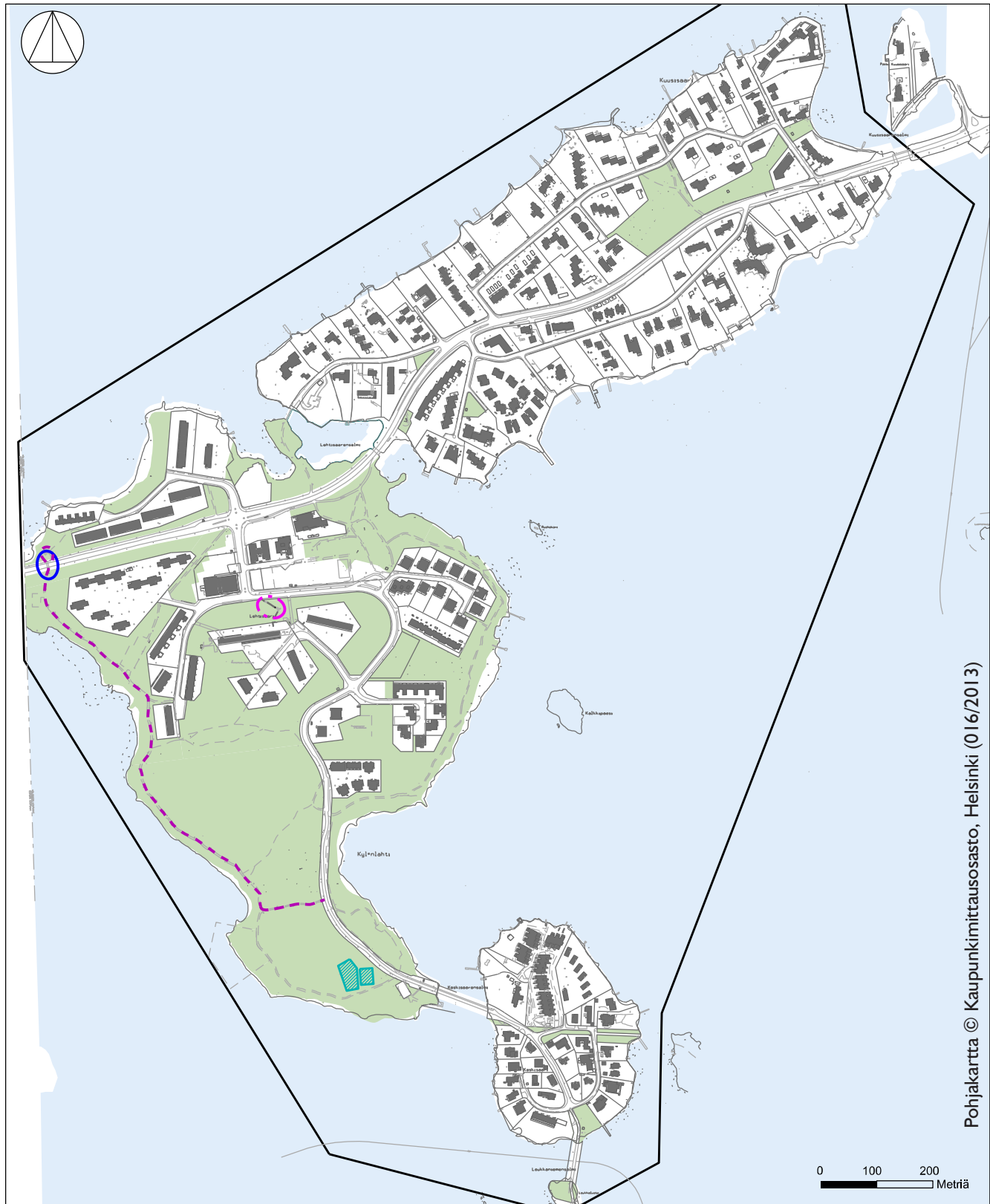
Syksyyn ajoittuvat esivalmistelut:

- Urakoitsijan kanssa käydään läpi lumenkasauspaikoiksi soveltuvat alueet.
- Tarvittaessa paikalta poistetaan ajoesteet ja alue siistitään.
- Jos lumikasoja joudutaan sijoittamaan kasvillisuuden tai rakenteiden osalta aralle alueelle, herkät kohteet suojataan tai osoitetaan varoituserkein.

Kevääseen ajoittuvat jälkityöt:

- Kevätsiivous mm. hiekan ja roskien poisto kahden viikon sisällä lumien sulamisesta
- Mahdollisten selvästi vaurioituneiden rakennepintojen, varusteiden ja liikennemerkkien korjaus.
- Nurmipintojen uusiminen ja muun kasvillisuuden jälkihoito esim. pensaiden leikkaus.
- Mahdollisten syksyllä poistettujen ajoesteiden asentaminen
- Jälkitöiden toteutumisen tarkistaminen

Esitetyt katu- ja viheralueiden peruskorjaus- ja uudisrakentamishankkeet vuosille 2013–2022

Pohjakartta © Kaupunkimittausosasto, Helsinki (016/2013)

 Kuusisaarentien alikulku

 Lehtisaaren koira-aitaus

 Hiidenkiukaanpuiston portaat

 Jalankulku- ja pyöräilyverkoston kehittäminen

3.4 Esitetyt peruskorjaus- ja uudisrakentamishankkeet

3.4.1 Hankkeiden yleiskuvaus ja kiireellisyysjärjestys

Peruskorjaus- ja uudisrakentamishankkeiden kohteiksi valittiin suunnittelua edellyttäviä, osin vaativiakin kohteita, joiden turvallisuudessa ja toiminnallisuudessa on parannettavaa. Seuraavia kohteita esitetään toteutettavaksi tällä suunnitelmakaudella. Suunnitelmaa toteutetaan mahdollisuuksien mukaan ja käytettävissä olevien määrärahojen puitteissa. Mikäli alikululle ei löydy määrärahoja tällä kaudella, voidaan toteuttaminen lykätä seuraavalle kaudelle.

Kuusisaarentien alikulku. Kuusisaarentien alitse johtava alikulkutunneli on nykytilassaan ahdas ja vaarallinen. Se kaipaa uusimista.

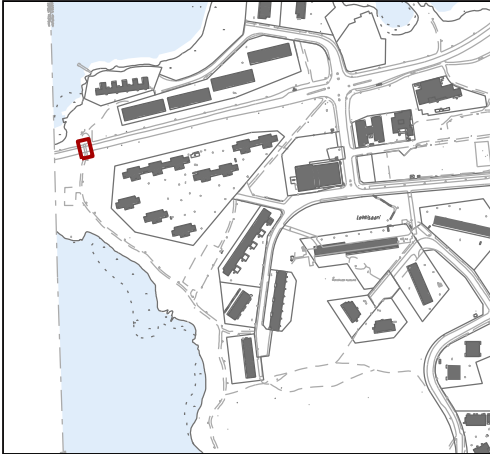
Hiidenkiukaanpuiston portaat. Lehtisaarentieltä Hiidenkiukaantien kerrostaloille johtavat portaat ja niihin liittyvä kaide ovat hyvin huonossa kunnossa. Portaat ovat tärkeitä, sillä ne lyhentävät jalankulkijan matkaa usealla sadalla metrillä. Portaat ovat kiireellisen uusimisen tarpeessa.

Lehtisaaren koira-aitaus. Suunnittelualueella ei ole tällä hetkellä koira-aitausta. Suunniteltu koira-aitaus sijaitsee Lehtisaaren eteläosassa Helsingin seurakuntayhtymän omistamalla alueella. Koira-aitauksesta tulee kaksiosainen: erilliset aitaukset pienille ja isoille koirille.

Jalankulku- ja pyöräilyverkoston kehittäminen. Lehtisaaren länsirannan ulkoiluraitti on nykyisellään kapeahko ottaen huomioon, että se on jalankulun ohella myös vilkkaassa pyöräilykäytössä. Väistämistilan lisäämiseksi ja näin vaaratilanteiden ehkäisemiseksi ja turvallisuuden parantamiseksi raittia olisi syytä leventää – ei kuitenkaan komean ja osin arvokkaankin rantapuuston kustannuksella.

3.4.2 Katualueiden peruskorjaus- ja uudisrakentamishankkeet

Kuusisaarentien alikulku

katutyyppi	jalankulkua ja pyöräilyä palveleva raitti
katutilan käyttö	
liikennemuodot	kävely, pyöräily
istutukset	
valaistus	on, muttei riittävä
pintamateriaali	sora
reunatuot	ei
kaavamerkintä	

Kohteen kuvaus

Kuusisaarentien alikulku sijaitsee logistisesti tärkeässä paikassa. Alikulun kautta kulkee pari suosittua ja vilkkaasti liikennöityä pyöräilyreittiä, joista toinen on pääkaupunkiseudun pyöräilykartassa luokiteltu pääreiteiksi ja toinen opastetuksi maisemareitiksi. Lehtisaaren pohjoisosan uudessa asemakaavassa Kuusisaarentien eteläpuolelle on osoitettu uusi kevyen liikenteen raitti. Alikulku palvelee myös kyseistä raittia. Alikulkutunneli on matala ja kapea. Kasvillisuudesta ja ympäröivistä maastonmuodoista johtuen näkyvyys on heikko. Alikulku ja siihen liittyvät roiskesuojat ovat lisäksi epäesteettisen näköiset. Ahtaudesta ja huonosta näkyvyydestä johtuen alikulku on vaarallinen. Alikulkuun liittyy myös kuivatusongelma. Alikulun pohjalla ei ole kaivoa ja ajoittain sinne kertyy runsaastikin vettä.

Tavoitteet

Hankkeen tavoitteena on uusita alikulku siten, että siitä tulee nykyistä toimivampi ja turvallisempi. Alikululta edellytetään myös nykyistä siistimpää ulkonäköä. Alikulun tulee olla nykyistä korkeampi ja leveämpi. Näkyvyyden tulee olla hyvä eikä vettä saa kertyä alikulun pohjalle. Hankkeen tavoitteita tarkennetaan tarvittaessa ennen työn alkua.

Toimenpiteet

Uusimisen yhteydessä alikulusta tehdään nykyistä leveämpi ja korkeampi. Näkyvyyttä parannetaan poistamalla suuaukon läheisyydessä oleva kasvillisuus. Raittia uudelleen linjataan alikulun välittömässä läheisyydessä. Kuivatusjärjestelyjä tehostetaan. Valaistusta parannetaan. Roiskesuojat uusitaan.

3.4.3 Viheralueiden peruskorjaus- ja uudisrakentamishankkeet

Hiidenkiukaanpuiston portaat

pinta-ala	133,6 m ²
rekisterinumero	
hoitoluokka	CI
tyyppi	
valaistus	ei ole
kaavamerkintä	P

Kohteen kuvaus

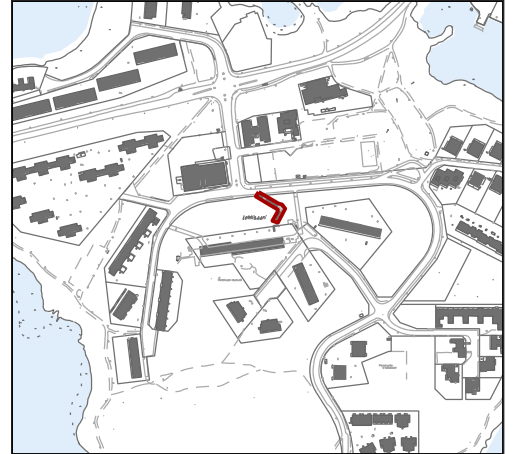
Portaat sijoittuvat jyrkkään, puustoiseen rinteeseen Lehtisaarentien ja Hiidenkiukaantien kerrostalojen väliin.

Tavoitteet

Hankkeen tavoitteena on parantaa puistoalueen turvallisuutta rakentamalla uudet toimivat ja kestävät portaat. Portaiden tulee olla myös ulkonäöltään siistit, sillä niiden sijainti on varsin näkyvä.

Toimenpiteet

Portaat ja niihin liittyvä käsijohde uusitaan. Käsijohteet pyritään sijoittamaan jatkossa portaiden kummallekin puolelle. Käsijohteiden kiinnitys alhaalta päin.

Lehtisaaren koira-aitaus

pinta-ala	2100 m ²
rekisterinumero	
hoitoluokka	C1
tyyppi	
valaistus	alue valaistaan
kaavamerkintä	VP

Kohteen kuvaus

Lehtisaarella ei ole koira-aitausta. Lähimmät koira-aitaukset sijaitsevat Meilahdessa ja Lauttasaarella, noin kolmen kilometrin päässä.

Suunniteltu koira-aitaus sijaitsee Lehtisaaren eteläosassa Helsingin seurakuntayhtymän omistamalla alueella. Rakennusvirasto on sopinut Helsingin seurakuntayhtymän kanssa alueen vuokraamisesta Lehtisaaren eteläosasta koira-aitausta varten.

Tavoitteet

Koira-aitaus palvelee sekä pienten että suurten koirien omistajia häiritsemättä kohtuuttomasti lähiasukkaita. Aitaus sopeutuu maastoon, on toimiva, valaistu ja siisti. Huonokuntoiset ja heikentyneet puut poistetaan ja alue siistitään metsäiseksi (C1-hoitoluokka).

Toimenpiteet

Alueelle rakennetaan erilliset aitaukset pienille ja isoille koirille. Aitauksen portit sijoitetaan lähelle toisiaan, joilloin niiden läheisyyteen riittää yksi ilmoitustaulu. Aitauksiin asennetaan ilmoitustaulut, jäteastiat ja penkit. Jätehuolto järjestetään syväkeräysastioin, joten niiden tyhjentämisreitti pitää tarkistaa soveltuvaksi. Käytävällä sijaitsevat nykyiset betoni-teräsrakenteiset ajoesteet korvataan puomilla ja pollarilla. Aitaus valaistaan.

Jalankulku- ja pyöräilyverkoston kehittäminen

pinta-ala	
rekisterinumero	
hoitoluokka	CI
tyyppi	
valaistus	
kaavamerkintä	P, VP, EV

Kohteen kuvaus

Lehtisaaren länsirantaa myötäilevä kävelylle ja pyöräilylle tarkoitettu reitti on suureen käyttöön nähden nykyisellään liian kapea ottaen huomioon pyöräilijöiden suuret nopeudet ja koiranulkoiluttajat pitkin talutushihnoinen. Rantaraitti on tärkeä kävelyverkoston osa ja suosittu koirien ulkoilutusreitti. Reitin varressa on kaunista vanhaa puustoa. Raittiin liittyy kiinteästi Kuusisaarentien alikulku ja sen jatkeena oleva silmukka. Raitin valaistus on paikoin huono.

Tavoitteet

Hankkeen tavoitteena on parantaa jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden turvallisuutta leventämällä ja osin sujuvoittamalla raittia sekä parantamalla raitin valaistusta. Reittiä levennettäessä komeita mäntyjä, tervaleppiä ynnä muita hienoja puuyksilöitä ei saa vahingoittaa eikä poistaa.

Toimenpiteet

Raittia levennetään väistelemällä arvopuustoa. Raitin ei tarvitse olla kauttaaltaan yhtä leveä. Paikoitellen voi olla kapeampia kohtia, jos komeiden/arvokkaiden puuyksilöiden vaaliminen sitä edellyttää. Uimaranan pohjoispuolella raitin linjausta korjataan. Idästä Lehtisaarentieltä alkavan raitin tulee kaartua jouhevasti luoteeseen. Kuusisaarentien alikulun molemmin puolin raitin linjausta sujuvoitetaan, jotta raitilla liikuminen helpottuisi ja näkyvyys paranisi. Alikulun uusiminen on myös omana erillisenä peruskorjaus- ja uudisrakentamishankkeenaan. Raitin valaistus uusitaan kauttaaltaan tai valaistusta parannetaan erityisesti risteyskohdissa ja alikulun yhteydessä.

3.5 Esitetyt kunnostushankkeet

3.5.1 Hankkeiden yleiskuvaus ja kiireellisyysjärjestys

Kunnostushankkeiden kohteiksi valittiin kohteita, joiden toiminnallisuudessa ja/tai turvallisuudessa sekä paikoin ulkoasussa on parannettavaa. Seuraavia kohteita esitetään toteutettavaksi tällä kaudella. Suunnitelmaa toteutetaan mahdollisuuksien mukaan ja käytettävissä olevien määrärahojen puitteissa.

Puistikot ja puistojen kunnostukset. Kolme suunnittelualueen puistikoista, Hiidenkiukaanpuiston leikkipaikka sekä Liljasaaren tykkien silta-muurirakenteen kohta on valittu kunnostuksen kohteeksi. Puistikoista kaksi sijaitsee Kuusisaarella ja kolmas Lehtisaaren pohjoisosassa. Puistikot sijaitsevat näkyvällä paikalla ja niiden ulkonäössä ja toiminnallisuudessa on melkoisesti parantamisen varaa. Kiireellisyysjärjestys edellä mainittujen puistokohteiden osalta on seuraava: leikkipaikka, tykkien muurirakenne, Kuusisaarenpolun puistikko, Liljasaarentien puistikko ja Kuusiniementien puistikko.

Puistokalusteiden ja ajoesteiden uusiminen tai/lisääminen. Viheralueilla, erityisesti Lehtisaaren rantaraittien varrella on liian vähän penkkejä ja roska-astioita. Myös osa nykyisistä penkeistä on uusimisen tarpeessa. Lehtisaarella ainoastaan kävelyn tarkoitettujen reittien päissä osa ajoesteistä kaipaa uusimista. Parissa kohdassa tarvitaan myös nykyistä selkeämpi pyöräilyn kieltävä merkki. Myös Kalkkisaaren ajoeste tulee toteuttaa toisella tavalla.

Ulkoilureittien ja polkujen vahvistaminen. Lehtisaaren itärannan ulkoilureitti, pari Lehtisaaren keskiosassa sijaitsevaa itä-länsisuuntaista polkua sekä Lehtisaaren luoteisosaan sijoittuva pieni polku kaipaavat vahvistamista.

3.5.2 Viheralueiden kunnostushankkeet

Puistikot ja puistojen kunnostukset

pinta-ala	
rekisterinumero	
hoitoluokka	A2, A3, C1, L2
tyyppi	lähipuisto, lähimetsä
valaistus	pääsääntöisesti ei ole
kaavamerkintä	P, VP, UL

Kohteen kuvaus

Kolme suunnittelualueen puistikoista, Hiidenkiukaanpuiston leikkipaikka sekä Liljasaaren tykkkien siltamuurin kohta on valittu kunnostuksen kohteeksi. Puistikoista kaksi sijaitsee Kuusisaarella: toinen Kuusisaaren itäosassa Kuusiniementien varressa ja toinen lännempänä Kuusisaarentien ja Kuusisaarenpolun kulmauksessa. Kolmas puisto sijoittuu Lehtisaaren pohjoisosaan, Liljasaarentien ja Kuusisaarentien kulmaukseen. Puistikot sijaitsevat näkyvällä paikalla ja niiden ulkonäössä ja toiminnallisuudessa on melkoisesti parantamisen varaa. Liljasaaren tykkkien siltamuurirakenteessa kasvaa koivuja, jotka vaurioittavat muuria.

Tavoitteet

Hankkeen tavoitteena on parantaa puistikoiden ulkonäköä ja edustavuutta sekä leikkipaikan turvallisuutta. Tykkkien siltamuurirakenteen osalta tavoitteena on poistaa muurissa kasvavat koivut ja korjata niiden aiheuttamat vauriot muurissa.

Toimenpiteet

I. Hiidenkiukaanpuiston leikkipaikka: Hiekkalaatikko uusitaan. Mobiluksen turva-alueen ympärille laitetaan tolppien yhteyteen uudet köydet. Leikkipaikka valaistetaan. Puustoa harvennetaan jonkin verran leikkipaikan ympäriltä, erityisesti pohjoispuolelta poistetaan kuusia. Leikkipaikan sivuitse avataan näkymääkseli merelle. Leikkipaikan pohjoispuolelta, käytävän varresta poistetaan huonokuntoiset terijoensalavat. Tilalle istutetaan muutamia uusia puun taimia. Tavoitteena on nykyistä avarampi ympäristö. Ojan toiselle puolelle kehitetään tuore niitty ja ojan varteen raitin lähetyville istutetaan muutamia kosteikkokasvillisuuslämpäreitä. Raitin länsipuolella olevia kirsikkakasvustoja karsitaan pienemmiksi.

2. Liljasaaren tykkien siltamuurirakenne: Koivut poistetaan ja kannot myrkytetään huolellisesti vesakkomyrkyllä. Näin varmistetaan, etteivät ne ala myöhemmin vesoa. Muutama vuosi kantomyrkytyksen jälkeen, jolloin myös juurakkopalat voi huoletta poistaa, toteutetaan reunakivien uudelleen ladonta tai yksittäisten kivien sijainnin korjaus. Poiston ja uudelleensijoittamisen sijasta on joissakin tapauksissa mahdollisesti myös kankeaminen, jossa kankeamalla pakotetaan kivi takaisin paikalleen. Tämän jälkeen asennetaan tukipaalu kiveä painamaan, jotta se ei uudestaan ala liukua paikaltaan. Suunnittelun aikana tulee olla yhteydessä kaupunginmuseoon tai Museovirastoon.

3. Kuusisaarenpolun puistikko: Alue siistitään ja tasataan. Suurikokoinen kanto poistetaan. Lehtienkeräyspiste siirretään joko kokonaan pois puistikosta tai vähemmän hallitsevalle paikalle ja maisemoidaan ikivihrein istutuksin. Länsiosan risuista pensastoa, puustoa ja aluskasvillisuutta harvennetaan tuntuvasti. Harvennettaessa suositaan vaahteran taimia ja koivuista säästetään parhaimmat yksilöt. Puistikon länsilaidalle tehdään kulkuyhteys, jonka varteen sijoitetaan selkänojallinen penkki ja roska-astia. Lähelle tontin rajaa istutetaan muutamia ikivihreitä pensaita. Puistikon avoin kärkiosa nurmetetaan. Välittömästi taidemuseon kyltin taakse istutetaan matalia, pääosin ikivihreitä pensasistutuksia. Olevalle tammelle annetaan riittävästi kasvutilaa. Lähelle uutta kulkuyhteyttä säästetään pari vaahteran tainta, joiden annetaan kehittyä. Taidemuseon kyltin edustan kiveys uusitaan.

4. Liljasaarentien puistikko: Keräyspisteet poistetaan puistikon edustalta. Ellei keräyspisteitä voida poistaa puistoalueelta, siirretään ne puistikon pohjoislaidalle ja niiden suojaksi istutetaan muutama ikivihreä pensas. Puistikon länsiosassa kulkeva pieni polku vahvistetaan kivituhkapintaiseksi. Polun leveydeksi tulee 3.0 m. Polun keskivaiheille sijoitetaan selkänojallinen penkki. Aluskasvillisuutta raivataan Kuusisaarentien puoleisesta kulmuksesta. Mahdolliselle taideteokselle varataan paikka puistikon keskiosasta. Länsireunalle, tontin rajalle istutetaan uutta kasvillisuutta. Puistikon itäreunalla säilytetään ainoastaan tervalepät.

5. Kuusiniementien puistikko: Rannan puustoa harvennetaan, jotta näköala merelle säilyy. Alueen keskivaiheille hoitamattoman vuohenputkiyms. kasvuston tilalle istutetaan nurmikko. Puistikon yläosassa lähellä Kuusiniementietä oleva pumppaamo maisemoidaan kasvillisuudella. Maisemointi tehdään kuitenkin sitten, ettei näköala merelle vaarannu. Puistikoon sijoitetaan penkki. Puiston reuna-alueille istutetaan uutta kasvillisuutta. Kadun lähellä oleva tervaleppä hoitoleikataan tai korvataan uudella.

Puistokalusteiden ja ajoesteiden uusiminen tai/ja lisääminen

Uudet puistokalusteet

Uudet ajoesteet

pinta-ala	
rekisterinumero	
hoitoluokka	A2, C I
tyyppi	lähimetsä, lähipuisto
valaistus	
kaavamerkintä	P, VP

Kohteen kuvaus

Suunnittelualueen viheralueilla on vähän tai ei lainkaan kiinteitä penkkejä ja osa niistä on huonokuntoisia. Olevat penkit eivät täytä nykyisiä esteettömyyden perustason vaatimuksia. Roska-astioita on myös viheralueilla liian vähän. Pelkästään jalankululle tarkoitettujen raittien päissä on ajoesteet, joista osa on epäkunnossa. Myöskään Kalkkisaaren eteläosassa oleva ajoeste ei ole nykyisellään käyttäjien mielestä kovin turvallinen ja tulee toteuttaa toisella tavalla. Jalankulkuraitteihin liittyvien ajoesteiden yhteyteen tarvitaan selkeät pyöräilyn kieltävät merkit.

Käyttäjien toivomukset

Käyttäjät ovat toivoneet lisää kiinteitä penkkejä ja roska-astioita erityisesti Lehtisaaren rantaraittien varteen. Myös erillisiä koiranjätesastioita on toivottu.

Tavoitteet

Tavoitteena on parantaa Lehtisaaren rantaraittien käytettävyyttä. Riittävän tiheä levähdyspaikkojen verkosto on erityisesti vanhempia käyttäjiä silmällä pitäen tärkeä. Riittävän suuria jäteastioita tulee olla kattavasti viheralueilla. Tavoitteena on myös estää pyöräily kävelyyn tarkoitetuilla reiteillä.

Toimenpiteet

Lehtisaaren rantaraittien varteen pyritään sijoittamaan vähintään 250 metrin välein selkänöjällisiä penkkejä, joissa on ainakin yksi käsinoja. Nykyiset huonokuntoiset penkit korvataan uusilla. Myös roska-astioiden määrää lisätään erityisesti Lehtisaaren rantaraittien varrella. Pelkästään jalankululle tarkoitettujen raittien päihin uusitaan ajoesteet lukuun ottamatta Lehtisaaren eteläkärjessä lähellä LP-aluetta olevaa betonijalkaista paria. Ajoesteiden mallia valittaessa otetaan huomioon kaupungin kalustelinjaukset. Ajoesteisiin liittyen laitetaan pyöräilykieltoa selventävät merkit esimerkiksi polkupyörän kuva ja sen päällä rasti. Ajoneuvolla ajo kielletty -liikennemerkkiä ei aina tunnisteta.

Ulkoilureittien ja polkujen vahvistaminen

pinta-ala	
rekisterinumero	
hoitoluokka	CI
tyyppi	lähimetsä
valaistus	Lehtisaaren itäisellä rantaraitilla on, mutta riittämätön
kaavamerkintä	P, VP

Kohteen kuvaus

Vahvistettavat ulkoilureitit ja polut sijoittuvat Lehtisaareen. Lehtisaaren itärantaa kiertävä kapeahko jalankulkijoita palveleva raitti on paikoin liettynyt ja kivituhkapinnoite on kulunut pois. Vahvistamista kaipaavat polut sijoittuvat Lehtisaaren keskiosaan ulottuen itä-länsisuunnassa Lehtisaarentieltä saaren länsirantaa kohti. Lisäksi yksi erillinen polku sijoittuu saaren luoteisosaan. Eteläisempi saaren keskiosaan sijoittuvista poluista ulottuu länsirantaa kiertävälle kevyen liikenteen raitille ja on nykytilassaan kovin kapea, ja muistuttaa tallaantunutta kulku-uraa.

Tavoitteet

Hankkeen tavoitteena on parantaa ulkoilureitin ja polkujen käytettävyyttä.

Toimenpiteet

Ulkoilureitti ja polut vahvistetaan kivituhkapintaisiksi. Lehtisaaren itärantaa kiertävän ulkoiluraitin leveyden tavoitteena on 1.5 m, Lehtisaaren keskiosaan sijoittuvien polkujen sekä saaren luoteisosan polun tavoitteellinen leveys on 1.0 m. Kohtiin, joissa kallio on aivan pinnassa, ei levitetä kivituhkaa. Lehtisaaren luoteisosassa 1-2 puuta joudutaan kaatamaan polun tieltä.

Vahvistettava polku

3.6 Jatkoselvitys ja -suunnittelutarpeet

Kaupunkisuunnitteluvirastossa on vireillä asemakaavan muutos Mustasaaren ympäristöön. Kaavamuutoksen sisällön kannalta oleellinen asia on, että rakennetaanko Kaskisaaren ja Mustasaaren välille jalankulkua ja pyöräilyä palveleva silta.

Seuraavassa Lehtisaaren liikenteenohjaussuunnitelmassa on aiheellista tarkistaa pyöräilyn kieltävät merkinnät.

4. RAHOITUSTARVE

4.1. Kokonaisrahoitustarve

Kokonaisrahoitustarve on se rahamäärä, joka tarvitaan alueen saattamiseksi turvallisiksi, toimiviksi, kestäviksi, viihtyisiksi ja esteettömiksi. Aluesuunnitelmatyössä tehtyjen selvitysten perusteella Lehtisaaren, Kuusisaaren ja Kaskisaaren yleisten alueiden kokonaisrahoitustarve on noin miljoona euroa (alv 0%). Katujen osalta rahoitustarve on noin 3 17 000 euroa (alv 0%), puistojen osalta noin 6 17 000 euroa (alv 0%) ja luonnonalueiden osalta noin 37 000 euroa (alv 0%). Laskelmissa on otettu huomioon kaikki suunnittelualueen korjaus- ja rakentamistarpeet lukuun ottamatta vahvistuneen asemakaava-alueen hankkeita, jotka ovat jo ennestään kuuluneet investointiohjelmaan. Hoidon osalta on tehty havaintoja ja kirjattu toimenpidetarpeita, mutta hoitotarpeen lisäämisestä aiheutuvat kustannukset eivät sisälly rahoitustarpeeseen.

4.2. Esitettyjen hankkeiden kustannukset

Katualueiden peruskorjaus- ja uudisrakentamishankkeet

Kaduista peruskorjauskohteeksi ehdotetaan seuraavaa kohdetta:

- Kuusisaarentien alikulku, 3 17 000 euroa

Peruskorjaus- ja uudistamishankkeiden yhteenlaskettu kustannus katujen osalta on noin 3 17 000 euroa (alv 0%).

Viheralueiden peruskorjaus- ja uudisrakentamishankkeet

Viheralueista peruskorjaus- ja uudisrakennuskohteiksi ehdotetaan seuraavia kohteita:

- Hiidenkiukaanpuiston portaat, 41 000 euroa
- Lehtisaaren koira-aitaus 146 000 euroa
- Jalankulku- ja pyöräilyverkoston kehittäminen, 67 000 euroa

Peruskorjaus- ja uudistamishankkeiden yhteenlaskettu kustannus viheralueiden osalta on noin 254 000 euroa (alv 0%).

Viheralueiden kunnostushankkeet

Viheralueista kunnostushankkeiksi ehdotetaan seuraavia kohteita:

- Puistikot ja puistojen kunnostukset 300 000 euroa (sisältää suunnittelu-, rakentamis ja omistajatehtävät 24,7%):
 1. Hiidenkiukaanpuiston leikkipaikka ja ympäröivä puistoalue, 95 000 euroa
 2. Liljasaaren tykkätien siltamuurirakenne, 20 000 euroa

3. Kuusisaarenpolun puistikko, 45 000 euroa
 4. Liljasaarentien puistikko, 65 000 euroa
 5. Kuusiniementien puistikko, 18 000 euroa
- Puistokalusteiden ja ajoesteiden uusiminen tai/ja lisääminen, 29 000 euroa
 - Ulkoilureittien ja polkujen vahvistaminen, 34 000 euroa
- Viheralueiden kunnostushankkeiden yhteenlaskettu kustannus on noin 363 000 euroa (alv 0%).

Esitettyjen peruskorjaus- ja kunnostushankkeiden kustannukset ovat yhteensä 934 000 euroa (alv 0%).

4.3. Ylläpito- ja hoitokustannukset

Rakennusvirasto käytti vuonna 2011 Helsingin katualueiden ylläpitoon noin 53,6 miljoonaa euroa. Tästä summasta hoitoon käytettiin noin 46 miljoonaa euroa ja kunnossapitoon 7,5 miljoonaa euroa. Katuylläpidon suurimmat menoerät ovat talvikunnossapito noin 33 miljoonaa euroa ja puhtaanapito noin 9 miljoonaa euroa.

Rakennettujen viheralueiden (A1-A2) ylläpitoon käytettiin noin 12 miljoonaa euroa vuonna 2011. Tästä summassa hoitoon käytettiin noin 10,4 miljoonaa euroa ja kunnossapitoon 1,6 miljoonaa euroa. Rakennettujen viheralueiden hoidossa suurimmat menoerät ovat kasvillisuuden hoito noin 4,5 miljoonaa euroa ja puhtaanapito noin 2,8 miljoonaa euroa.

Rakennettujen viheralueiden A1-A2 ja katualueiden ylläpitoon käytettiin Helsingissä yhteensä vuonna 2011 noin 65,7 miljoonaa euroa.

Luonnonhoidon kustannukset

Helsingin kaupungin hoitovastuulla olevalla alueella C- ja B-hoitoluokista vastaavia luontoalueita on kaikkiaan n. 16,7 ha. Tästä on 10-vuotiskaudella erilaisin metsänhoitotoimin hoidettavana n. 10 ha. Niitettävää luontoaluetta ei varsinaisesti ole lainkaan. Mahdollinen ruovikoiden niitto rantojen tuntumassa määritellään myöhemmin erikseen.

Luonnonhoidon toteutuskustannukset 10-vuotiskaudella on laskettu Helsingin kaupungin vuoden 2008 keskimääräisillä luonnonhoidon yksikköhinnoilla. Metsäiset alueet: 3 668 € / ha (...ei sisällä luonnonhoidon tukipalveluita).

Luonnonhoidon kokonaiskustannus näin laskettuna on 37 000 euroa.

LÄHTEET

Helsingin kaupunki, Kaupunkisuunnitteluvirasto, 2002. Lehtisaari, maankäytön kokonaisselvitys ja kehittämisperiaatteet.

Helsingin kaupunki, Kaupunkisuunnitteluvirasto, Maisemasuunnittelu Hemgård, 2002. Lehtisaaren maisema- ja viheralueselvitys.

Helsingin kaupunki, Kaupunkisuunnitteluvirasto, 2008. Lehtisaaren pohjoisosa, Lähiympäristön suunnitteluohje.

Helsingin kaupunki, kaupunkisuunnitteluvirasto 2010:I. Helsingin kaupungin tulvastrategia.

Helsingin kaupunki, Rakennusvirasto, Katu- ja puisto-osasto, 2010:II. Munkkiniemen aluesuunnitelma LUONNOS.

Helsingin kaupunki, Rakennusvirasto, Katu- ja puisto-osasto, Taloustutkimus Oy, Aho Pauliina, 2010. Käyttäjäkysely Lehtisaari-Kuusisaari-Kaskisaari 2009. Avoin palaute – HELMI – toiveita kohteesta.

Helsingin kaupunki, Rakennusvirasto, Katu- ja puisto-osasto, Taloustutkimus Oy, Aho Pauliina, 2010. Käyttäjäkysely Lehtisaari-Kuusisaari-Kaskisaari 2009. Kyselypalautetta.

Helsingin kaupunki, Rakennusvirasto, Katu- ja puisto-osasto, 2008. Helsingin kaupungin hulevesistrategia.

Helsingin kaupunki, Rakennusvirasto, Katu- ja puisto-osasto, Finnish Consulting Group Oy 2007. Tulvakohteiden määrittely, esiselvitys.

Helsingin kaupunki, Rakennusvirasto, Katu- ja puisto-osasto, Finnish Consulting Group Oy, 2011. Hulevesitulvariskien alustava arviointi Helsingin kaupungissa.

Helsingin kaupunki, Rakennusvirasto, Katu- ja puisto-osasto, Taloustutkimus Oy, Aho Pauliina, 2010. Käyttäjäkysely Lehtisaari-Kuusisaari-Kaskisaari 2009. Tulokset.

Helsingin kaupungin ympäristökeskus. Luontotietojärjestelmä. <http://ptp.hel.fi/ltj/>

Helsingin taidemuseo, julkiset veistokset. <http://www.taidemuseo.fi/suomi/veisto/index.html>

Pääkaupunkiseudun pyöräily- ja ulkoilukartta. <http://ptp.hel.fi/ulkoilukartta/>

Karttalähteet

Helsingin kaupunki, Kiinteistövirasto, Kaupunkimittausosasto. Lehtisaari-Kuusisaari-Kaskisaari –alueiden kantakartta-aineisto.

Helsingin yleiskaava 2002. http://www.hel.fi/hki/ksv/fi/Yleissuunnittelu/Yleiskaava_2002

Uudenmaan maakuntakaava,

<http://kartta.uudenmaanliitto.fi/maakuntakaavat/index.html>

LIITTEET

Liite 1. Kasvupaikat

Liite 2. Puuston kehitysluokat

Liite 3. Pääpuulajit

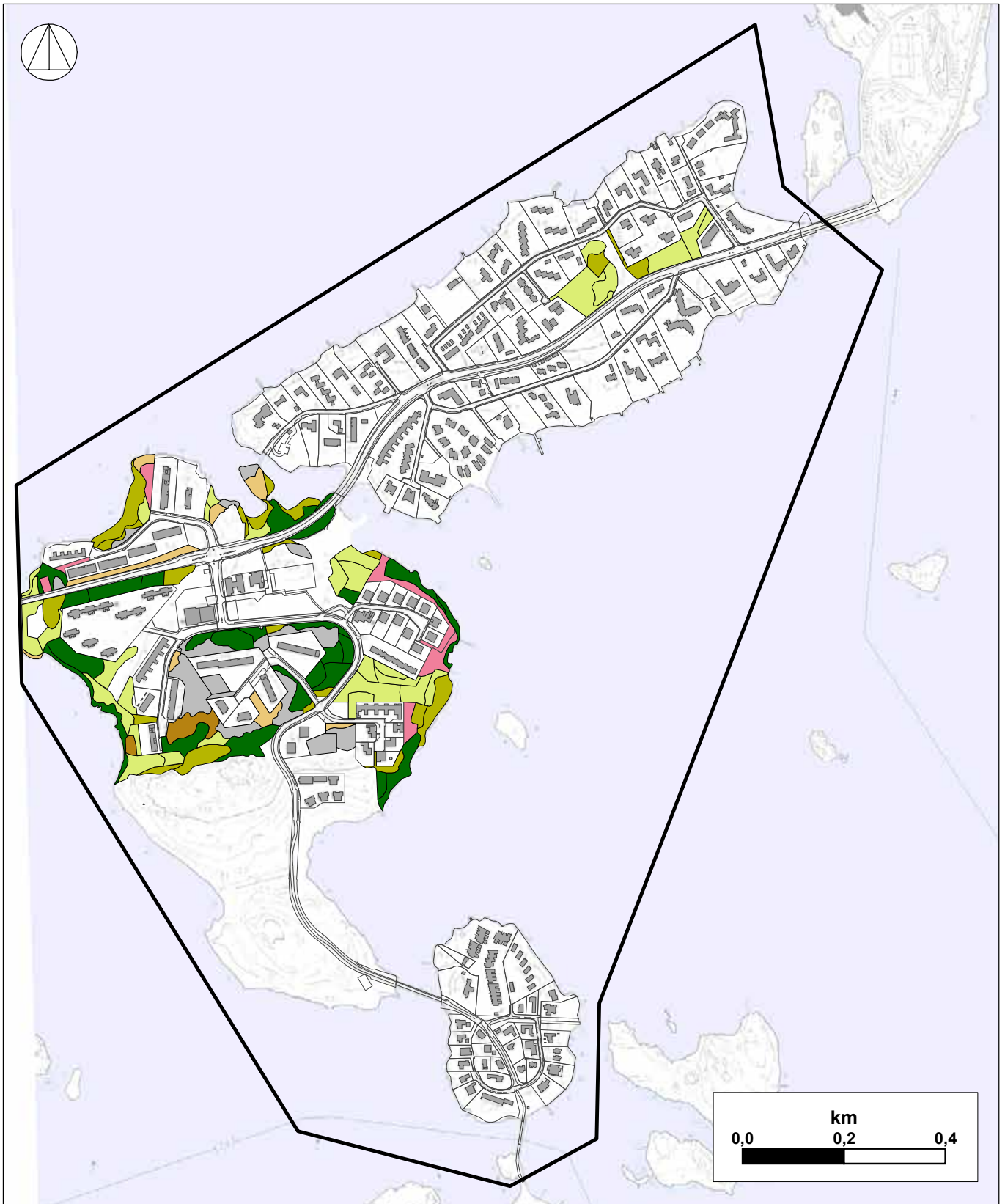
Liite 4. Luonnonalueiden hoitoluokat

Liite 5. Hakuutoimenpiteet

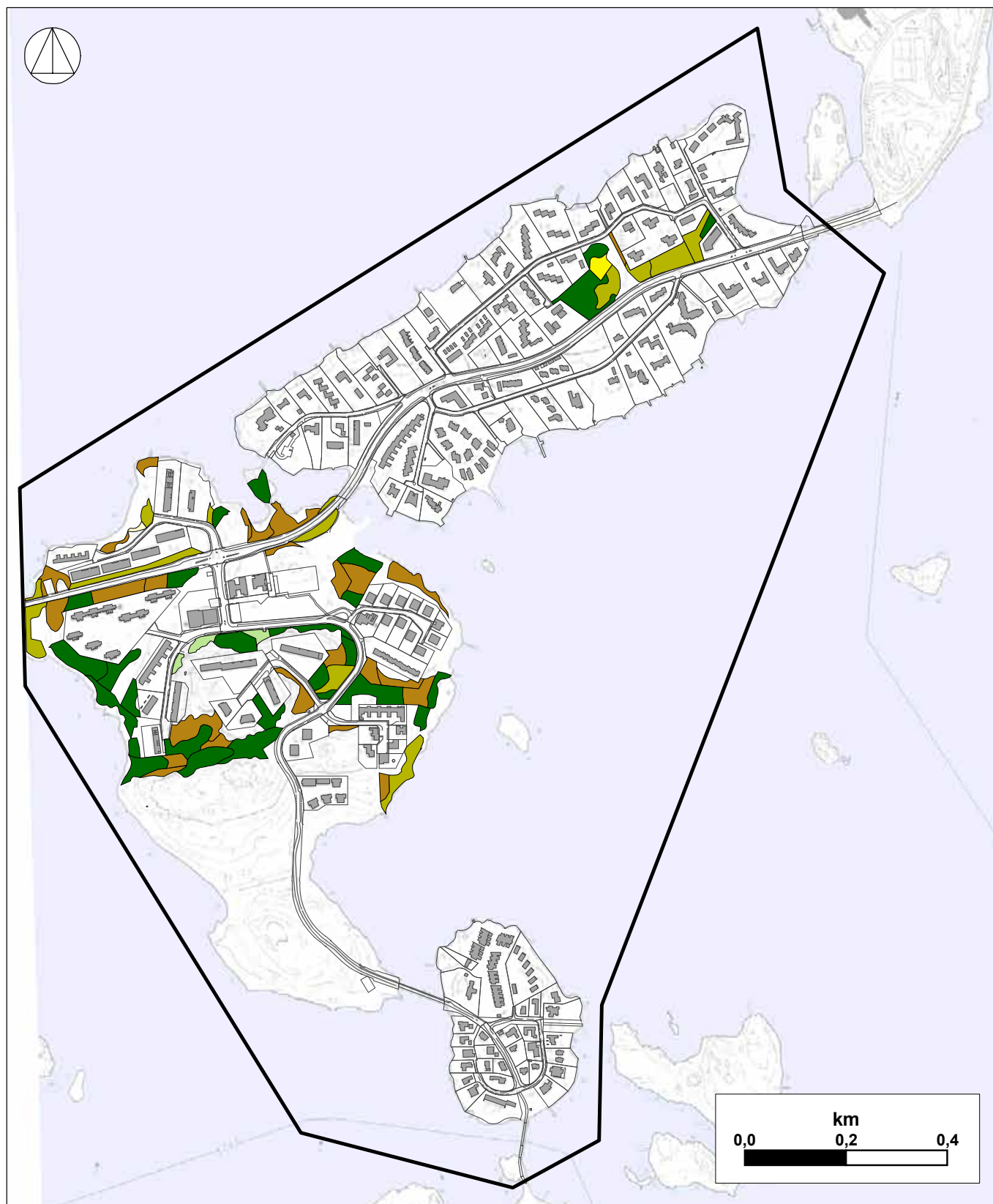
Liite 6. Metsänhoitotyöt

Kasvupaikat

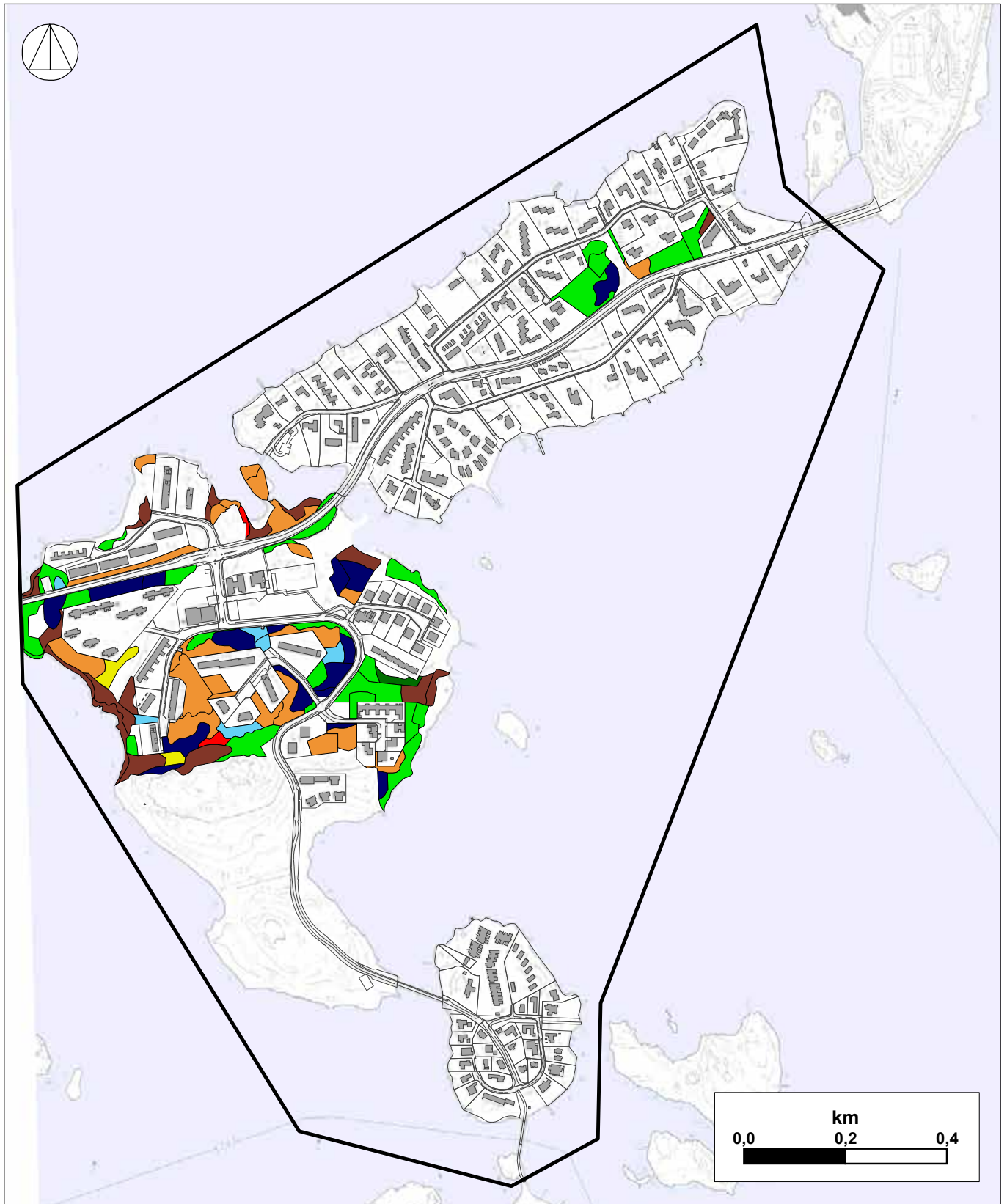
Liite I.

	lehto		kuiva kangas
	lehtomainen kangas		kalliomaa ja hietikko
	tuore kangas		pihamainen tms.
	kuivahko kangas		

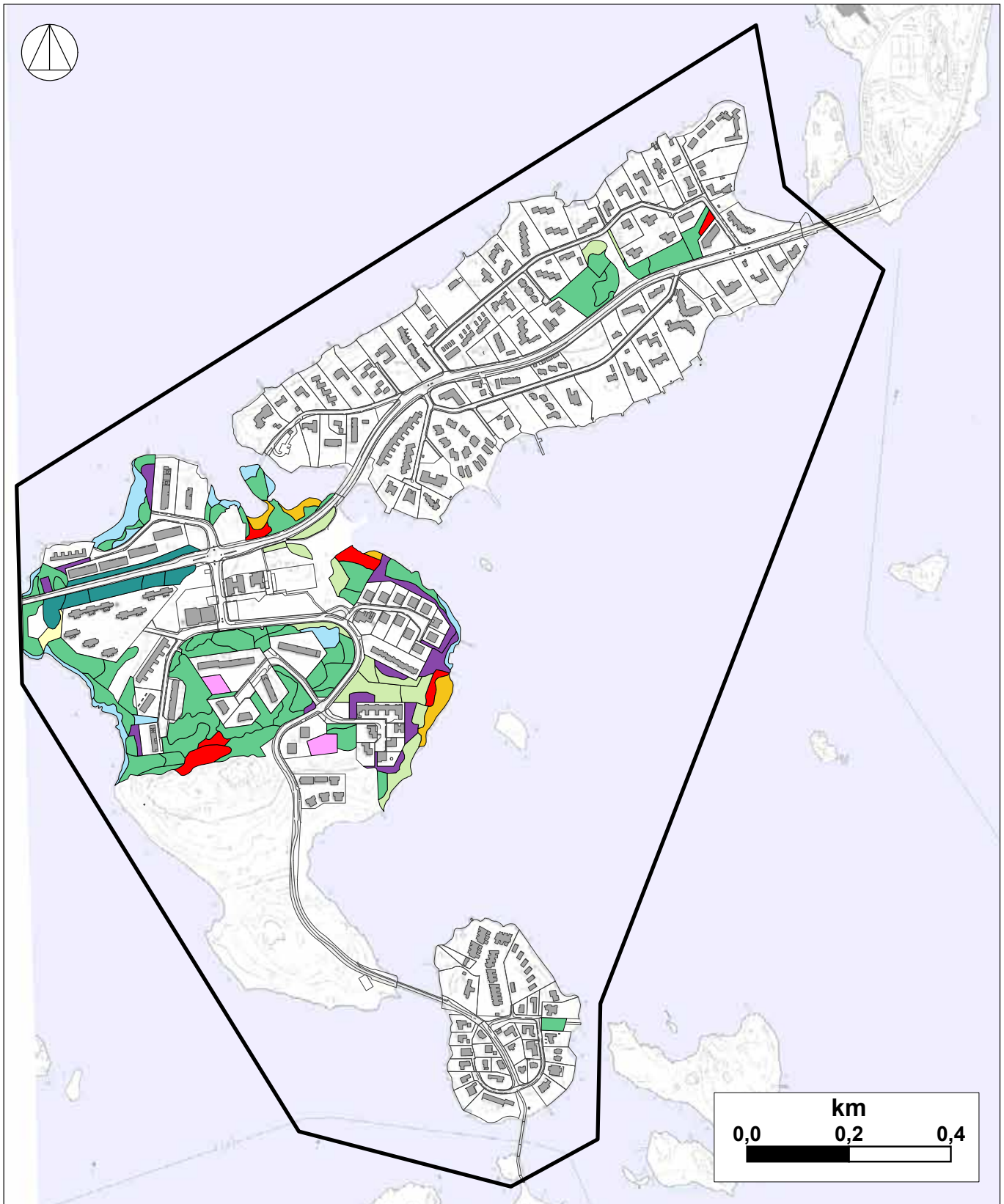
	avoin alue		varttunut metsä
	nuori metsä		vanha metsä
	taimikko		kerroksellinen metsä

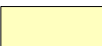

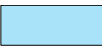

 mänty
 kuusi
 koivu

 haapa
 tervalappä
 pihlaja

 sembramänty
 jalo lehtipuu

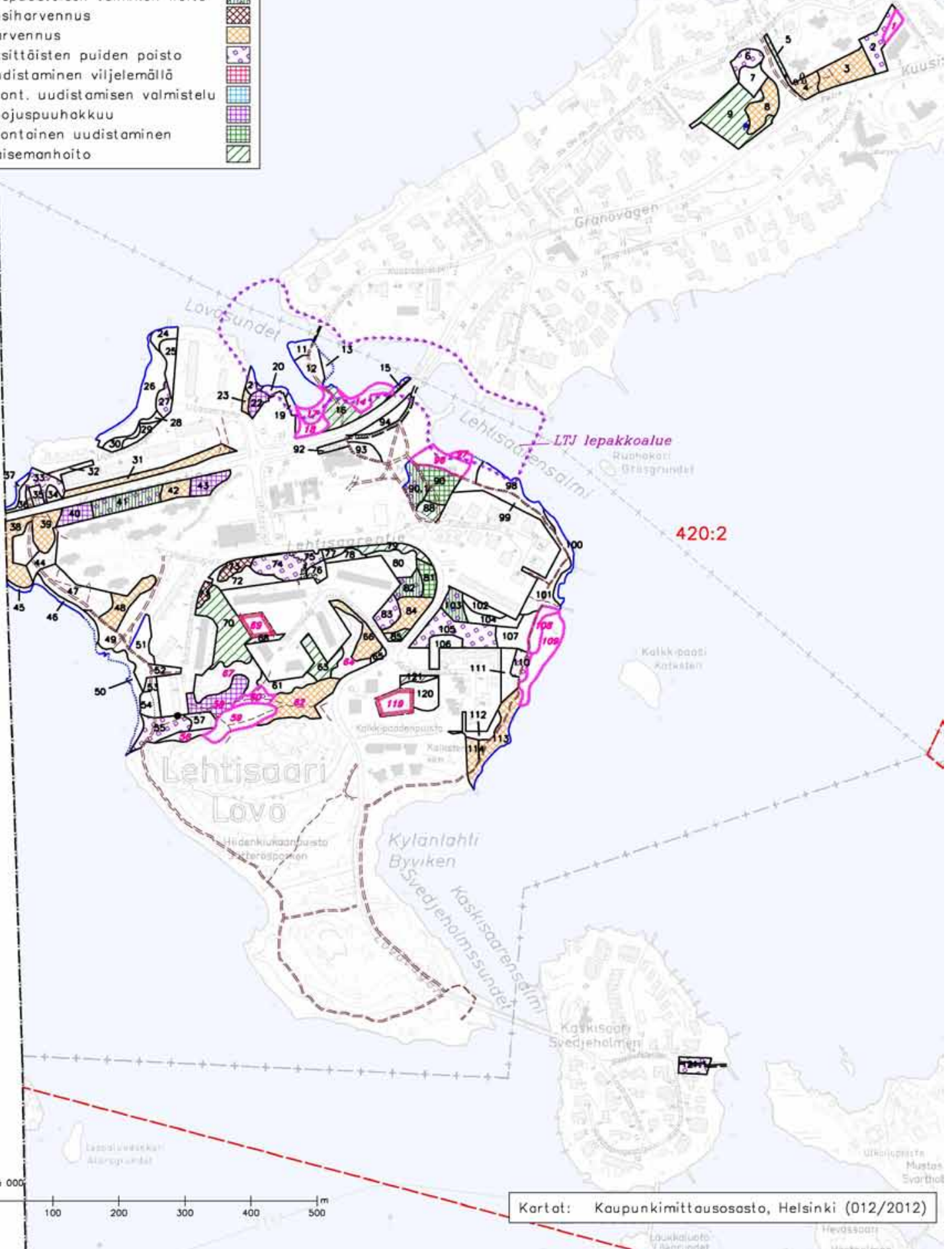

	B2 Käyttöniitty		C3 Suojametsä
	B4 Avoin alue ja näkymä		C5 Arvometsä
	B5 Arvoniitty		E Erityisalue
	C1 Lähimetsä		S Suojelualue
	C1.1 Puistometsä		

Lehti- Kuusi- & Kaskisaari

Hakkuutoimenpiteet	
Ylispuustaisen taimikon hoito	
Ensiharvennus	
Harvennus	
Yksittäisten puiden poisto	
Uudistaminen viljelemällä	
Luont. uudistamisen valmistelu	
Suojuspuuhakkuu	
Luontainen uudistaminen	
Maisemanhoito	

Kuusisaari
Granö

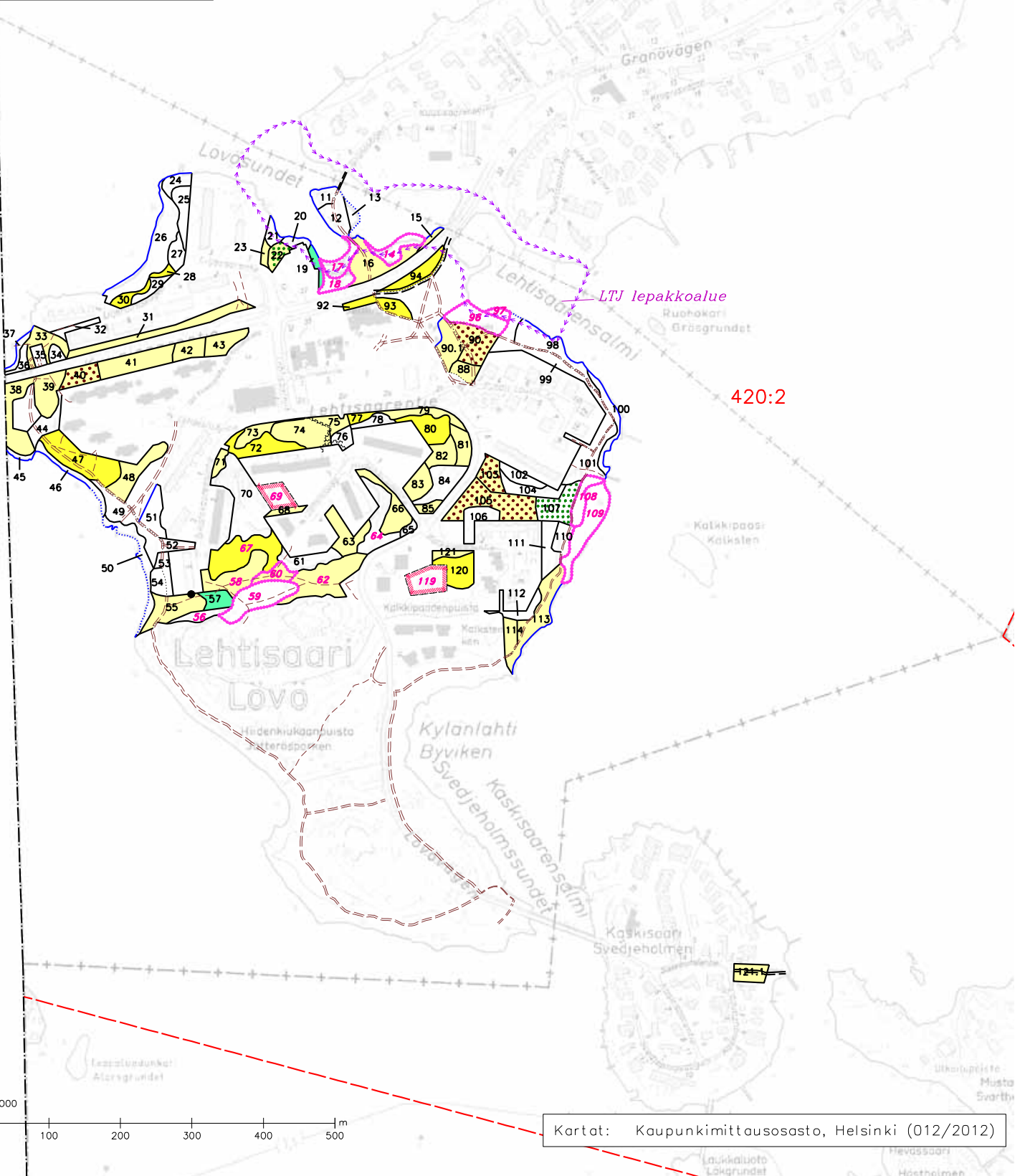
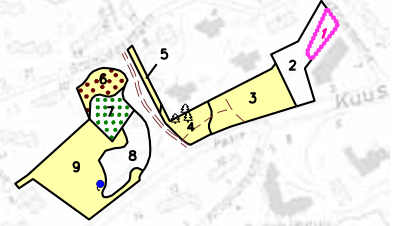

Kuusisaari Granö

Liite 6.

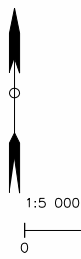
Lehti- Kuusi- & Kaskisaari

Metsänhoitotyöt	
Taimien istutus	
Täydennysistutus	
Heinäntorjunta	
Taimikonhoito	
Pienpuustonhoito	
Pienp.hoito & hakkuu	

420:2

LTJ lepakkoalue

HELSINGIN KAUPUNKI
RAKENNUSVIRASTO
PL 1500
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

KUVAILEHTI

Tekijä(t) Markus Holstein, Marko Jylhänlehto, Jere Saarikko, Riikka Ger, Mari Jyrkiäinen, Else Kaloinen, Eeva Rapola	
Julkaisun yhdyshenkilö rakennusvirastossa Jere Saarikko	
Nimeke Lehtisaaren, Kuusisaaren ja Kaskisaaren aluesuunnitelma 2013–2022	
Sarjan nimeke Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisuja	
Sarjanumero 2013:3	Julkaisuaika 2013
Sivuja 80	Liitteitä 6
ISBN 978-952-272-401-4 (painettu versio) 978-952-272-402-1 (verkkoversio)	ISSN 1238-9579
Kieli koko teos suomi	Yhteenveto suomi, ruotsi
Tiivistelmä Lehtisaaren, Kuusisaaren ja Kaskisaaren aluesuunnitelma on laadittu rakennusviraston työväliseksi katu- ja puistoverkostojen ylläpitämiseksi tasapuolisesti koko Helsingin alueella. Suunnitelma koskee katu- ja puistoalueiksi kaavoitettuja yleisiä alueita. Suunnitelmassa on tarkasteltu yleisten alueiden kuntoa, palveluiden senhetkistä tilaa sekä parantamistarpeita alueen käyttäjiä kuunnellen. Suunnitelmassa esitetään katu- ja puistoalueiden ylläpidon, peruskorjauksen, uudisrakentamisen ja rakennusviraston tarjoamien palveluiden tavoitetaso, toimenpidetarpeet sekä toimenpiteiden kiireellisyysjärjestys. Suunnitelmaa toteutetaan käytettävissä olevien määrärahojen puitteissa. Katualueiden suunnittelussa pyritään toimivaan, kestävään, viihtyisään ja esteettömään kokonaisratkaisuun, joka ottaa huomioon kaupungin linjaukset ja kunnossapidon vaatimukset sekä alueen luonteen. Viheralueilla tavoitteena on vahvistaa varsin monipuolista, monimuotoista ja toimivaa kokonaisuutta. Myös historiallisten arvojen säilyminen pyritään turvaamaan. Luonnonalueilla pyritään säilyttämään suunnittelualueen luonnon monipuoliset erityisarvot pienipiirteisillä hoitotoimenpiteillä. Kaikkien toimenpiteiden yhteydessä on oleellista rajata ne luontoon ja maisemaan sopiviksi.	
Avainsanat Aluesuunnitelma, Lehtisaari, Kuusisaari, Kaskisaari	